II.

Nermin Nikšić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašćuje se za potpisivanje pojedinačne prijave i punomoći sa obavezujućim uputstvom o načinu glasanja po pojedinim tačkama Dnevnog reda XXVIII. redovne Skupštine dioničara Privrednog društva Tehnički remontni zavod Hadžići d.d. Hadžići, zakazane za dan 14.07.2025. godine.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 1164/2025
07. jula 2025. godine
Sarajevo

Premijer
Nermin Nikšić, s. r.

Na temelju članka 19. stavak (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 223. žurnoj sjednici, održanoj 07.07.2025. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU OVLASTI PUNOMOĆNIKU ZA ZASTUPANJE VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE NA SKUPŠTINI DIONIČARA GOSPODARSKOG DRUŠTVA TEHNIČKI REMONTNI ZAVOD HADŽIĆI D.D. HADŽIĆI

I.

Adnanu (Edin) Mahmutoviću daje se ovlast da, u svojstvu punomoćnika, zastupa Vladu Federacije Bosne i Hercegovine na XXVIII. redovitoj Skupštini dioničara Gospodarskog društva Tehnički remontni zavod Hadžići d.d. Hadžići.

II.

Nermin Nikšič, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašćuje se za potpisivanje pojedinačne prijave i punomoći sa obvezujućom uputom o načinu glasovanja po pojedinim točkama Dnevnog reda XXVIII. redovite Skupštine dioničara Privrednog društva Tehnički remontni zavod Hadžići d.d. Hadžići, zakazane za dan 14.07.2025. godine.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 1164/2025
07. srpnja 2025. godine
Sarajevo

Premijer
Nermin Nikšić, v. r.

ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ОКОЛИША И ТУРИЗМА

1220

"ЕИ"

На основу чл. 33 а., став (1) и 58., став (9) Закона о управљању отпадом ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 33/03, 72/09 и 92/17 и 72/24), федерална министрица околиша и туризма доноси

ПРАВИЛНИК
О УСЛОВИМА ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ НАЧИНА И УСЛОВА ОДЛАГАЊА ОТПАДА НА ДЕПОНИЈЕ, УСЛОВИМА РАДА ЗА ДЕПОНИЈЕ И НАЧИНУ И УСЛОВИМА ЗАТВАРАЊА ДЕПОНИЈА*

ПОГЛАВЉЕ I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником прописују се услови за одређивање одлагања отпада на депоније, начин, поступци контроле, праћења и надзор, као и остали технички услови, услови рада за депоније, начин и услови одлагања отпада и начин и услови затварања.

Члан 2.

(Позивање на правну стечевину Европске уније)

(1) Овим се Правилником у законодавство Федерације БиХ дјелимично преузимају сљедећи правни акти Европске уније:
   а) Директива Вијећа (1999/31/ЕЗ) од 26. априла 1999. о одлагалиштима отпада (Л182 од 16.7.1999., 1) - задња пречишћена верзија од 04/08/2024. године.
   б) Директива (2008/98/ЕЗ) Европског парламента и Вијећа од 19. новембра 2008. о отпаду и стављању изван снаге одређених директива - задња пречишћена верзија од 18/02/2024. године.

(2) Навођење одредби директива из става (1) овог члана врши се искључиво у сврху праћења и информисања о преузимању правне стечевине Европске уније у законодавство Федерације БиХ.

Члан 3.

(Примјена Правилника)

(1) Овај Правилник се примјењује на постојеће и нове депоније које испуњавају услове утврђене одредбама овог Правилника.

(2) Овај Правилник се примјењује на постојеће неуређене депоније које су у поступку прилагођавања минималним условима за депоније наведеним у Прилогу IV. овог Правилника.

(3) Одредбе овог Правилника не примјењују се на:
   - прекривање тла муљем, укључујући муљ од обраде отпадних вода, као и муљ који је настао јаружањем те слични материјали на тлу, у сврху гнојења тла,
   - кориштење инертног отпада на депонији у сврху обнове или реконструкције, насипавања терена или за потребе градње,
   - одлагање неопасних муљевитих наслага на обали водотока ако је узет из његовог водотока, те неопасних врста муља у површинским водама, укључујући корито и његове дубље слојеве.

(4) Одредбе овог Правилника не примјењују се у мјери у којој је то прописано другим прописима за управљање отпадом из рударске индустрије, односно отпадом који настаје истраживањем, откопавањем и придобијањем минералне сировине, укључујући и све припремне радње ових поступака, обрадом и складиштењем минералне сировине те при раду каменолома.

Члан 4.

(Дефиниције)

Дефиниције које се користе у овом Правилнику имају сљедеће значење:

1. **Депонија значи** мјесто одлагања отпада у сврху коначног одлагања на површини или испод површине земљишта укључујући:
   - **унутрашња мјеста за одлагање** (нпр. депоније гдје произвођач отпада збрињава властити отпад на мјесту настанка)
   - **стална мјеста** [нпр. више од једне (1) године] која се употребљавају за дугого-дишње одлагање отпада, али искључујући:
   - **објекте** гдје није дозвољено склади-штење отпада, а отпад је спреман за даљи транспорт у циљу поновног коришћења, третмана или одлагања на другом мјесту,

- **претходно складиштење отпада** за поновну употребу или третман за период по правилу мањи од три (3) године
- **претходно складиштење отпада** за одлагање у периоду мањем од једне (1) године.

2 Елаборат о процјени ризика је претходна процјена опасности за подземне депоније отпада ради утврђивања утицаја одложеног отпада на све дијелове околиша (цјелокупан околиш).

3. **Елуат је** производ и/или резултат лабораторијске симулације процјеђивања вода.

4. **Грануларни (зрнати) отпад** укључује отпад који не удовољава дефиницији монолитног отпада.

5. **Информациони систем управљања отпадом је** низ међусобно информационо повезаних електроничких база и извора података који садрже поуздане и упоредиве информације о свим субјектима управљања отпадом, произвођачима отпада, категоријама, количинама отпада по категоријама са подацима о кретању и поступцима завршне обраде истог.

6. **Инертни отпад значи** отпад који не подлијеже значајним физикалним, хемијским или биолошким промјенама. Инертни отпад се не отапа, не гори, нити на било који други начин физикално или хемијски реагује, биолошки се разграђује или негативно утиче на друге твари са којима долази у додир на начин који би могао довести до загађења околиша или штетити здрављу људи. Укупна процједност и загађујући садржај отпада те екотоксичност процједних вода не смију бити значајни, а посебно не смије доводити у опасност квалитет површинске и/или подземне воде.

7. **Изоловано насељено подручје (изоловано насеље) односи се на** подручје које нема више од 500 становника у оквиру општине или самог насеља и не више од пет становника по квадратном километру и у случају којег удаљеност до најближе урбане агломерације са најмање 250 становника по квадратном километру није мања од 50 километара или је отежан цестовни приступ до најближих урбаних агломерација због непогодних временских услова током већег дијела године.

8. **Министарство је** министарство надлежно за заштиту околиша на федералном или кантоналном нивоу.

9. **Монолитни отпад** је чврсти отпад који је обрађен на начин да су честице отпада солидификоване и чврсто повезане.

10. **Одговорна особа за управљање отпадом је** физичка особа запослена на депонији. Именована је од стране руководиоца депоније и одговорна за прихват отпада на депонију, провјеру усклађености и надзор на депонији те мора да буде присутна на депонији приликом прихвата отпада на одлагање.

11. **Депонијски гас** се односи на све гасове које ствара/производи отпад одложен на депонији.

12. **Руководилац депоније је** правна или физичка особа која управља депонијом.

13. **План санације локације након затварања дијела или цијеле депоније јесте** скуп специфичних мјера које правна особа мора да предузме како би се подручје затворене депоније рехабилитовало и смањили утицаји на околиш те здравље и безбједност људи.

14. **Подносилац захтјева је** свака правна особа која подноси захтјев за издавање дозволе за управљање отпадом за поступак одлагања отпада.

15. **Подземна депонија је** мјесто за стално одлагање отпада под земљу у погодну геолошку шупљину у тврдој стијени и/или руднике соли и/или калијума, бушотину насталу рударском експлоатацијом и/или истраживањем која је ликвидирана у складу са прописима који регулишу рударство и истраживање и експлоатацију угљиководика.

16. **Процједна вода** се односи на сваку текућину која пролази кроз одложени отпад, у њему настаје или је у њему садржана.

17. **Безбједносна процјена је** документ који садржи претходну процјену ризика за сваку локацију подземне депоније отпада у циљу утврђивања утицаја одложеног отпада на околиш.

18. **Закон је** Закон о управљању отпадом ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 33/03, 72/09, 92/17 и 72/24).

Члан 5.

(Особе укључене у систем одлагања отпада)

Особе које су укључене у систем одлагања отпада су власници отпада, оператери (сакупљачи, рециклери и произвођачи отпада), правне особе које управљају депонијама и све физичке и правне особе које у оквиру своје дјелатности врше одлагање отпада.

ПОГЛАВЉЕ II. ОДЛАГАЊЕ ОТПАДА НА ДЕПОНИЈУ

Члан 6.

(Општи услови управљања депонијом)

(1) Одлагање отпада на депонију врши се само у случају ако не постоји друго одговарајуће рјешење збрињавања отпада, у складу са начелом хијерархије управљања отпадом.

(2) Отпад се одлаже на депонију која испуњава техничке, технолошке и друге услове и захтјеве у складу са дозволом за управљање отпадом.

(3) Поред дозволе за управљање отпадом, рад депоније може да буде условљен исходовањем околинске дозволе у складу са Законом о заштити околиша ("Службене новине Федерације БиХ", број 15/21).

(4) Све постојеће и нове депоније морају достављати податке у Информациони систем управљања отпадом.

(5) Депонија може да буде саставни дио центра за управљање отпадом.

(6) Количина отпада допремљена на депонију прије одлагања мора да се измјери одговарајућим уређајем за одређивање тежине, уз обавезну идентификацију власника возила и возила којим је допремљен отпад.

(7) Услови рада за све категорије депонија отпада дати су у Прилогу I. овог Правилника.

Члан 7.

(Категорије депонија отпада)

(1) Свака депонија отпада сврстава се у једну од три категорије:
1. Депонија за опасни отпад
2. Депонија за неопасни отпад
3. Депонија за инертни отпад.

(2) Поткатегорије депонија отпада у категорији депонија за неопасни отпад су:
- депонија анорганског отпада са ниским садржајем органских/биоразградивих материјала
- депонија претежно органског отпада
- депоније мијешаног неопасног отпада са значајним садржајем органских/ биоразградивих и анорганских материјала.

Члан 8.

(Забрана одлагања на депонији отпада)

На депонији је забрањено одлагање:

1. течног отпада, осим талога/муља из уређаја за прочишћавање процједних вода са тијела депоније (исте на коју се одлаже) са којег су процједне воде сакупљене и прочишћене;
2. отпада који је у условима депоније експлозиван, нагризајући, оксидирајући, лако запаљив или запаљив према одредбама посебних прописа;
3. болничког и другог клиничког отпада који настаје у медицинским и/или ветеринарским установама и има својства опасног медицинског отпада према посебним прописима;
4. отпадних гума у склопу организованог прикупљања од стране аутомеханичарских радњи, сервиса и/или трећих особа које се баве набавком, уградњом и продајом гума;
5. анималног и клаоничког отпада, животињских трупла и животињских прерађевина ако нису термички обрађени према посебним прописима, након што се успоставе технички и законски услови за збрињавање ове врсте отпада;
6. отпадних индустријских и аутомобилских батерија и акумулатора;
7. отпадних моторних возила и њихових необрађених саставних дијелова, који настају у поступку обраде и рециклирања отпадних возила;
8. отпадних електричних и електроничких уређаја и опреме;
9. одвојено сакупљеног отпада у сврху припреме за поновну употребу и рециклирање, осим отпада који настаје обрадом одвојено сакупљеног отпада за којег одлагање даје најбољи исход за околиш у складу са хијерархијом управљања отпадом;
10. отпада који је настао као резултат научног истраживања, чије својство није познато или је ново и његов утицај на људе или околиш није познат.

Члан 9.

(Критеријуми за прихват отпада на депонију)

(1) Критеријуми и поступци за прихват отпада на депоније прописани су Прилогом II. овог Правилника и дозволом за управљање отпадом из члана 19. овог Правилника.

(2) На депонији за инертни отпад може да се дозволи одлагање инертног отпада без испитивања у складу са Прилогом VII. овог Правилника.

(3) На депонији за неопасни отпад може да се дозволи одлагање:
- комуналног отпада према критеријумима за прихват из Прилога II. овог Правилника;
- неопасног отпада независно од порijекла, а који испуњава критеријуме за прихват отпада на депоније за неопасни отпад из Прилога II. овог Правилника;
- стабилног нереактивног опасног отпада (нпр. солдификованог, ветрификованог), ако граничне вриједности загађења у отпаду не прелазе граничне вриједности за прихват отпада на депонији неопасног отпада из тачке 7., табела 4. Прилога II. овог Правилника. Такав опасни отпад не смије да се одложи на плохе намијењене биоразградивом неопасном отпаду.

(4) На депонији за опасни отпад може да се дозволи одлагање само опасног отпада који испуњава критеријуме и услове за прихват опасног отпада на депоније из Прилога I. и Прилога II. овог Правилника.

Члан 10.

(Критеријуми за прихват отпада у подземну депонију)

(1) У подземној депонији није прихватљиво одлагање отпада који би се током одлагања могао физикално, хемијски или биолошки промијенити.

(2) Отпад може да се прихвати на локацију подземне депоније ако је тако утврђено израђеним елаборатом о процјени ризика.

(3) У подземну депонију инертног, неопасног и опасног отпада може да се прихвати отпад који испуњава услове из Прилога VIII. овог Правилника.

Члан 11.

(Претходна обрада отпада прије одлагања)

(1) Претходну обраду отпада прије одлагања није потребно спровести за мијешани комунални отпад ако су испуњени услови:
- отпад је сакупљен у склопу јавне услуге на начин да се различити токови комуналног отпада одвојено сакупљају на мјесту настанка;
- биоотпад се одвојено сакупља или компостира на мјесту настанка;
- обезбијеђена је стабилизација биоразградиве фракције.

(2) Одобрење за одлагање отпада из става (1) овог члана даје руководилац депоније.

(3) У случају да нису испуњени услови из става (1) овог члана, претходну обраду отпада прије одлагања може да спроведе Центар за управљање отпадом.

Члан 12.

(Категоризација, узорковање и испитивање својстава отпада)

(1) Отпад може да се одложи на депонију отпада, укључујући и подземну депонију отпада, ако је власник отпада, који предаје отпад на одлагање, спровео основну категоризацију отпада намијењеног за одлагање из тачке 5.1. Прилога II. овог Правилника.

(2) Категорије отпада са листама прописане су Правилником о категоријама отпада са листама ("Службене новине Федерације БиХ", број 09/05).

(3) Категоризацију отпада из ставова (1) и (2) овог члана, узорковање отпада и испитивање својстава отпада може да ради особа која је акредитована за одговарајуће методе испитивања према захтјевима овог Правилника.

(4) У случају да власник отпада није у могућности да изврши категоризацију отпада, односно да није упознат са изворoм настанка отпада и/или његовим саставом, исти је дужан да затражи испитивање отпада од стране акредитованих правних особа које имају дозволу за испитивање отпада.

(5) Власник истоврсног отпада такође је обавезан да обезбиједи да се у подацима о категоризацији отпада налазе подаци о процесу и начину настанка отпада те о улазним материјалима у процес у којем отпад настаје, а посебно о његовим промјенама.

Члан 13.

(Изузећа од обавезе категоризације отпада)

(1) Изнимно од члана 12. става (1) овог Правилника основна категоризација отпада не мора се израдити за:

1. истоврсне пошиљке отпада истог власника:
   - ако у раздобљу од четири узастопна мјесеца његова укупна количина не прелази 200 кг и ако је на темељу расположивих података о отпаду и његовог визуелног прегледа могуће

искључити његово загађење опасним тварима,
- ако његова укупна одложена количина у једној години не прелази 15 тона,
- ако власник прије почетка доставе отпада писмено потврди да наведена количина из тачки 1. и 2. у дозвољеном раздобљу неће да буде прекорачена те да отпад није загађен опасним тварима, а удио биолошки разградивих састојака је мањи од 5 % масе сухе твари, при чему врста, извор и мјесто настанка сваке пошиљке отпада морају да буду у потпуности познати;

2. комунални отпад који се разврстава у кључне бројеве 20 02 02 и 20 03 03 у складу са Правилником о категоријама отпада са листама;
3. грађевински отпад који садржи азбест и чврсто везани азбестни отпад ако се одлаже у складу са тачком 5.3. Прилога II. овог Правилника.

(2) Одговорна особа за управљање отпадом обавезна је да утврди да маса отпада из става (1) тачке 1. и 2. овог члана не прелази 0,5% масе укупног отпада одложеног на депонији.

Члан 14.

(Поступци контроле одлагања отпада)

(1) Отпад подлијеже испитивању усклађености како би се утврдило да ли одговара вриједностима наведеним у основној категоризацији и удовољава ли критеријумима прихвата на депоније из Прилога II. овог Правилника.
(2) Испитивање усклађености спроводи се за кључне параметре одређене у основној категоризацији отпада у складу са методама узорковања и испитивања из члана 12. овога Правилника, затим у складу са динамиком наведеном у основној категоризацији отпада те у складу са Прилогом II. овог Правилника.
(3) Произвођач и/или власник отпада дужан је да обезбиједи испитивање усклађености отпада који се предаје на одлагање у складу са Прилогом II. овог Правилника и одредбама овог Правилника.

Члан 15.

(Праћење и надзор на депонији)

(1) Прије одлагања отпада на депонију одговорна особа за управљање отпадом обавезна је да обезбиједи провјеру документације о отпаду.
(2) Провјера документације о отпаду из става (1) овог члана састоји се од утврђивања њене потпуности и исправности према условима из овог Правилника, провјере резултата основне категоризације отпада и испитивања усклађености.
(3) Одговорна особа за управљање отпадом може на одлагање да прихвати једино пошиљку отпада за коју је обављена провјера из ставова (1) и (2) овог члана и за коју је достављен попуњен пратећи лист за отпад из Прилога VI. овог Правилника.
(4) Одговорна особа за управљање отпадом обавезна је да визуелно изврши преглед пошиљке прије и након истовара на депонији, како би се могао издвојити отпад који није примјерен за одлагање.
(5) Одговорна особа за управљање отпадом обавезна је да, уз визуелни преглед, обезбиједи провјеру усклађености:
- узимањем репрезентативних узорака из насумично одабраног преузетог отпада чија се основна категоризација оснива на хемијској анализи и изведби контролне хемијске анализе
- на сваких 1.000 тона преузетог истоврсног отпада истог власника за који је израђена основна категоризација отпада, а није спроведено испитивање усклађивања обезбиједити узимање најмање једног репрезентативног узорка отпада којег треба чувати мјесец дана.

(6) Ако одговорна особа за управљање отпадом, визуелним прегледом отпада или хемијском анализом у оквиру провјере усклађености, установи да је власник нетачно одредио врсту отпада у складу са Правилником о категоријама отпада са листама, власник је дужан да обезбиједи хемијску анализу свих сачуваних репрезентативних узорака из става (5) овог члана, узетих из претходних пошиљки отпада истог власника. При анализи похрањених репрезентативних узорака се нарочито провјеравају параметри, који чак и уз поштивање могуће хемијске промјене узорка омогућавају установљавање истовјетности отпада са његовом документацијом.
(7) Одговорна особа за управљање отпадом обавезна је да обезбиједи чување репрезентативног узорка отпада у периоду од најмање мјесец дана.
(8) Подаци о количинама и врстама отпада који се одлаже, укључујући датум преузимања пошиљке отпада и идентитет особе која је предала отпад, воде се на депонији и у оквиру Информационог система.
(9) Одговорна особа за управљање отпадом обавезна је да, у оквиру Информационог система за управљање отпадом, чува резултате основне категоризације отпада, испитивања усклађености и провјере усклађености до затварања депоније тако да су ти подаци саставни дио стручних подлога за планирање затварања депоније и мјера за спречавање штетних утицаја на околиш по њеном затварању.

Члан 16.

(Одбијање преузимања отпада за одлагање)

(1) Одговорна особа за управљање отпадом обавезна је да одбије преузимање пошиљке отпада за одлагање ако:
- одлагање таквог отпада на депонију није дозвољено, посебно ако то произилази из резултата основне категоризације отпада за одлагање;
- за пошиљку отпада није израђена основна категоризација отпада или је садржај основне категоризације отпада непотпун, недовољан или резултати нису довољно јасни;
- међусобни утицај пошиљке отпада са већ одложеним отпадом на депонији би могао да значајно повећа могућности оптерећења околиша;
- постоји сумња о идентичности отпада или садржају опасних твари у отпаду и/или ако геотехничке особине отпада и услови његовог одлагања у тијело депоније не могу обезбиједти потребну стабилност тијела депоније.

(2) Кад одговорна особа за управљање отпадом одбије преузимање пошиљке отпада у складу са ставом (1) овог члана, власнику отпада може да дозволи привремено складиштење те пошиљке на локацији депоније најдуже шест мјесеци, у којем року власник мора да допуни или поново изради основну категоризацију отпада за одлагање.
(3) Датум почетка складиштења отпада из става (2) овог члана мора да буде уписан у радни дневник депоније, односно евидентиран на самој депонији.
(4) Одговорна особа за управљање отпадом обавезна је да писменим путем обавијести надлежног инспектора заштите околиша ако утврди да пошиљка отпада не

одговара подацима у приложеној категоризацији отпада и ако је одбила да преузме отпад или привремено складиштени отпад на локацији депоније у складу са ставом (1) овог члана.

(5) Обавјештење из става (4) овог члана, поред података о власнику отпада, мора да садржи и податке о особи која је израдила основну категоризацију отпада.

Члан 17.

(Захтјеви за одлагање отпада)

За вријеме редовног одлагања отпада у тијело депоније мора да буде обезбијеђено сљедеће:

1. Метода одлагања отпада у тијело депоније мора да гарантује безбједност особља депоније, не смије да угрожава систем бртвљења депонијског дна, стабилност тијела депоније или других техничких објеката депоније.
2. Најбољим расположивим техникама одлагања отпада у тијело депоније, прекривањем одложеног отпада и другим превентивним мјерама треба спречавати или смањивати на најмању мјеру неугодности и опасности из тачке 5. Прилога I. овог Правилника.

Члан 18.

(Постојеће неуређене депоније)

(1) Постојеће неуређене депоније су депоније које не задовољавају нити минимум услова за депоније из Прилога IV. овог Правилника, а на којима се отпад почео одлагати прије ступања на снагу овог Правилника.

(2) Постојеће неуређене депоније су дужне у року од годину дана од дана ступања на снагу овог Правилника да обавијесте надлежно кантонално министарство о:
- наставку рада и прилагођавању условима прописаним овим Правилником и минимуму услова за депоније из Прилога IV. овог Правилника или
- престанку рада и затварању депоније, те санацији локације.

(3) Уколико планирају наставак активности одлагања отпада, постојеће неуређене депоније морају да урадие план прилагођавања који треба да садржи програм са фазама мјера потребних да би се депонија ускладила са наведеним минималним захтјевима наведеним у прилозима овог Правилника у року од десет (10) година од дана ступања на снагу овог Правилника.

(4) План прилагођавања постојеће неуређене депоније мора да се достави надлежном кантоналном министарству у року од дванаест (12) мјесеци од обавјештења из става (2) овог члана.

(5) План прилагођавања из става (4) овог члана садржи нарочито:
1) локацију депоније и информације о оператеру,
2) опис локације и околиша, предложену класификацију депоније (депонија за опасни, неопасни, инертни отпад),
3) тренутни утицај депоније на околиш,
4) процјену очекиваног вијека трајања депоније на основу њеног физичког капацитета и планираних количина одлаганог отпада,
5) опис депоније, опис тренутног начина управљања отпадом и мјера прилагођавања минимуму услова за депоније из Прилога IV. овог Правилника,
6) приједлог мјера прилагођавања по фазама,
7) изјаву руководиоца депоније о тачности наведених података.

(6) Након исходованог одобрења плана прилагођавања из става (4) овог члана од стране надлежног кантоналног министарства, правна особа која управља таквом депонијом мора да добије дозволу за управљање отпадом за активност одлагања у складу са Законом и овим Правилником, те околинску дозволу уколико је неопходна у складу са Законом о заштити околиша.

(7) Одговорна особа за управљање отпадом дужна је да уноси податке о отпаду на депонији у Информациони систем од дана ступања на снагу овог Правилника.

(8) У случају да постојећа неуређена депонија не планира наставак активности одлагања отпада у складу са условима из овог Правилника, правна особа која управља депонијом дужна је да започне са активностима затварања и санације такве локације у складу са одредбама овог Правилника и његовим прилозима и о томе обавијести надлежно кантонално министарство у року од 30 дана од дана доношења одлуке о престанку рада такве депоније.

(9) Надлежно кантонално министарство доноси рјешење о затварању депоније која мора да се затвори у року од три (3) године од дана доношења рјешења ако:
1) руководилац депоније обавијести надлежни орган да намјерава престати примати отпад на депонију у року од годину дана од дана ступања на снагу овог правилника;
2) својим рјешењем одбије план прилагођавања;
3) руководилац депоније не достави план прилагођавања из става (4) овог члана.

(10) Рјешење о затварању депоније садржи:
1) разлоге за доношење рјешења,
2) датум до којег депонија мора престати примати отпад,
3) налог правној особи која управља депонијом да изради План санације за затварање, са специфікованим мјерама које мора да предузме како би се подручје затворене депоније санирало и смањили штетни утицаји на околиш те здравље и безбједност људи.

Ове мјере, између осталог, укључују:
- уклањање отпада на другу депонију,
- покривање отпада,
- постављање ограде,
- "реградацију" (подешавање нагиба) отпада,
- копање сабирних канала за процједне воде,
- копање одводних канала за оборинске воде око депонија за спречавање њеног доспијевања у тијело депоније.

4) временски распоред који одређује рокове за спровођење ових мјера - такав распоред узима у обзир постојеће ризике и доступност алтернативних депонија за одлагање.

(11) Начин и процедура затварања депоније садржана је у Прилогу IX. овог Правилника.

ПОГЛАВЉЕ III. ДОЗВОЛА ЗА ОДЛАГАЊЕ ОТПАДА НА ДЕПОНИЈИ

Члан 19.

(Захтјев за издавање дозволе за управљање отпадом)

(1) Захтјев за издавање дозволе за управљање отпадом правна особа подноси кантоналном органу управе надлежном за послове околиша на прописаном обрасцу, у складу са чланом 13. Закона.

(2) Уз захтјев за издавање дозволе за управљање отпадом подноси се сљедећа обавезна документација:
а) Елаборат о управљању отпадом,
б) Извод из просторно-планске документације,
ц) Употребна дозвола за објекат,

д) Катастарска ознака локације на којој се објекат налази,
е) Доказ о власништву над објектом/локацијом у којем се обавља дјелатност (власнички лист),
ф) Уколико оператер није власник објекта, обавезан је да достави Уговор о закупу са власником и
г) Број и структуру запослених (овјерене копије диплома о завршеној високој стручној спреми за запослене, доказ о пријави запослених у Федералном заводу за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање и здравствено осигурање).

(3) Захтјев из става (1) овог члана за планиране активности одлагања отпада правна особа подноси надлежном кантоналном министарству за околиш прије почетка обављања планиране активности.

(4) Образац захтјева из става (1) овог члана садржан је у Прилогу V. овог Правилника.

Члан 20.

(Елаборат о управљању отпадом)

(1) Елаборат о управљању отпадом, који се прилаже уз захтјев за издавање дозволе за управљање отпадом, мора да садржи податке о подносиоцу захтјева који намјерава обављати дјелатност збрињавања отпада одлагањем и о особи која управља депонијом ако се ради о двије различите особе, затим о врстама и количинама отпада који се намјерава одлагати, капацитету депоније, начину обављања технолошких процеса, мјерама надзора и управљања.

(2) У прилогу елабората из става (1) овог члана мора се налазити:
- опис локације укључујући хидрогеолошка и геолошка својства,
- мјере спречавања и смањења загађења околиша,
- план затварања депоније и мјере за спречавање штетних утицаја на околиш након њеног затварања,
- информације и докази о постојању обавезе спровођења процјене утицаја на околиш у складу са посебним прописом којим се уређује процјена утицаја на околиш,
- мјере за спречавање несрећа из плана за непредвиђене околности настале услијед пожара, експлозија, излијевања опасних твари, природних непогода, достизања критичног нивоа подземних вода, нарушавања стабилности грађевине депоније и ограничење њихових посљедица,
- елаборат о процјени ризика трајног складиштења отпада у подземној депонији, ако захтјев укључује трајно складиштење отпада у подземној депонији отпада,
- мјере спречавања настајања и смањивања количине одложеног отпада,
- план рада депоније што укључује и план управљања отпадом на депонији,
- изведбу мониторинга и надзора рада депоније,
- доказ о усклађености депоније са планом управљања отпадом,
- пројекат депоније који је у складу са захтјевима који се односе на одлагање.

Члан 21.

(Општи услови за активност одлагања отпада)

(1) Правној особи дозвољено је да одлаже отпад на депонији отпада ако посједује дозволу за управљање отпадом за поступак одлагања отпада за врсте отпада одређене том дозволом.

(2) Руководилац депоније обавезан је да именује одговорну особу за управљање отпадом која ће бити задужена за прихват отпада на депонију и провјеру усклађености те која мора да буде присутна на депонији приликом прихвата отпада на одлагање.

(3) Руководилац депоније обавезан је да обезбиједи више одговорних особа за управљање отпадом које ће бити задужене за прихват отпада из става (2) овог члана.

(4) Одлагање отпада на депонији се може дозволити само ако депонија испуњава услове из овог Правилника.

Члан 22.

(Дозвола за управљање отпадом)

(1) У елаборату о управљању отпадом, који је саставни дио дозволе за управљање отпадом за одлагање отпада, детаљно се одређује:
- категорија и поткатегорија депоније, према члану 7. овог Правилника,
- укупне количине и врсте отпада које се могу одложити на депонију,
- капацитет депоније одређен дозволом за управљање отпадом мора да буде донесен у складу са пројектованим капацитетом из грађевинске дозволе,
- количина биолошки разградивих састојака отпада који се могу одложити у појединачној календарској години,
- начин преузимања отпада и провјере његове усклађености те други услови рада,
- услови под којима ће се обављати припремни радови на депонији, радови те поступци праћења и провјере, укључујући и планове за непредвиђене околности као и сви захтјеви повезани са затварањем депоније и спровођење накнадног одржавања које укључује мјере за спречавање штетних утицаја на околиш након затварања депоније,
- извођење контроле, радног мониторинга и других облика надзора над загађењем околиша у складу са члановима 24. и 25. овог Правилника, осим мјерења метеоролошких параметара, мјерења састава депонијског гаса, мјерења емисија процједне воде и оборинске воде са површине депоније отпада, који нису обавезни за подземне депоније отпада,
- начин редовног прегледа тијела депоније и техничких објеката депоније,
- дозвољене промјене индикативних параметара подземне воде,
- извјештавање о врстама и количинама одложеног отпада и резултатима контроле из члана 24. и Прилога III. овог Правилника при чему се извјештај доставља надлежном органу који је издао дозволу у року од тридесет (30) дана од истека текуће године за коју се подноси извјештај,
- раздобље у којем је правна особа након затварања депоније обавезна да обезбјеђује извођење прописаних обавеза из члана 25. овог Правилника при чему је то раздобље за затворену депонију неопасног отпада и затворену депонију опасног отпада најмање тридесет (30) година, а за затворену депонију инертног отпада најмање десет (10) година,
- годишња количина и простор за одлагање остатака рециклаже грађевинског отпада и отпада који садржи азбест, ако је подносилац захтјева затражио одлагање.

(2) Прије издавања дозволе службена особа која води поступак издавања дозволе обавља обилазак депоније како би се обезбиједило да депонија задовољава услове из дозволе.
(3) Поступак из става (2) овога члана ни на који начин не умањује одговорност особе која управља депонијом.
(4) У елаборату о управљању отпадом, који је саставни дио дозволе за управљање отпадом, којом се дозвољава одлагање отпада, осим општих услова управљања отпадом, прописаних посебним прописом који уређује управљање отпадом, примјењују се услови прописани прилозима I., II. и III. овог Правилника.
(5) Дозвола за управљање отпадом за активност одлагања доноси се у форми рјешења и садржи најмање наведено ставом (1) овог члана.
(6) Све процесне радње које нису регулисане овим Правилником и Законом о управљању отпадом спроводиће се у складу са одредбама Закона о управном поступку ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/98, 48/99 и 61/22).

Члан 23.
(Трошкови одлагања отпада)

(1) Цијену збрињавања отпада одлагањем формира руководилац депоније у сарадњи са градским и општинским савјетима, уколико исто није одређено прописима о комуналној дјелатности:
- трошкови пројектовања, изградње и санације депоније,
- оперативни трошкови рада депоније,
- посебне накнаде на оптерећавање околиша отпадом,
- процијењени трошкови затварања депоније, одржавања и надзора након затварања за раздобље од најмање тридесет (30) година.

(2) Руководилац депоније обавезан је да обезбиједи транспарентно прикупљање и коришћење свих нужних података о трошковима одлагања отпада из става (1) овог члана.

Члан 24.
(Контрола и поступци надзора за вријеме активног коришћења депоније)

(1) Руководилац депоније обавезан је да спроводи програм надзора, мјерења и контроле у складу са Прилогом III. овог Правилника.
(2) Потребна испитивања и анализе одређени програмом надзора, мјерења и контроле из става (1) овог члана и/или верификацију електронског записа резултата мјерења обављају акредитовани лабораторији, односно лабораторији овлашћени према посебним прописима за поједине параметре, тј. опремом која се редовно мјере према посебним прописима.
(3) Руководилац депоније обавезан је да без одгађања обавијести надлежну инспекцију заштите околиша о свим штетним утицајима на околиш који се открију поступцима контроле и прекорачењу граничних вриједности.
(4) Руководилац депоније обавезан је да поштује одлуку надлежне инспекције заштите околиша о корективним мјерама које мора да предузме о властитом трошку.
(5) Руководилац депоније обавезан је да изради једном годишње извјештај о свим резултатима контроле и усклађености истих са одредбама овог Правилника и да га достави надлежном органу који му је издао дозволу.

Члан 25.
(Затварање депоније, одржавање и надзор након затварања депоније)

(1) Затварање дијела или цијеле депоније врши се уз израђени План санације:
1. у складу са рјешењем из члана 18. става (9), у складу са дозволом за управљање отпадом и у складу са околинском дозволом, ако је исходовање околинске дозволе било неопходно у складу са Законом о заштити околиша;
2. на захтјев руководиоца депоније на основу одобрења надлежног министарства;
3. по налогу надлежног министарства и/или инспекције.

(2) Депонија или дио депоније сматра се затвореним ако су испуњени сви услови утврђени Планом санације депоније из члана 18. став (10) тачке 3) и Прилогом IX. овог Правилника и када надлежно министарство за околиш процијени све извјештаје руководиоца депоније, утврди испуњеност свих услова за затварање депоније и обавијести руководиоца депоније о одлуци о престанку рада депоније или дијела депоније.
(3) Након затварања депоније, руководилац депоније одговоран је за њено одржавање, надзор и контролу након затварања, на начин и у року који одреди надлежно министарство.
(4) Рок одржавања, надзора и контроле подручја депоније након затварања не може да буде краћи од тридесет (30) година.
(5) Руководилац депоније је дужан да обавијести надлежно министарство за околиш о негативним утицајима на околиш и здравље људи утврђеним контролом из става (3) овог члана у року од петнаест (15) дана од дана сазнања о тим негативним утицајима.
(6) Након добијања обавјештења из става (5) овог члана надлежно министарство одређује рокове и начин санације уочених негативних утицаја.
(7) У случају престанка обављања дјелатности правне особе, њене обавезе надзора након затварања депоније преузима јединица локалне самоуправе на чијем се подручју налази депонија.

Члан 26.
(Прелазне одредбе)

(1) Број узорковања мониторинга депонијског гаса и узорковања за процједне, површинске и подземне воде дефинисан је околинском дозволом издатом од стране надлежног министарства околиша у складу са Прилогом III. овог Правилника.
(2) Постојеће депоније, које обављају дјелатност депоновања отпада на основу већ издате околинске дозволе и дозволе за управљање отпадом у складу са важећим прописима, имају обавезу прилагођавања условима рада депонија предвиђеним овим Правилником у року од осам (8) година од дана ступања на снагу овог Правилника.

Члан 27.
(Престанак важења)

Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о садржају Плана прилагођавања управљања отпадом за постојећа постројења за третман или одлагање отпада и активностима које предузима надлежни орган ("Службене новине Федерације БиХ", број 09/05).

Члан 28.
(Родна равноправност)

Граматички изрази употријебљени у овом Правилнику за означавање мушког или женског рода подразумијевају оба пола, осим када је сврха овог Правилника другачија.

Члан 29.
(Прилози)

Прилози I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII. и IX. се налазе у прилогу овог Правилника и његов су саставни дио.

Члан 30.
(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од објаве у "Службеним новинама Федерације БиХ".

ПРИЛОГ I. ОПШТИ УСЛОВИ ЗА СВЕ КАТЕГОРИЈЕ ДЕПОНИЈЕ ОТПАДА

1. Локација

При избору локације за депонију морају да се узму у обзир услови који се односе на:

(а) удаљености од рубова депонија до насељених подручја и подручја за одмор, водних путева, водних тијела те других пољопривредних или градских подручја;
(б) постојање подземних вода, обалних вода или заштићених природних подручја на ширем подручју;
(ц) геолошке и хидрогеолошке услове на ширем подручју;
(д) ризик од поплава, слијегања терена, клизања тла или лавина на мјесту депоније;
(е) заштиту природне или културне баштине у ширем подручју.

1.2. Локација за депонију смије да се дозволи само ако својства мјеста у односу на горе наведене услове, или корективне мјере које треба подузети, показују да депонија не представља озбиљну опасност за околиш.

2.Контрола воде и управљање процједним водама

Предузимају се одговарајуће мјере, у односу на својства депоније и метеоролошке услове, ради:

- контроле воде од оборина која продире у тијело депоније,
- спречавања да површинске и/или подземне воде дођу у додир са одложеним отпадом,
- сакупљања загађених и процједних вода. Ако процјена, утемељена на разматрању локације за депонију и отпада који треба да прима показује да депонија не представља могућу опасност за околиш, надлежни орган може да одлучи да се ова одредба не примјењује,
- прочишћавања загађених вода и сакупљених процједних вода до одговарајућег стандарда који се захтијева за њихово испуштање.

Горње одредбе се не морају примјењивати за депоније инертног отпада.

3.Заштита тла и воде

3.1. Депонија треба да буде смјештена и пројектована тако да задовољи потребне услове за спречавање загађења тла, подземних или површинских вода, те да обезбиједи учинковито сакупљање процједних вода како и кад је то потребно у складу са тачком 2. овог Прилога. Заштита тла, подземних и површинских вода се постиже комбинацијом геолошке баријере и доњег бртвеног слоја за вријеме активног коришћења те комбинацијом геолошке баријере и површинског бртвеног слоја по престанку одлагања.

3.2. Геолошка баријера је одређена геолошким и хидрогеолошким својствима испод и у близини депоније пружајући довољну способност задржавања која обезбјеђује заштиту од могућег загађења тла и подземних вода.

Темељно тло и бочне стране депоније састоје се од минералног слоја који задовољава услове водонепропусности и дебљине тла са комбинованим учинком у смислу заштите тла, подземних и површинских вода, који су барем једнаки учинку који се добија испуњавањем сљедећих услова:

- депонија за опасни отпад: $K \leq 1{,}0 \times 10^{-9}$ м/с; дебљина тла ≥ 5 м,
- депонија за неопасни отпад: $K \leq 1{,}0 \times 10^{-9}$ м/с; дебљина тла ≥ 1 м,
- депонија за инертни отпад: $K \leq 1{,}0 \times 10^{-7}$ м/с; дебљина тла ≥ 1 м. м/с: метар/секунда.

Када геолошка баријера на природан начин не задовољава горње услове, она може да се вјештачки допуни и учврсти на друге начине како би пружала једнаку заштиту. Вјештачки бртвени слој не смије бити тањи од 0,5 метара.

3.3. Уз геолошку баријеру која је описана горе, треба обезбиједити одвођење процједних вода и систем бртвљења у складу са сљедећим начелима, ради обезбјеђења да се акумулација процједних вода на дну депоније одржи на минимуму:

Табела 1. Систем за сакупљање процједних вода и бртвљење дна

Категорија депоније	Депонија за неопасни отпад	Депонија за опасни отпад
Вјештачки бртвени слој	Захтијева се	Захтијева се
Дренажни слој ≥ 0,5 m	Захтијева се	Захтијева се

Ако надлежни орган након разматрања могућих опасности за околиш установи да је потребно спречавати стварање процједних вода, може да се пропише површинско бртвљење.

Табела 2. Препоруке за површинско бртвљење

Категорија депоније	Депонија за неопасни отпад	Депонија за опасни отпад
Слој за отплињавање	Захтијева се	Захтијева се
Непропусни вјештачки бртвени слој	Не захтијева се	Захтијева се
Непропусни минерални слој	Захтијева се	Захтијева се
Дренажни слој > 0,5 m	Захтијева се	Захтијева се
Рекултивацијски слој > 1 m	Захтијева се	Захтијева се

3.4. Ако је на основу процјене ризика за околиш надлежни орган донио одлуку у складу са тачком 2. овог Прилога ("Контрола воде и управљање процједним водама") да сакупљање и обрада процједних вода није потребна, или је утврђено да депонија не представља никакву опасност за тло, подземне или површинске воде, захтјеви у подтачкама 3.2. и 3.3. овог Прилога смију се одговарајуће умањити.

4. Контрола депонијског гаса

4.1. Потребно је предузети одговарајуће мјере ради контроле накупљања и кретања депонијског гаса (Прилог III. овог Правилника).

4.2. Депонијски гас се сакупља са свих депонија које примају биоразградиви отпад, те депонијски гас треба обрадити и користити. Ако сакупљени гас не може да се употријеби за добијање енергије, треба га спалити.

4.3. Сакупљање, обрада и коришћење депонијског гаса из подтачке 4.2. овог Прилога спроводи се на начин који на најмању мјеру своди штету или погоршање стања околиша те опасност за здравље људи.

5. Неугодности и опасности

Предузимају се мјере за смањење неугодности и опасности које произилазе из одлагања као што су:

- емисије неугодних мириса и прашине,
- материјали које разноси вјетар,
- бука и промет,
- птице, глодавци и кукци,
- стварање аеросола,
- пожари.

Депонија мора да буде опремљена тако да се прашина и нечистоће које потичу са депоније не преносе на јавне цесте и околно земљиште.

6. Стабилност

Одлагање отпада на депонију спроводи се тако да се обезбиједи стабилност отпадне масе и попратних структура, посебно у погледу избјегавања клизишта. У случају постављања вјештачког бртвеног слоја треба испитати да ли је геолошки супстрат, узимајући у обзир морфологију депоније, довољно стабилан да спријечи слијегање које би могло да изазове штету на вјештачком бртвеном слоју.

7. Ограђивање депоније

Слободан приступ депонији мора да се спријечи. Улазна врата морају да буду закључана ван радног времена. Систем контроле и приступа свакој грађевини треба да садржи програм мјера за откривање и онемогућавање неконтролисаног одбацивања отпада на депонију.

8. Привремено складиштење елементарне живе

За потребе привременог складиштења елементарне живе на више од годину дана примјењују се сљедећи захтјеви:

- Елементарна жива складишти се одвојено од осталог отпада.
- Спремници се складиште у базенима за сакупљање отпада са примјереном запремином за количину складиштене живе, а они су на одговарајући начин премазани тако да немају пукотине и празнине и не пропуштају металну живу.
- Простор за складиштење има одговарајуће вјештачке или природне преграде за заштиту околиша од емисија живе и одговарајућу запремину за укупну количину живе која се складишти.
- Тло складишног простора покривено је средствима за бртвљење отпорним на живу. Обезбијеђен је нагиб са таложником.
- Складишни простор опремљен је системом за заштиту од пожара.
- Складишни простор уређен је на начин који омогућава једноставан приступ свим спремницима.

ПРИЛОГ II. КРИТЕРИЈУМИ И ПОСТУПЦИ ЗА ПРИХВАТ ОТПАДА НА ДЕПОНИЈЕ

1. Увод

Овај Прилог описује:

- општа начела за прихват отпада на различите категорије депонија. Будући поступак за класификацију отпада треба да се темељи на тим начелима,
- смјернице које дају општи приказ припремних поступака за прихват отпада.

2. Општа начела

Састав, понашање при процјеђивању, дугорочно понашање и опште карактеристике отпада намијењеног одлагању треба познавати у свим појединостима. Прихват отпада на депонију може да се темељи на прописима за прихват или одбијање, дефинисаним на темељу природе и поријекла, као и методама анализе отпада те граничним вриједностима за својства отпада који се смије прихватити.

Критеријуми за прихват на посебну категорију депоније морају да произилазе из разматрања повезаних са:

- заштитом најближег околиша (посебно подземних и површинских вода),
- заштитом система за заштиту околиша (на примјер заштитни слојеви и системи за обраду процједних вода),
- заштитом пожељних процеса стабилизације отпада унутар депоније,
- заштитом од ризика по здравље људи.

Примјери критеријума који се темеље на својствима отпада су:

- захтјеви о утврђивању укупног састава,
- ограничавање количине органских твари у отпаду,
- захтјеви или ограничења по питању биоразградивости органских састојака отпада,
- ограничења по питању количина посебних, потенцијално штетних/опасних састојака (у односу на горе споменуте критеријуме заштите),
- ограничења по питању потенцијалног и очекиваног процјеђивања наведених потенцијално штетних/опасних састојака (у односу на горе споменуте критеријуме заштите),
- екотоксична својства отпада и повезаног процјеђивања.

Критеријуми прихвата темељени на својствима отпада морају за депоније инертног отпада бити уопштено врло обимни, мање обимни за депоније неопасног отпада те најмање обимни за депоније опасног отпада због јаче заштите околиша у случају задње двије споменуте категорије депоније.

3. Општи поступци за испитивање и прихват отпада

Уопштена карактеризација и испитивање отпада морају се темељити на сљедећа три хијерархијска нивоа:

Ниво 1: Основна карактеризација. Ово се односи на темељито одређивање, у складу са стандардним анализама и методама праћења понашања, краткорочно и дугорочно гледаног процеса процјеђивања и/или карактеристичних својстава отпада.

Ниво 2: Испитивање усклађености. Ово се односи на повремено испитивање једноставнијим стандардним анализама и методама праћења понашања како би се утврдило да ли отпад задовољава услове дозволе и/или посебне референтне критеријуме. Ова испитивања се концентришу на кључне варијабле и понашање препознато током основне карактеризације.

Ниво 3: Провјера на лицу мјеста. Ово представља брзе методе провјере којима се потврђује да је отпад једнак ономе који је био подвргнут испитивању усклађености те да одговара опису из попратне документације. Та провјера може да се састоји од визуелног прегледа пошиљке отпада прије и послије истовара на депонију.

За одређену врсту отпада уобичајено се врши карактеризација на Нивоу 1. те он мора задовољити одговарајуће критеријуме како би био прихваћен на референтни попис. Да би остала на попису отпада прихватљивог на одређеној депонији, одређена врста отпада мора се у редовним размацима (нпр. једном годишње) подвргавати испитивању на Нивоу 2. те задовољити одговарајуће критеријуме. Свака пошиљка отпада која стиже на улаз у депонију мора да се подвргне провјери на Нивоу 3.

Одређене врсте отпада могу да се трајно или привремено изузму од испитивања на Нивоу 1. Разлог томе може да буде непрактичност извођења испитивања, недоступност одговарајућих испитних поступака и прихватних критеријума или постојање мјеродавнијег законодавства.

4. Смјернице за прелиминарне поступке прихвата отпада

Сљедеће опште смјернице могу да се користе за утврђивање прелиминарних критеријума за прихват отпада на три основне категорије депонија.

Депоније за инертни отпад: могу да прихвате само инертни отпад како је утврђено у Прилогу VII. овог Правилника.

Депоније за неопасни отпад: могу да прихвате само отпад који је према Правилнику о каталогу отпада са листама препознат као неопасни отпад и у складу са критеријумима за прихват отпада на депонију из тачке 5. овог Прилога.

Депоније за опасни отпад: могу да прихвате само отпад који је према Правилнику о каталогу отпада са листама препознат као опасни отпад и у складу је са критеријумима за прихват отпада на депонију из тачке 5. овог Прилога. Такве врсте отпада не би смјеле бити прихваћене на депонију без претходне обраде у случају да показују да је њихов укупни садржај потенцијално опасан или да је процјеђивање потенцијално опасних састојака довољно високо да представља краткорочни ризик за руковање или околиш или да спречава нужну стабилизацију отпада унутар рока у оквиру предвиђеног животног вијека депоније.

5. Критеријуми за прихват отпада на депонију

5.1. Основна карактеризација отпада

Основном карактеризацијом отпада утврђују се карактеристике отпада на основу свих података неопходних за његово коначно одлагање на безбједан начин, а израђује се у складу са критеријумима и поступцима за прихват отпада на депоније.

Основна карактеризација је први корак у поступку прихвата отпада и састоји се од потпуне карактеризације отпада прикупљањем свих потребних информација за његово дугорочно безбједно одлагање.

Основну карактеризацију потребно је спровести за сваку врсту отпада на начин да се утврде:

(а) Основни подаци о отпаду (врста и поријекло, састав, хомогеност, стварање процједних вода те - према потреби и могућности - остале значајне особине).

(б) Основне информације потребне за разумијевање понашања отпада на депонијама те могућностима обраде, односно да се на депоније одлаже само отпад подвргнут обради. Ова се одредба не примјењује на инертни отпад за који обрада технички није изводива, нити на било који други отпад за који таква обрада не доприноси спречавању и смањењу загађења површинских вода, подземних вода, тла и ваздуха те глобалног околиша, укључујући ефекат стакленика, као и сваке опасности за здравље људи до које би могло доћи због одлагања отпада током цијелог животног вијека депоније.

(ц) Процјена отпада са обзиром на граничне вриједности параметара из тачке 7. овог Прилога.

(д) Кључне варијабле (критични параметри) за провјеру усклађености и могућности поједностављења провјере усклађености (чиме се значајно смањују потребна мјерења, али тек након што се докажу релевантни подаци). Карактеризацијом могу да се добију показатељи за упоређивање основне карактеризације са резултатима поједностављених поступака испитивања те одреди динамика провјере усклађености.

Ако се основном карактеризацијом отпада покаже да отпад испуњава критеријуме за одређену категорију депоније, како је утврђено у тачки 2. овог Прилога (Општа начела), сматра се да је отпад прикладан за прихват на депонију те категорије. У супротном, отпад се не може прихватити на депонију те категорије.

Произвођач отпада, односно ако њега нема, особа одговорна за управљање отпадом дужна је да обезбиједи тачност података повезаних са карактеризацијом отпада.

Оператер је дужан да води евиденцију потребних података у Информационом систему управљања отпадом.

Основни захтјеви основне карактеризације отпада су:

(а) Извор и поријекло отпада.

(б) Подаци о поступку у којем се производи отпад (опис и својства сировина и производа).

(ц) Опис поступка обраде отпада којим се предузимају мјере како би се обезбиједило да се на депонију одлаже само отпад подвргнут обради. Ова се одредба не примјењује ни на инертни отпад за који обрада технички није изводива нити на било који други отпад за који таква обрада не доприноси остваривању циљева смањења количина отпада или опасности за здравље људи, односно околиш, односно образложење зашто се та обрада сматра непотребном.

(д) Подаци о саставу отпада и понашању при елуирању, према потреби.

(е) Ваљска обиљежја отпада (мирис, боја, физички облик).

(ф) Ознака отпада према каталогу отпада, у складу са Правилником о категоријама отпада са листама ("Службене новине Федерације БиХ", број 9/05)

(г) Код опасног отпада, у случају зрцалних ставки: релевантна опасна својства у складу са поступцима контроле и надзора (мониторинга) током активног коришћења и накнадног одржавања депоније у складу са Прилогом III. овог Правилника.

5.2. Неопасни материјали/отпад на бази гипса који се одлажу на депоније неопасног отпада

Неопасни материјали на бази гипса који се одлажу на депонију неопасног отпада смију се одложити искључиво у дио депоније гдје се не прихвата биоразградиви отпад.

5.3. Отпад који садржи азбест

Грађевински материјали који садрже азбест и други прикладни азбестни отпад могу да се одложе на депонију неопасног отпада без испитивања уколико се депонија за неопасни отпад не употребљава за: стабилни, нереактивни опасни отпад (на примјер очврснути, витрификовани), са својствима процјеђивања једнаким онима за неопасни отпад било којег поријекла, који испуњава критеријуме за прихват отпада на депоније за неопасни отпад, а који испуњавају релевантне критеријуме за прихват утврђене у складу са Прилогом II. Такав опасни отпад не смије да се одлагаже у просторе намијењене за биоразградиви неопасни отпад.

Депоније које примају грађевинске материјале који садрже азбест и други азбестни отпад морају да испуњавају сљедеће захтјеве:

- отпад не садржи друге опасне твари осим везаног азбеста, односно азбестних влакана повезаних везивом или запакованих у пластику,

- депонија прихвата само грађевински материјал који садржи азбест и други прикладни азбестни отпад. Тај отпад може да се одложи и у засебни дио депоније неопасног отпада ако је тај дио депоније довољно добро одвојен од остатка депоније,
- како би се избјегло ослобађање влакана, подручје са одложеним отпадом се свакодневно те прије сваког поступка збијања прекрива одговарајућим материјалом, а ако отпад није запакован, редовно се прска водом,
- на депонију/депонијску плоху се ставља бртвени слој како би се избјегло распршивање влакана,
- на депонији/депонијској плохи се не обављају никакви радови који би могли довести до ослобађања влакана (нпр. бушење рупа),
- након затварања, чува се план депоније/дијела депоније са назначеним локацијама гдје је одложен азбестни отпад,
- предузимају се потребне мјере како би се ограничиле могуће употребе земљишта након затварања депоније и тако избјегло да људи дођу у додир са отпадом.

Након затварања депоније са депонијским дијелом са отпадом који садржи азбест, мора да буде спријечена свака даљња употреба површина депоније изнад дијела депоније у којем је одложен грађевински отпад који садржи азбест ако се при употреби наведене површине требају изводити активности које могу узроковати ослобађање азбестних влакана у околиш.

6. Посебни захтјеви за елементарну живу

За потребе привременог складиштења елементарне живе на више од годину дана примјењују се сљедећи захтјеви:

А. Састав живе

Елементарна жива у складу је са сљедећим спецификацијама:

- садржај живе већи је од 99,9 % масеног удјела,
- не постоје нечистоће које би могле да кородирају угљични или нехрђајући челик (нпр. отопина азотне киселине, отопине хлоридних соли).

Б. Држање у затвореним спремницима

Спремници за складиштење елементарне живе отпорни су на корозију и ударце, стога се избјегавају заварене посуде. Спремници нарочито испуњавају сљедеће спецификације:

- материјал спремника: угљични челик (АСТМ најмање А36) или нехрђајући челик (АИСИ 304, 316Л),
- спремници не пропуштају гасове или текућине,
- ваљски дио спремника отпоран је на услове складиштења,
- модел спремника успјешно пролази испитивање падом и испитивања непропусности.

Спремник се пуни до највише 80 % запремине како би се обезбиједило да због ширења текућине услиједи високе температуре не би дошло до пропуштања или трајног изобличења посуде.

Ц. Прихватни поступци

Прихвађају се само спремници са приложеном потврдом о усклађености са захтјевима наведеним у тачки 6. овог Прилога. Прихватни поступци у складу су са сљедећим:

- прихвата се само она метална жива која испуњава у најмању руку горе наведене прихватне критеријуме,
- прије складиштења обавља се визуелни преглед спремника. Не прихватају се оштећени, пропусни или корозивни спремници,
- спремници имају трајну ознаку (утиснуту) на којој се налази идентификацијски број спремника, материјал израде, тежина празног спремника, назив произвођача и датум израде,
- спремници имају трајно причвршћену плочицу на којој се налази идентификациони број потврде.

Д. Потврда

У потврди из тачке Ц. овог Прилога укључени су сљедећи елементи:

- назив и адреса произвођача отпада,
- назив и адреса особе одговорне за пуњење,
- мјесто и датум пуњења,
- количина живе,
- чистоћа живе и, према потреби, опис нечистоћа, укључујући аналитички извјештај,
- потврда о коришћењу спремника искључиво за превоз/складиштење живе,
- идентификациони бројеви спремника,
- евентуалне посебне примједбе.

Потврде издаје произвођач отпада или, у његовој одсутности, особа која је одговорна за управљање тим отпадом.

7. Листе параметара за испитивање отпада за одлагање

1. Параметри за испитивање токсичних карактеристика отпада намијењеног за одлагање:

Параметар	Гранична вриједност концентрације у мг/л
Антимон, Сб	15
Арсен, As	5
Баријум, Ba	100
Бакар, Cu	25
Ванадијум, V	24
Жива, Hg	0.2
Кадмијум, Cd	1
Молибден, Mo	350
Никл, Ni	20
Олово, Pb	5
Селен, Se	1
Сребро, Ag	5
Хром укупни, Cr	5
Цинк, Zn	250
Бензен	0.5
Винил хлорид	0.2
2,4 - Д (хлорована фенокси једињења: естри, амини, соли)	10
DDT	0.1
1,4 - Дихлорбензен	7.5
1,2 - Дихлоретан	0.5
1,1 - Дихлоретилен	0.7
2,4 - Динитротолуен	0.13
Ендрин	0.02
о-крезол	200
м-крезол	200
п-крезол	200
Крезол укупни	200
Линдан	0.4
Метил етил кетон	200
Метоксихлор	10
Нитробензен	2
ПЦБ	5
Пентахлорфенол	100
Пиридин	5
Тетрахлоретилен	0.7
ТТрихлоретилен	0.5
2,4,5 - Трихлорфенол	400

2,4,6 - Трихлорфенол	2
Токсапхен	0.5
2,4,5 - ТП (хлороване фенокси киселине)	1
Угљентетрахлорид	0.5
Хептахлор и епоксиди	0.008
Хексахлорбензен	0.13
Хексахлор -1,3- бутадиен	0.5
Хексахлоретан	3
Хлордан	0.03
Хлорбензен	100
Хлороформ	6

Напомена: Тест токсичности се врши према методи Method 1311 Toxicity Characteristic Leaching Procedure (TCLP), "Test Methods for Evaluating Solid Waste, Physical/Chemical Methods", US EPA Publication SW-846

Табела 2. Параметри за испитивање отпада и процједних вода из депонија инертног, неопасног и опасног отпада

Параметар	**Депонија инертног отпада**	**Депонија неопасног отпада** (*)	**Депонија опасног отпада**
Параметри који се односе на **отпад**			
пХ вриједност		>6	
Укупни органски угљик (м/м %)	3	5	6
Губитак жарењем (ЛОИ) (%)			10%
БТЕКС (мг/кг)	6		
ПЦБс (7 конгенера) (мг/кг)	1		
Минерална уља Ц10-Ц40 (мг/кг)	500		
ПАХс (полициклични ароматични угљоводоници)** (мг/кг)	100		
Капацитет неутрализације киселине (АНЦ)		Мора се процијенити	Мора се процијенити
Граничне вриједности концентрација у процједној води према тестовима излиживања Л/С = 10 л/кг* **			
Антимон, Sb	0.06	0.7	5
Арсен, As	0.5	2	25
Бакар, Cu	2	50	100
Баријум, Ba	20	100	300
Жива, Hg	0.01	0.2	2
Кадмијум, Cd	0.04	1	5
Молибден, Mo	0.5	10	30
Никл, Ni	0.4	10	40
Олово, Pb	0.5	10	50
Селен, Se	0.1	0.5	7
Хром укупни, Cr	0.5	10	70
Цинк, Zn	4	50	200
Индекс фенола	1		
Остатак испарења 105°C (ТДС)	4000	60000	100000
Растворни органски угљик (ДОЦ) при свом пХ или пХ 7.5-8.0	500	800	1000
Сулфати (SO_4^{2-})	1000	20000	50000
Флуориди (F^-)	10	150	500
Хлориди (Cl^-)	800	15000	25000

* Одлагање неопасног отпада у дијелу депоније са стабилним нереактивним опасним отпадом и одлагање гранулисаног опасног отпада који је прихватљив на депонији неопасног отпада

** ПАХ - укупно 17

*** Л/С - однос течне Л према чврстој С фази. Тестови излуживања се врше према сљедећим стандардима: EN 12457-2:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 2: One stage batch test at a liquid to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 4 mm (without or with size reduction), EN 12457-4:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 4: One stage batch test at a liquid to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 10 mm (without or with size reduction).

Напомена: Поред параметара датих у табелама, могуће је испитивати и друге параметре које је могуће наћи у отпаду или процједној води, а који могу да буду загађујуће твари значајне са аспекта процјене ризика у односу на околиш и на здравље људи.

Табела 3. Параметри за испитивање отпада за одлагање на депонију опасног отпада

Параметар	**Гранична вриједност концентрације у гранулисаном отпаду**
Губитак жарењем (ЛОИ)	10%
Укупни органски угљик (ТОЦ)	6%
Капацитет неутрализације киселине (АНЦ)	Мора се процијенити
	Гранична вриједност концентрације у процједној води мг/кг дм* (Л/С = 10 л/кг)**
Антимон, Sb	5
Арсен, As	25
Бакар, Cu	100
Баријум, Ba	300
Жива, Hg	2
Кадмијум, Cd	5
Молибден, Mo	30
Никл, Ni	40
Олово, Pb	50
Селен, Se	7
Хром укупни, Cr	70
Цинк, Zn	200
Остатак испаравања на 105°C	100000
Растворни органски угљик (ДОЦ)	1000
Сулфати (SO_4^{2-})	50000
Флуориди (F^-)	500
Хлориди (Cl^-)	25000
	Гранична вриједност концентрације у процједној води у мг/м^{2}кг дм (монолитни отпад)***
Антимон, Sb	2.5
Арсен, As	20
Бакар, Cu	60
Баријум, Ba	150
Жива, Hg	0.4
Кадмијум, Cd	1
Молибден, Mo	20
Никл, Ni	15
Олово, Pb	20
Селен, Se	5
Хром укупни, Cr	25
Цинк, Zn	100
Растворни органски угљик (ДОЦ)	Мора се процијенити
Сулфати (SO_4^{2-})	20000
Флуориди (F^-)	200
Н (Cl^-)	20000
	Додатне вриједности концентрације у монолитном отпаду
пХ	Мора се процијенити
Капацитет неутрализације киселине (АНЦ)	Мора се процијенити
Електропроводљивост, µС/цм на 20°С/м2	Мора се процијенити

* дм - суха маса

** Односи се на гранулисани или ломљени монолитни отпад. Тестови излуживања се врше према сљедећим стандардима:

EN 12457-2:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 2: One stage batch test at a liquids to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 4 mm (without or with size reduction),

EN 12457-4:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 4: One stage batch test at a liqiud to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 10 mm (without or with size reduction).

*** Тестови излуживања за монолитни отпад се врше према стандарду NEN 7345 Leaching Characteristics of Soil and Stony

Building and Waste Materials - Leaching Tests - Determination of the Leaching of Inorganic Components from Building and Monolithic Waste Materials with the Diffusion Test. Граничне вриједности концентрације су дате у односу на тест од 64 дана, али је могуће користити краћи тест у прва четири корака, при чему су граничне вриједности концентрације четвртина од вриједности концентрација за поједине параметре, дате у табели.

Поред параметара датих у табели, могуће је испитивати и друге параметре који се могу наћи у отпаду као што су загађујуће твари, а који су значајни са аспекта процјене ризика укључујући хидрогеолошки аспект.

Табела 4. Параметри за испитивање отпада за одлагање нереактивног(1) опасног отпада на депоније неопасног отпада у дијелове који се не користе за одлагање биоразградивог отпада

Параметар	**Гранична вриједност концентрације у грануларном отпаду**
Укупни органски угљик (ТОЦ)	5%
пХ	Минимум 6
Капацитет неутрализације киселине (АНЦ)	Мора се процијенити
	Гранична вриједност концентрације у процједној води мг/кг дм* (Л/С = 10 л/кг)**
Антимон, Sb	0.7
Арсен, As	2
Бакар, Cu	50
Баријум, Ba	100
Жива, Hg	0.2
Кадмијум, Cd	1
Молибден, Mo	10
Никл, Ni	10
Олово, Pb	10
Селен, Se	0.5
Хром укупни, Cr	10
Цинк, Zn	50
Остатак испаравања на 105°C	60000
Растворни органски угљик (DOC)	800
Сулфати (SO_4^{2-})	20000
Флуориди (F^-)	150
Хлориди (Cl^-)	15000
	Гранична вриједност концентрације у процједној води мг/м^{2}кг дм (монолитни отпад)***
Антимон, Sb	0.3
Арсен, As	1.3
Бакар, Cu	45
Баријум, Ba	45
Жива, Hg	0.1
Кадмијум, Cd	0.2
Молибден, Mo	7
Никл, Ni	6
Олово, Pb	6
Селен, Se	0.4
Хром укупни, Cr	5
Цинк, Zn	30
Растворни органски угљик (ДОЦ)	Мора се процијенити
Сулфати (SO_4^{2-})	10000
Флуориди (F^-)	60
Хлориди (Cl^-)	10000
	Додатне вриједности концентрације у монолитном отпаду
пХ	Мора се процијенити
Капацитет неутрализације киселине (АНЦ)	Мора се процијенити
Електропроводљивост, µС/цм на 20°Ц/м^2	Мора се процијенити

(1) Нереактивни опасни отпад је опасан отпад код којег се понашање при излуживању не мијења на горе у дужем периоду, при условима који су присутни на депонији или могућем акциденту: у самом отпаду, услијед утицаја спољних фактора (температура, зрака или слично), утицајем других отпада, укључујући и производе одлагања отпада: гас са депоније и процједне воде).

* дм - суха маса

** Односи се на гранулисани или ломљени монолитни отпад. Тестови излуживања се врше према сљедећим стандардима:

EN 12457-2:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 2: One stage batch test at a liquids to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 4 mm (without or with size reduction),

EN 12457-4:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 4: One stage batch test at a liquids to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 10 mm (without or with size reduction).

*** Тестови излуживања за монолитни отпад се врше према стандарду NEN 7345 Leaching Characteristics of Soil and Stony Building and Waste Materials - Leaching Tests - Determination of the Leaching of Inorganic Components from Building and Monolithic Waste Materials with the Diffusion Test. Вриједности граничне вриједности концентрације су дате у односу на тест 64 дана, али је могуће користити краћи тест у прва четири корака, при чему су граничне вриједности концентрације четвртина од вриједности концентрација за поједине параметре, дате у табели. Поред параметара датих у табели, могуће је испитивати и друге параметре који се могу наћи у отпаду, као што су загађујуће твари, а који су значајни са аспекта процјене ризика.

7.1. Извјештај о испитивању отпада

Извјештај о испитивању отпада садржи:

1) назив и адресу лабораторије која је вршила испитивања отпада;
2) јединствену идентификацију извјештаја о испитивању и идентификацију сваке стране извјештаја;
3) податке о подносиоцу захтјева за испитивање отпада (назив, име и презиме одговорног особе, адресу, број телефона, факса и е-маил);
4) податке о узорку: назив узорка, назив произвођача отпада, локација са које је узет узорак, ГПС координате, начин и методу узорковања, датум и вријеме узорковања и други подаци о узорку, ако је релевантно, име особе која је вршила узорковање;
5) опис стања и недвосмислену идентификацију узорка који је испитиван;
6) резултате испитивања (параметре који се испитују, утврђене вриједности концентрација, утврђене вриједности физичких, биолошких и микробиолошких испитивања, референтне вриједности одређене важећим прописима и референтне вриједности које нису садржане у прописима већ у посебно назначеним документима, јединице у којима се резултати дају, ознаку метода);
7) потпис особе која је вршила испитивање и која овјерава извјештај о испитивању;
8) датум издавања извјештаја;
9) простор за уписивање евентуалних напомена (ако нису спроведена сва захтијевана испитивања или се на други начин одступило од захтјева за испитивање, ако је дио испитивања обавило друга овлашћена особа, наводе се сви подаци о другој овлашћеној особи и њеном испитивању које је саставни дио извјештаја);
10) оригинални извјештај лабораторије која је извршила дио испитивања;
11) фотографски снимак или видео запис терена на којем је извршено узорковање.

Осим наведеног, Извјештај о испитивању отпада садржи и класификацију отпада са сљедећим подацима, и то:

1) број и датум извјештаја о испитивању отпада;
2) назив отпада;
3) идентификациони број узорка отпада;
4) опис поступка настанка отпада;
5) количина отпада од које је извршено узорковање;
6) физичко својство отпада: прах, чврста твар, вискозна твар, паста, муљ, течна твар, гасовита твар, остало;
7) категорија отпада према Листи категорија отпада (Q листа);
8) индексни број отпада према Каталогу отпада;
9) карактер отпада (опасан/неопасан/инертан);
10) Y ознаку према Листи категорија или сродних типова опасног отпада према њиховој природи или активности којом се стварају (Y листа), уколико је отпад опасан;
11) Ц ознаку према Листи компоненти отпада које га чине опасним (Ц листа), уколико је отпад опасан;
12) Х ознаку према Листи карактеристика отпада које га чине опасним (Х листа), уколико је отпад опасан;
13) класа и категорија опасности и обавјештење о опасности твари и смјеша које сачињавају опасан отпад;
14) напомене.

ПРИЛОГ III. ПОСТУПЦИ КОНТРОЛЕ И НАДЗОРА ТОКОМ АКТИВНОГ КОРИШЋЕЊА И НАКНАДНОГ ОДРЖАВАЊА ДЕПОНИЈЕ (МОНИТОРИНГ)

1. Увод

Сврха овог Прилога је обезбјеђење минималних надзорних поступака који се спроводе за провјеравање:

- да је отпад прихваћен за збрињавање у складу са критеријумима постављеним за одређену категорију депоније,
- да се радни поступци унутар депоније одвијају на прихватљив начин,
- да се системи заштите околиша у потпуности спроводе,
- да су услови дозволе за ту депонију испуњени.

2. Метеоролошки подаци

Табела 1. Метеоролошки подаци који се прикупљају при надзору депоније од стране надлежне метеоролошке службе

	Активна фаза	Накнадно/пасивно одржавање
1.1. Количина падавина	дневно	дневно, додато мјесечним вриједностима
1.2. Температура (мин., макс.,14.00 х Цет)	дневно	средња мјесечна вриједност
1.3. Смјер и снага превладавајућег вјетра	дневно	не захтијева се
1.4. Испаравање (лизиметар) (1)	дневно	дневно, додато мјесечним вриједностима
1.5. Атмосферска влага (14.00 х ЦЕТ)	дневно	средња мјесечна вриједност

(1) или уз помоћ неке друге одговарајуће методе

3. Мониторинг површинских и процједних вода и гаса

Узорковање процједних и површинских вода, ако их има, врши се на репрезентативним мјерним мјестима. Узорковање процједних вода и мјерење (волумен и састав) спроводи се одвојено на сваком мјерном мјесту на којем се процједна вода испушта са депоније. Видјети: Опће смјернице о технологији узорковања, ИСО 5667-2 (1991).

Надзор површинских вода, ако их има, спроводи се на најмање два мјерна мјеста, једном узводно од депоније и другом низводно.

За процједну воду и воду за контролу узима се један узорак репрезентативан за просјечни састав. Контрола депонијског плина мора да буде репрезентативна за сваки дио депоније. Учесталост узорковања и анализе наведени су у табели 2. овог Прилога.

Табела 2. Учесталост узорковања површинских и процједних вода и депонијског гаса

	Активно коришћење	Накнадно одржавање
2.1. Количина процједне воде	Мјесечно (1) (3)	Сваких шест мјесеци
2.2. Састав процједне воде (2)	Квартално (3)	Сваких шест мјесеци
2.3. Количина и састав површинске воде (7)	Квартално (3)	Сваких шест мјесеци
2.4. Потенцијалне емисије депонијског гаса и атмосферског притиска(4) (CH_4, CO_2, O_2, H_2S, H_2, itd.)	Мјесечно (3) (5)	Сваких шест мјесеци (6)

(1) Учесталост узорковања може да се прилагоди облику одлагања отпада (у хумцима, закопано, итд. Облик мора да буде наведен у дозволи.
(2) Параметри за мјерење и твари за анализирање варирају у складу са саставом одложеног отпада: Они морају да буду утврђени у документу дозволе и да одражавају својства процјеђивања отпада.
(3) Ако процјена података покаже да су дужи интервали једнако ефикасни, они могу да се усвоје. За процједне воде спроводљивост се мора обавезно мјерити најмање једном годишње.
(4) Ова се мјерења углавном односе на садржај органског материјала у отпаду.
(5) CH_4, CO_2, O_2 редовно, друге депонијске гасове како се захтијева у складу са саставом одложеног отпада, али пазећи да одражавају својство процјеђивања.
(6) Учинковитост система за сакупљање депонијског гаса мора се редовно провјеравати.
(7) На основу карактеристика локације депоније, надлежно министарство које даје услове може да утврди да ова мјерења нису потребна и о томе обавјештава надлежни орган.

4. Заштита подземних вода

А. Узорковање

Мјерења морају да буду таква да дају податке о подземним водама за које постоји вјероватноћа да би на њих могло утицати испуштање отпада, са барем једним мјерним мјестом у правцу притицања воде и двије у правцу отицања воде. Овај број се може повећати зависно од посебног хидрогеолошког мјерења и потребе за раним откривањем случајног испуштања процједних вода у подземне воде.

Узорковање се мора спроводити на најмање три мјеста прије активности насипања, како би се утврдиле референтне вриједности за будуће узорковање. Видјети: Узорковање подземних вода, ИСО 5667, Дио 11., 1993.

Б. Надзор

Параметри које треба анализирати у прикупљеним узорцима морају полазити од очекиваног система процједне воде и квалитета подземне воде на том подручју. У издвајању параметара за анализу треба водити рачуна о кретањима у зони подземне воде. Параметри могу да садржавају индикаторе раног уочавања промјена у квалитету воде.

Табела 3. Учесталост узорковања подземне воде

	Активно коришћење	Накнадно одржавање
Ниво подземне воде	Сваких шест мјесеци (1)	Сваких шест мјесеци (1)
Састав подземне воде	Учесталост за поједино мјесто (2) (3)	Учесталост за поједино мјесто (2) (3)

(1) Са повећањем учесталости промјене нивоа подземне воде треба повећати учесталост узорковања.
(2) Ако се достигне критичан ниво, учесталост се мора темељити на могућности предузимања корективних мјера између два узорковања, односно учесталост се

мора утврдити на темељу знања и процјене брзине протока подземне воде.

(3) Када се досегне критичан ниво (видјети подтачку V. овог Прилога), неопходна је провјера понављањем узорковања. Након потврде критичног нивоа, мора се слиједити план за непредвиђене околности (утврђен у дозволи за управљање отпадом).

У првих шест мјесеци рада депоније на сваких 15 дана врши се мјерење и испитивање (скраћене хемијске и бактериолошке анализе) подземних вода, а након овог периода према учесталостима датим у Табели 3. овог Прилога.

Узорци подземних вода, који се узимају у временским интервалима датим у Табели 3, раде се као комплетне хемијске и бактериолошке анализе у акредитованим установама за ту врсту испитивања.

Уколико резултати испитивања узетих узорака покажу да је одступљено од граничних вриједности у складу са законом којим се уређује заштита воде, сматра се да је дошло до акцидентне ситуације заштитних слојева депоније.

У том случају израђују се додатни хидрогеолошки објекти узимајући у обзир хидрогеолошке услове средине.

Сви обрађени подаци приказују се контролним дијаграмима са утврђеним контролним правилима граничних вриједности за свако мјерно мјесто за подземне воде.

Ц. Критични нивои

Сматра се да су се у случају подземних вода догодили значајни штетни утицаји за околиш, како је одређено члановима 25. и 26. овог Правилника, ако анализа узорка подземне воде покаже значајну промјену у квалитету воде. Критични ниво мора да се одреди узимајући у обзир посебни хидрогеолошки састав на мјесту депоније и квалитет подземних вода. Критични ниво мора да се пропише у дозволи кад год је то могуће. Посматрања се морају изразити уз помоћ контролних графикона са утврђеним контролним правилима и нивоима за сваки подземни извор. Контролни нивои морају да буду одређени на темељу локалних варијација у квалитету подземне воде.

5. Топографија терена: подаци о тијелу депоније

Табела 4. Подаци о тијелу депоније

	Активно коришћење	Накнадно одржавање
5.1. Структура и састав тијела депоније (1)	годишње	
5.2. Својство слијегања на одређеном нивоу тијела депоније	годишње	Годишње очитавање

(1) Подаци за план постојећег стања депоније: површина коју заузима отпад, волумен и састав отпада, методе одлагања, вријеме и трајање одлагања, израчун преосталих слободних капацитета за одлагање.

6. Посебни захтјеви за металну живу

За потребе привременог складиштења елементарне живе на више од годину дана примјењују се сљедећи захтјеви:

А. Захтјеви у погледу праћења, инспекцијског прегледа и случајева опасности

У складишни се простор уграђује систем за стално праћење емисија живине паре са осјетљивошћу од најмање 0,02 мг живе/м^3 . Сензори се намјештају на тлу и на стропу. То укључује систем за оптички и звучни аларм. Систем се одржава сваке године.

Одговорна особа за управљање отпадом визуелно прегледава складишни простор и спремнике најмање једном мјесечно. Ако се открије истицање, оператер одмах предузима све потребне кораке како би се избјегла емисија живе у околиш и поново успоставило безбједно складиштење живе. Свако истицање проузрокује значајне штетне посљедице по околиш.

У самом простору доступни су планови за поступање у случају опасности и одговарајућа заштитна опрема примјерена руковању металном живом.

Б. Вођење евиденције

Сви документи који садрже информације наведене у тачки 6. Прилога II. и тачки 6. подтачки А. овог Прилога, укључујући потврду која је приложена уз спремник, као и евиденцију о смањивању залиха и отпреми елементарне живе након њеног привременог складиштења, те о њеном одредишту и намијењеној обради, чувају се најмање три (3) године након завршетка складиштења.

ПРИЛОГ IV. МИНИМУМ УСЛОВА ЗА ДЕПОНИЈЕ

Услови које свака депонија мора да задовољи су:

I. Инфраструктура на депонији

(1) Депонија мора да буде ограђена оградом високом најмање два метра око цијеле површине депоније те да има капију која се може закључати ради спречавања уласка неовлашћених особа у подручје локације. Ограда мора да буде таква да се спријечи улазак животиња и да се спријечи разношење отпада ван локације депоније вјетром.

(2) Депонија мора да располаже једноставном канцеларијом са основном канцеларијском опремом, напајањем струјом, телефоном и гријањем.

(3) Депонија мора да има одговарајуће приступне путеве према локацији депоније (нагиба мањег од 1:10).

(4) Депонија мора да располаже адекватним уређајима и машинеријом у оквиру депоније у односу на величину локације, тренутне и очекиване улазне количине отпада, укључујући булдожер са редовним сервисним уговором, као и доступност алтернативног булдожера у случају квара на главном.

II. Кадрови (особље) на депонији

(1) Депонија, осим руководиоца депоније, мора да има најмање једну одговорну особу за управљање отпадом која дневно ради на локацији, најмање једног оператера булдожера и најмање још једну особу као помоћника осталом особљу;

(2) Све особље које ради на локацији депоније мора да буде адекватно обучено, оспособљено и довољно за рад са постојећим и очекиваним количинама отпада и према укупној величини локације депоније.

III. Режим кретања и процедуре рада за сва возила која улазе у комплекс депоније су сљедеће:

(1) контрола отпада на улазу у депонију;
(2) мјерење/вагање отпада преко колске ваге;
(3) кретање сервисним саобраћајницама до активног дијела депоније;
(4) истовар отпада на планski предвиђено мјесто - дио депоније;
(5) прање и дезинфекција празног возила након истовара у објекту за прање и дезинфекцију;
(6) одлазак чистог возила са депоније или привремено паркирање на предвиђено мјесто;
(7) у радној зони депоније налазе се возила за распростирање и компактирање отпада и не напуштају комплекс депоније.

IV. Правила која се примјењују приликом одлагања отпада:

(1) одлагање отпада почиње на најнижој коти депоније;
(2) обезбиједити да дневна радна површина буде што мања;
(3) свака довезена шаржа отпада се одмах распростире и компактира;
(4) "ћелије" и "слојеви" отпада се формирају до пројектоване висине;
(5) обезбиједити пројектоване нагибе радне површине;
(6) обезбиједити свакодневно покривање радне површине инертним материјалом;
(7) обезбиједити и дефинисати појединачне сегменте на тијелу депоније за све врсте отпада који се прихватају на депонији;
(8) слој сабијеног отпада прска се дезинфекционим средством једном дневно у току љетног периода.

V. Контрола технолошког процеса рада депоније:

(1) контрола врсте и количине истовареног отпада;
(2) контрола врсте и количине издвојених секундарних сировина;
(3) контрола спровођења пројектованог технолошког процеса експлоатације депоније и објекта за секундарну сепарацију отпада;
(4) контрола одржавања тијела депоније и саобраћајница;
(5) контрола квалитета прања и дезинфекције транспортних возила;
(6) контрола узрочника заразе;
(7) контрола количине и квалитета процједне воде;
(8) контрола састава и количине издвојеног плина;
(9) контрола заштите запослених на депонији.

VI. Контрола настајања и квалитета процједне и пречишћене воде на депонији

(1) Ако је ниво околних површина виши од крајњег будућег нивоа отпада, морају постојати сабирни канали за површинске воде око граница локације депоније, а сакупљена вода мора да се испушта под нагибом, даље од локације депоније.
(2) Контрола процједне и пречишћене воде на депонији се врши свакодневно на основу сљедећих параметара:
- температура на улазу у пројектовани објекат и температура околног зрака;
- пХ вриједност процједне воде на улазу и пречишћене воде на излазу из пројектованог објекта;
- потрошња перманганата;
- БПК (биолошка потрошња кисеоника).

(3) Системи управљања процједним водама морају редовно да се провјеравају како би се обезбиједило беспријекорно функционисање.
(4) За депоније у подручјима која су осјетљива на процједне воде потребно је надзирати утицај процједних вода на околиш. Ово се примјењује:
- ако је ниво подземних вода до 20 м испод нивоа површине земљишта и подземна вода се црпи са удаљености до 2000 м од депоније, тј. мјеста одлагања или
- ако се процједне воде испуштају у површинску воду из које се црпи вода са удаљености до 2000 м.

(5) У таквим случајевима може да буде потребан програм надзора процједних вода или подземних вода у складу са извјештајем направљеним од стране одговорне особе за управљање отпадом на основу процјене локације.

VII. Систем управљања депонијским плином

(1) Контрола издвајања гаса састоји се од праћења његовог састава и количине, посебно метана (CH_4), угљен диоксида (CO_2) и кисеоника (O_2).
(2) Збор врсте система управљања депонијским плином извршити у зависности од конкретних околности, али је у сваком случају неопходно обезбиједити да гас не напушта депонију у правцу околних објеката (зграда).
(3) Контрола депонијског гаса у погледу садржаја H_2S, H_2 се врши уколико су присутни у депонијском гасу.
(4) У објектима на депонији поставља се систем за детекцију присуства експлозивне количине метана.
(5) Уколико се на удаљености до 1000 м од депоније налазе насеља или осјетљиви објекти, као и у случају коначног (финалног) покривања отпада, потребан је програм надзора депонијског гаса. У том случају је потребно да власник депоније или одговорна особа за послове управљања отпадом обезбиједи процјену локације депоније и изради програме надзора који ће да буду одобрени од стране надлежног органа.

VIII. Припрема некоришћених површина

(1) Некоришћене површине које стоје на располагању (будуће фазе) морају да буду изоловане раздјелном земљом (узвисинама), тј. одвојене од тренутно коришћене површине (фазе). Уздуж границе раздјелне земље, као и између ње и тренутно коришћене фазе мора да се обезбиједи канал за дренажу са перфорираном цијеви, чиме се обезбјеђује сабирни систем за процједне воде у тој фази.
(2) Некоришћени дијелови депоније морају да буду "градирани" (основа нагиба до 1:100, бочни падови нагиба до 1:3).

IX. Поступци управљања отпадом

(1) Неопходно је обезбиједити да се на депонију прима искључиво отпад чије је одлагање дозвољено.
(2) Сав отпад који стиже на депонију одлаже се, распростире и компактира према плану одлагања, при чему дубина слојева отпада не треба бити већа од три метра. Потребно је евидентирати зоне било каквог опасног, проблематичног или течног отпада.
(3) Компактирани отпад се редовно прекрива земљом или другим инертним материјалом, а депонија мора да има безбједан и континуиран извор прекривног материјала за очекивани животни вијек депоније. Овај материјал може да буде земља или шљунак из неког блиског извора или густи инертни отпад који се редовно испоручује депонији, нпр. разноврсни грађевински отпад и отпад од операција рушења објеката. Дневна покривка треба да буде дебљине од око 10 цм.
(4) Приступ депонији је дозвољен само овлашћеном особљу. То може укључивати овлашћене сакупљаче, али се они морају придржавати безбједносних правила депоније, што у сваком случају укључује апсолутну забрану пушења или паљења ватре у подручјима отпада.
(5) Дијелови унутар сваке фазе на којима је одлагање комплетирано, тј. завршено покривају се земљом у дебљини од најмање једног метра. Ванске површине прекривке не смију имати нагиб већи од 1:5.
(6) Потребно је предузимати мјере спречавања расипања материјала или отпада на јавним путевима (из возила која довозе отпад), а уколико до тога дође, потребно је уклонити га.

(7) Потребно је предузети мјере спречавања разношења отпада вјетром изван оперативних граница депоније, а нарочито изван крајњих граница локације депоније, те, уколико дође до разношења отпада, мјере уклањања разнесеног отпада.

(8) Потребно је предузети мјере спречавања или елиминације пожара или "врелих" подручја на или унутар наслага отпада (идентификовани дубински пожари/ватре унутар наслага отпада се у већини случајева могу угасити само ископавањем дотичног дијела отпада).

X. Планирање и документација

(1) Потребно је водити евиденцију свих достава отпада, укључујући и податке о поријеклу отпада, врсти и процијењеној запремини. Потребно је, такође, водити опсежну евиденцију свих доставних возила која уђу на локацију депоније (нпр. биљежењем њихових регистарских бројева), уколико депонија нема вагу за возила - евиденцију процијењених масених количина - тонаже одложеног отпада (процјена ових бројева се базира на одговарајућим факторима који се примјењују на запремину отпада у доставном возилу, не на капацитет самог возила). Сви ови подаци се уносе у Информациони систем управљања отпадом.

(2) Аудит (провјера) оперативних подручја мора да се спроводи најмање тромјесечно како би се обезбиједило да рад депоније није у супротности са пројектном документацијом.

(3) Евиденцију, писане процедуре и цртеже (скице) је потребно чувати и ажурирати барем једном годишње. Ово се, између осталог, односи на план одлагања, процедуре/поступке пријема отпада и управљања отпадом, евиденцију примљеног отпада, правилник о раду депоније и процедуре поступања у ванредним ситуацијама.

ПРИЛОГ V. ОБРАЗАЦ ЗАХТЈЕВА ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛЕ

ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ													
ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЈЕВА И ЛОКАЦИЈИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ													
Привредно друштво/обрт:													
Адреса:													
Мјесто:													
Поштански број:													
Контакт особа:													
Телефон:													
Факс:													
е-маил адреса:													
Матични број пословног субјекта/обрта													
ОИБ													
ДОЗВОЛА СЕ ИЗДАЈЕ ЗА ДЈЕЛАТНОСТ	Означити са x												
Сакупљања													
Складиштења													
Обраде													
Обрадед (Р1-Р13)	Р1	Р2	Р3	Р4	Р5	Р6	Р7	Р8	Р9	Р10	Р11	Р12	Р13
Збрињавања (Д1-Д15)	Д1	Д2	Д3	Д4	Д5	Д6	Д8	Д9	Д10	Д12	Д13	Д14	Д15

ВРСТА, КОЛИЧИНЕ И ПРЕДВИЂЕНИ ПОСТУПАК УПРАВЉАЊА НЕОПАСНИМ ОТПАДОМ						
Кључни број отпада	Назив отпада	Сакупљање	Складиштење	Обрада	Поступак Р/Д	Планирана количина са којом ће се годошње пословати (т)

Кључни број отпада - уписује се шестероцифрени кључни број отпада (EWC) према Правилнику о категоријама отпада са листама („Службене новине Федерације БиХ“, број 9/05)

***Назив отпада** - уписује се пуни назив отпада према Правилнику о категоријама отпада са листама („Службене новине Федерације БиХ“, број 9/05).*

***Сакупљање** - означава се уколико правна особа подноси захтјев за издавање дозволе за сакупљање отпада одређеног кључног броја (уз сакупљање услов је и складиштење)*

***Складиштење** - означава се иколико правна особа подноси захтјев за издавање дозволе за складиштење отпада одређеног кључног броја*

***Обрада** - уколико се дјелатност не може дефинисати као Р(1) или Д(2) поступак, уписује се поступак обраде отпада за који се тражи дозвола. Поступци Р и Д – уписују се поступци поновног искоришћења/обраде/третмана (Р) и поступци одлагања (Д).*

***Планирана количина са којом ће се годишње пословати** – уписује се оквирна количина отпада са којом правна особа планира пословати за поједини кључни број, у тонама.*

Напомена: *Уз попуњен образац захтјева за издавање дозволе за управљање отпадом подноси се:*

- *обавезна документација из члана 19. став (2) овог Правилника,*
- *елаборат о управљању отпадом у складу са чланом 20. овог Правилника.*

Д ЛИСТА - ПОСТУПЦИ ОДЛАГАЊА	**Р ЛИСТА - ПОСТУПЦИ ПОНОВНОГ КОРИШЋЕЊА/ОБРАДЕ/ТРЕТМАНА ОТПАДА**
Д1 Одлагање отпада у или на тло (на примјер одлагалиште, итд.) Д2 Третман отпада на или у тлу (на примјер биолошка раз¬градња течног или муљевитог отпада у тлу, итд.) Д3 Дубоко утискивање отпада (на примјер утискивање отпада пумпама у бушотине, исцрпљена лежишта соли, природне шупљине, итд.) Д4 Одлагање отпада у површинске базене (на примјер одлагање течног или муљевитог отпада у јаме, базене, лагуне, итд.) Д5 Посебно припремљено одлагалиште (одлагање у повезане коморе које су затворене и изоловане једна од друге и од околиша, итд.) Д6 Испуштање отпада у воде искључујући мора/океане Д7 Испуштање отпада у мора/океане укључујући и укапање у морско дно Д8 Биолошки третман отпада који није спецификован другдје у овом Додатку, а који за посљедицу има коначне састојке и мјешавине које се одлажу било којим поступком Д1 - Д12 из овог Додатка Д9 Физикално-хемијски третман отпада који није спецификован другдје у Додатку, а који за посљедицу има коначне састојке и мјешавине које се одлажу било којим поступком Д 1 - Д12 из овог Додатка (на примјер испаравање, сушење, калцинирање, итд.) Д10 Спаљивање на копну Д11 Спаљивање на мору Д12 Трајно ускладиштење (на примјер смјештај спремника у руднике, итд.) Д13 Спајање или мијешање отпада прије подвргавања било којем поступку Д1 – Д12 из овог Додатка Д14 Поновљено паковање прије подвргавања било којем од поступака Д1 - Д13 из овог Додатка Д15 Складиштење прије примјене било којег од поступака одлагања Д1 - Д14 из овог Додатка (осим привременог складиштења отпада на мјесту настанка, прије сакупљања)	Р1 Коришћење као гориво (не изравно спаљивање) или други начин производње енергије (Басел/ОЕЦД) – коришћење углавном као гориво или друго средство за производњу енергије (ЕУ) Р2 Обнављање/регенерација отапала Р3 Рециклирање/обнављање отпадних органских твари које се не користе као отапала (укључујући компостирање и друге процесе биолошке претворбе) Р4 Рециклирање/обнављање метала и спојева метала Р5 Рециклирање/обнављање других анорганских материјала Р6 Регенерација киселина или лужина Р7 Третман састојака који се користе за смањивање онечишћења Р8 Третман састојака из катализатора Р9 Поновљени третман отпадних уља или други начини поновог коришћења отпадних уља Р10 Третирање тла у сврху пољопривредног или еколошког побољшања Р11 Коришћење отпада добијеног из било којег од поступака под бројем Р1 до Р10 из овог Пописа Р12 Мијењање отпада ради примјене било којег од поступака означених бројевима Р1 до Р 11 из овог Пописа Р13 Складиштење отпада прије било којег од поступака Р1 до Р12 (осим привременог складиштења на мјесту настанка, прије сакупљања)

ВРСТЕ ПАКОВАЊА
1. Бачве 2. Дрвене посуде (бачве) 3. Металне посуде 4. Кутије 5. Вреће 6. Вишеслојна амбалажа 7. Посуда под притиском 8. Расуто 9. Друго (наведи)
НАЧИН ПРЕВОЗА
P = Цеста A = Ваздух T = Воз/жељезница W = Унутрашњи пловни путеви C = Море
ФИЗИКАЛНА ОБИЉЕЖЈА
1. Прашковито/прах 5. Течно 2. Чврсто 6. Гасовито 3. Вискозно/паста 7. Друго (наведи) 4. Муљевито

Х-ОЗНАКА И УН КЛАСА		
УН класа	Х-ознака	Обиљежја
1	X1	Експлозивно
3	X3	Запаљиве текућине
4.1	X4.1	Запаљиве чврсте твари
4.2	X4.2	Твари или отпад подложни самозапаљењу
4.3	X4.3	Твари или отпад који у додиру са водом испуштају запаљиве гасове
5.1	X5.1	Оксидација
5.2	X5.2	Органски пероксиди
6.1	X6.1	Отрови (акутно дјеловање)
6.2	X6.2	Инфективне твари
8	X8	Корозиви
9	X10	Ослобађање отровних гасова у додиру са зраком или водом
9	X11	Токсичне твари (накнадно или хронично дјеловање)
9	X12	Екотоксичне твари
9	X13	Који је у стању, након одлагања, произвести другу твар која ће имати неко од горе наведених обиљежја, нпр. код процјеђивања

(1) *Р ЛИСТА – ПОСТУПЦИ ПОНОВНОГ КОРИШЋЕЊА/ОБРАДЕ/ТРЕТМАНА ОТПАДА*

(2) *Д ЛИСТА – ПОСТУПЦИ ОДЛАГАЊА ОТПАДА*

ПРИЛОГ VI. ОБРАЗАЦ ПРАТЕЋЕГ ЛИСТА

ДИО А – ПОДАЦИ О ОТПАДУ	**БРОЈ ПЛ**	
КЉУЧНИ БРОЈ	КОМУНАЛНИ ☐ ПРОИЗВОДНИ ☐	ОПАСНИ ☐ НЕОПАСНИ ☐
ОПАСНА СВОЈСТВА ХП1☐ X3☐ X4.1☐ X4.2☐ X4.3☐ X5.1☐ X6.1☐ X6.2☐ X8☐ X10☐ X11☐ X12☐ X13☐		
ФИЗИКАЛНА СВОЈСТВА прах ☐ чврсто ☐ пастозно ☐ муљевито ☐ течно ☐ гасовито ☐ остало ☐		
ПАКОВАЊЕ ОТПАДА: расуто ☐ посуда ☐ канта ☐ канистар ☐ контејнер ☐ бачва ☐ кутија ☐ врећа ☐ остало ☐ БРОЈ ПАКОВАЊА: _____		
ОПИС ОТПАДА:		
КОЛИЧИНА ОТПАДА У ПОШИЉЦИ: $м^3$ кг ВАГАЊЕ ☐ ПРОЦЈЕНА ☐		
ПОРИЈЕКЛО ОТПАДА:		
ДИО Б – ПОШИЉАЛАЦ ОТПАДА		

НАЗИВ ОСОБЕ**:** ЈИБ.: СЈЕДИШТЕ/АДРЕСА: КОНТАКТ ОСОБА: КОНТАКТ ПОДАЦИ:	ДАТУМ ПРЕДАЈЕ ПОШИЉКЕ: АДРЕСА ПОЛАЗИШТА: ПРЕДАО: _____ потпис ПРЕВОЗНИК ПРЕУЗЕО: _____
ДИО Ц – ПРИМАЛАЦ ОТПАДА	
ПРИВРЕДНИ СУБЈЕКАТ**:** ЈИБ: СЈЕДИШТЕ/АДРЕСА: ОВЛШЋЕЊЕ ЗА ПРЕУЗИМАЊЕ ОТПАДА У ПОСЈЕД: КОНТАКТ ОСОБА: КОНТАКТ ПОДАЦИ:	ДАТУМ ПРЕУЗИМАЊА ПОШИЉКЕ: АДРЕСА ОДРЕДИШТА: ПРЕУЗЕО: _____ потпис ПРЕВОЗНИК ПРЕДАО: _____
ДИО Д – ПРЕВОЗНИК ОТПАДА	
ПРИВРЕДНИ СУБЈЕКАТ**:** ЈИБ: СЈЕДИШТЕ/АДРЕСА: КОНТАКТ ОСОБА: КОНТАКТ ПОДАЦИ:	НАЧИН ПРЕВОЗА: РЕГИСТАРСКА ОЗНАКА:
НАПОМЕНА:	

ПРИЛОГ VII. ИНЕРТНИ ОТПАД КОЈИ СЕ ОДЛАЖЕ НА ДЕПОНИЈУ БЕЗ ИСПИТИВАЊА

На депонију инертног отпада без испитивања отпада за одлагање може да се одлаже инертни отпад наведен у Табели 1. овог Прилога.

Табела 1. Попис отпада који може да се прихвати на депоније инертног отпада без испитивања

ОЗНАКА ИЗ ЕВРОПСКОГ КАТАЛОГА ОТПАДА (EWC)	Опис	Ограничења
10 1103	Отпадни влакнасти материјали на бази стакла	Сами без органских везива
15 0107	Стаклена амбалажа	
17 0101	Бетон	Само одабрани грађевински отпад и отпад од рушења (*)
17 0102	Опека	Само одабрани грађевински отпад и отпад од рушења (*)
17 0103	Цријеп/плочице и керамика	Само одабрани грађевински отпад и отпад од рушења (*)
17 0107	Мјешавине бетона, опеке, цријепа/плочица и керамике	Само одабрани грађевински отпад и отпад од рушења (*)
17 0202	Стакло	
170504	Земља и камење	Искључујући површински слој тла, тресет; искључујући земљу и камење са загађених/контаминираних локација
191205	Стакло	
200102	Стакло	Само одвојено сакупљено стакло
200202	Земља и камење	Само отпад из вртова и паркова; искључујући површински слој тла, тресет

Попис отпада који се може прихватити на депонији инертног отпада без испитивања означен са (*) и ниским садржајем других врста материјала подразумијева до 5 % тих материјала. Различите врсте отпада наведене у Табели 1. овог Прилога могу се прихватати заједно под условом да потичу из истог извора.

У инертни отпад не спада:

- грађевински отпад и отпад од рушења који је загађен неорганским или органским опасним тварима, нпр.: због производних поступака код грађења, загађења тла, складиштења и употребе пестицида или других опасних твари, итд., осим ако се докаже да срушена грађевина није била значајно загађена,
- грађевински отпад и отпад од рушења који је обрађен, прекривен или обојен тварима које садрже значајне количине опасних твари.
- отпад наведен у табели је отпад који потиче из једног тока отпада (само један извор) и састоји се од једне врсте отпада у складу са Правилником о категоријама отпада са листама ("Службене новине Федерације БиХ", број 9/05).

ПРИЛОГ VIII. ОДЛАГАЊЕ ОТПАДА У ПОДЗЕМНЕ ДЕПОНИЈЕ И БЕЗБЈЕДНОСНА ПРОЦЈЕНА

1. Одлагање отпада у подземне депоније

За подземне депоније за сваку локацију врши се безбједносна процјена. У подземне депоније одлаже се само отпад који испуњава услове, за сваку локацију појединачно, утврђене у складу са **елаборатом о безбједносној процјени**. Отпад се одлаже у депонију, само ако је она одвојена од рударских активности. У подземне депоније за одлагање опасног отпада одлаже се само отпад који испуњава услове овог Правилника и граничне вриједности параметара за одлагање отпада из тачке 7. Прилога II. овог Правилника.

У подземну депонију за одлагање неопасног отпада одлаже се отпад који испуњава услове и граничне вриједности параметара за одлагање неопасног отпада из Прилога II. овог Правилника.

У подземне депоније за одлагање инертног отпада одлаже се инертни отпад без примјене граничних вриједности параметара за одлагање уколико испуњава услове утврђене елаборатом о безбједносној процјени за посматрану локацију.

Процедура прихватања отпада у подземну депонију врши се у складу са овим Правилником.

При одлагању отпада у подземне депоније потребно је одредити компатибилност отпада, а некомпатибилни отпад физички одвојити.

Отпад се одлаже у подземну депонију под условима прописаним овим Правилником и дозволом за управљање отпадом у складу са Законом.

Критеријуми за прихватање отпада у подземну депонију могу да се израде само на основу локалних услова, при чему треба доказати да слојеви одговарају условима за изградњу депоније, тј. потребно је урадити безбједносну процјену пропусности, узимајући у обзир цјелокупни систем одлагања отпада, техничка рјешења и шупљине у стијенској маси депоније.

2. Природни системи заштите биосфере

Испуњење ових услова утврђује се на основу ризика који настаје трајним чувањем отпада у подземним просторима, а који треба да прате захтјеве из дозволе за рад подземне депоније, у којој се за сваку подземну депонију посебно оцјењује:

1) утицај негативних ефеката на биосферу, посебно на подземне воде,
2) начин на који отпад може доспјети у биосферу,
3) ефекат утицаја твари које могу доспјети у биосферу из депонованог отпада.

Процјена подобности геолошких карактеристика стијенских маса, процјена заштитних слојева, од природних (геолошке баријере) и вјештачких изолационих система заштите (геомембране) за обезбјеђење подземне депоније, врши се тако да се узимају у обзир техника одлагања, изграђена структура подземних објеката и геолошке особине стијенских маса.

3. Безбједносна процјена

Безбједносна процјена састоји се од:

1) геолошке процјене,
2) хидрогеолошке процјене,
3) инжењерско-геолошке процјене,
4) сеизмичке процјене,
5) геохемијске процјене,
6) процјене безбједности за биосферу,
7) процјене утицаја оперативне фазе трајног одлагања,
8) процјене дугорочног утицаја трајног одлагања,
9) процјене утицаја површинских објеката намијењених пријему отпада,
10) процјене осталих ризика.

Безбједносна процјена спроводи се за период активне фазе и за период након затварања подземних депонија.

Отпад може да се прихвати у подземне депоније ако безбједносна процјена покаже да је могућност заштитних слојева таква да из свих аспеката штити биосферу.

На основу безбједносне процјене спроводе се потребне мјере контроле и мониторинга у циљу сталног праћења безбједности подземне депоније отпада.

На основу безбједносне процјене одређују се критеријуми за прихватање отпада у подземну депонију.

а) Геолошке процјене

- Потребно је спровести детаљно геолошко истраживање у циљу одређивања геолошких карактеристика стијенске масе.
- Геолошком процјеном се доказује подобност локације за подземно депоновање.
- У процјену треба укључити мјесто, учесталост и структуру пукотина околних геолошких слојева и потенцијални утицај сеизмичке активности на те структуре.

б) Хидрогеолошке процјене

Потребно је извршити детаљно хидрогеолошко истраживање и испитивање у циљу дефинисања хидрогеолошких услова средине.

ц) Инжењерско-геолошке процјене

- Стабилност подземног простора доказује се одговарајућим истраживањима и предвиђањима.
- Приликом процјене треба да се узме у обзир тежина и количина отпада који се одлаже.
- Процесе треба систематски анализирати и документовати.

  Потребно је доказати:
  - да се за вријеме и након стварања евентуално новог подземног простора не очекује никаква значајна деформација у самом подземном простору нити на површини тла која би могла да наруши функцију подземне депоније, односно да створи пут ка биосфери;
  - да је носивост подземног простора довољна да не дође до урушавања за вријеме рада;
  - да одложени материјал посједује потребну стабилност са обзиром на инжењерско-геолошка својства стијенске масе подземног простора.

д) Сеизмичке процјене

- Ова процјена се врши на основу микросеизмичке рејонизације, а ако је то потребно, и сеизмичким испитивањима терена, којима се утврђује геолошко-тектонски склоп терена, односно неотектонске карактеристике подручја.

е) Геохемијске процјене

- Потребно је спровести детаљно истраживање састава стијене и подземне воде да би се одредило "нулто стање" подземних вода и евентуалне промјене током времена, врсте и количине минерала којима су испуњене пукотине, као и квантитативни минеролошки опис основне стијене.
- Треба процијенити утицај промјењивости на геохемијски састав основне стијенске масе и подземних вода.

ф) Процјене утицаја на биосферу

- Потребно је истражити биосферу на коју би могло утицати подземно одлагање отпада и анализу постојећег стања ради утврђивања локалних природних нивоа релевантних твари.

г) Процјене утицаја оперативне фазе трајног одлагања отпада

За активну фазу рада, анализом треба доказати сљедеће:

- стабилност подземног простора, како је наведено у инжењерско-геолошкој процјени,
- да нема неприхватљивих ризика стварања везе додира између отпада и биосфере,
- да нема неприхватљивих ризика који би утицали на рад објекта.

Приликом доказивања безбједности рада треба да се спроведе систематска анализа рада објекта на основу конкретних података о попису отпада и управљању објектом и плана рада.

Потребно је доказати да између отпада и стијене неће доћи ни до каквих хемијских и физичких реакција које би могле да угрозе чврстоћу и непропусност стијене и да угрозе само одлагање отпада.

У подземне депоније не прихвата се отпад који је забрањено одлагати у складу са овим Правилником, као ни отпад који је склон самозапаљењу у условима одлагања отпада (температура, влага), гасовите производе, лако испарив отпад нити отпад који потиче из неидентификованих мјешавина.

Потребно је предвидјети:

- догађаје који би могли да доведу до стварања везе додира између отпада и биосфере у фази рада,
- различите врсте потенцијалних радних ризика по појединим категоријама уз оцјену њихових могућих учинака,
- мјере у случају ванредних догађаја.

Потребно је доказати да не постоји никакав неприхватљив ризик који би могао да наруши непропусност подземне депоније.

и) Процјене дугорочног утицаја трајног одлагања отпада

- Безбједносну процјену треба израдити на дугорочној основи, да би се показало да послије затварања подземне депоније неће доћи до контакта између отпада и биосфере.
- Треба израдити дугорочну квантитативну процјену баријера на локацији подземне депоније, понашања основне стијене, околних слојева и прекривача и дати одговарајућу оцјену на основу података за конкретну локацију.
- Притом треба узети у обзир геохемијске, геолошке и хидрогеолошке услове, прије свега подземне воде, ефикасност баријера, природно разрјеђење и понашање при процјеђивању одложеног отпада.
- Дугорочну безбједност подземне депоније треба доказати безбједносном процјеном која се састоји од описа почетног стања у конкретном тренутку (нпр. тренутак затварања) са предвиђањем важних промјена које се очекују током геолошког времена.
- На крају треба процијенити посљедице испуштања релевантних твари из подземне депоније за различите ситуације, тј. предвиђања која одражавају могуће дугорочне промјене биосфере, геосфере и подземне депоније.
- Контејнере и водонепропусне облоге подземног простора не треба узимати у обзир приликом процјене дугорочних ризика од одложеног отпада, будући да они имају кратак животни вијек.

ј) Процјене утицаја површинских објеката намијењених пријему отпада

- Прије одлагања у подземне депоније отпад се истовара, испитује и у зависности од потребе, привремено складишти на површини.
- Објекти за привремени пријем отпада који се одлаже у подземним депонијама морају да буду пројектовани и изграђени тако да се спријечи њихов штетни утицај на здравље људи и околину и морају да испуњавају услов прописане за објекте за пријем отпада.

к) Процјене осталих ризика

- Отпад се у интересу заштите радника одлаже само у подземне депоније које су обавезно одвојене од рударских активности.
- Отпад не треба прихватити ако садржи опасне твари или би могао у току одлагања произвести опасне твари које би штетно утицале на људско здравље, нпр. патогене клице преносивих болести.

4. Врсте отпада чије је одлагање у подземне депоније забрањено

У подземну депонију забрањено је одлагање врста отпада чијим одлагањем може доћи до физичких, хемијских или биолошких промјена које би угрозиле подземну депонију или представљале опасност за загађење околиша и здравље људи, а посебно:

- отпада у неадекватним контејнерима или изван њих који у условима подземне депоније може реаговати са водом или основном стијеном и довести до промјене запремине, стварања самозапаљивих, токсичних, експлозивних материја или гасова, као и било које реакције која би могла да угрози безбједност рада подземне депоније,
- отпада који је биоразградив,
- отпада надражујућих мириса,
- отпада који могу створити токсичну смјесу гаса и зрака, што се посебно односи на отпаде који стварају концентрације токсичних гасова због парцијалних притисака својих компоненти и отпаде који у контејнеру стварају концентрације веће од 1/10 доње границе експлозивности,
- отпада који није стабилан у геомеханичким условима подземне депоније,
- отпада који је самозапаљив или може да буде самозапаљив у условима подземне депоније, гасовите твари, лако испарив отпад, отпад непознатог састава и др.

5. Радни услови у подземним депонијама отпада

- Рад подземне депоније потребно је обезбиједити у складу са свим посебним прописима за ову врсту дјелатности и условима прописаним овим Правилником.

ПРИЛОГ IX. НАЧИН И ПРОЦЕДУРА ЗАТВАРАЊА ДЕПОНИЈЕ

При затварању и накнадном одржавању депоније потребно је предузимати мјере како би се у складу са дозволом за управљање отпадом а гдје је то примјењиво:

(а) започео поступак затварања дијела или читаве депоније:
   и. када се за то испуне битни услови утврђени дозволом;
   ии. по одобрењу надлежног министарства, на захтјев оператера;
   иии. по образложеној одлуци надлежног министарства;

(б) читава депонија или само њен дио смије се сматрати коначно затвореним за даљње одлагање отпада након извршеног коначног прегледа депоније од стране надлежног органа, његове процјене свих извјештаја примљених од оператера, те након обавјештавања оператера о одлуци о затварању депоније. То не умањује одговорност коју оператер има у односу на услове дозволе;

(ц) након што се депонија коначно затвори за даљњу употребу, оператер сноси одговорност за њено одржавање, надзор и контролу у раздобљу накнадног одржавања, тако дуго док то тражи надлежно тијело, водећи рачуна о року у којем депонија може представљати опасност.
Оператер обавјештава надлежно тијело о свим значајнијим штетним утицајима за околиш које открију контролни поступци и слиједи одлуку надлежног тијела у вези са врстом и роковима санације;

(д) тако дуго док надлежно министарство сматра да постоји вјероватноћа да депонија представља опасност за околиш.

Заједнице у погледу одговорности власника отпада, оператер депоније је одговоран за праћење стања и спровођење анализа депонијског плина и процједних вода те система подземних вода у близини депоније у складу са Прилогом III. овог Правилника.

Сматра се да су се у случају подземних вода догодили значајни штетни утицаји на околиш како је одређено ако анализа узорка подземне воде покаже значајну промјену у квалитету воде. Критични ниво мора да се одреди узимајући у обзир посебни хидрогеолошки састав на мјесту депоније и квалитет подземних вода. Критични ниво мора се прописати у дозволи за управљање отпадом кад год је то могуће.

Посматрања се морају изразити помоћу контролних графикона са утврђеним контролним правилима и нивоима за сваки подземни извор. Контролни нивои морају бити одређени на темељу локалних варијација у квалитету подземне воде.

Депонија се затвара за даље одлагање формирањем горњег прекривног слоја који испуњава сљедеће техничко-технолошке услове дате у Табели 1.

Табела 1. Техничко-технолошки услови за затварање депоније

Примијењене мјере у смислу формирања горњег прекривног слоја	Класа депоније		
	За неопасан отпад	За опасан отпад	За инертни отпад
Слој за дренажу депонијског гаса ≥ 0,3 м	захтијева се	не захтијева се	не захтијева се
Вјештачка водонепропусна облога - фолија	не захтијева се	захтијева се	не захтијева се
Непропусни минерални слој ≥ 0,5 м	захтијева се	захтијева се	не захтијева се
Слој за рекултивацију ≥ 0,5 м	захтијева се	захтијева се	не захтијева се

Техничко-технолошке мјере из табеле не примјењују се на депонијама на којима се одлаже грађевински отпад, отпад који садржи чврсто везани азбест, као и на депоније за инертни отпад, који у процесу распада не утиче на околиш, односно код којег отицање процједних вода у окружење нема негативних ефеката на квалитет земљишта, подземних и површинских вода.

За слој за рекултивацију може да се користи компост или отпад добијен другим технологијама биолошког третмана, који по саставу задовољава граничне вриједности

параметара за одлагање отпада из тачке 7. Прилога II. овог Правилника.

Након затварања депоније све до њеног одумирања оператер на депонији предузима мјере које се односе на:

- одржавање, надзор, контролу и мониторинг простора депоније, у складу са овим Правилником и Законом;
- састављање извјештаја о стању депоније за сваку календарску годину и његово достављање надлежном министарству најкасније до 31. марта за претходну календарску годину;
- пријаву неправилности утврђених контролом и мониторингом, које могу штетно утицати на околиш, а која се доставља надлежним институцијама, у року од седам дана од дана утврђивања.

Мјере за спречавање или смањење загађења околиша спроводи оператер о свом трошку и у датом року, а у складу са Законом.

број 07-02-515/24
02. јула 2025. године
Сарајево

Министрица
Др сц. **Насиха Поздер**, с. р.

"EI"

Na osnovu čl. 33 a., stav (1) i 58., stav (9) Zakona o upravljanju otpadom ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03, 72/09 i 92/17 i 72/24), federalna ministrica okoliša i turizma donosi

PRAVILNIK
O UVJETIMA ZA ODREĐIVANJE NAČINA I UVJETA ODLAGANJA OTPADA NA DEPONIJE, UVJETIMA RADA ZA DEPONIJE I NAČINU I UVJETIMA ZATVARANJA DEPONIJA*

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet)

Ovim Pravilnikom propisuju se uvjeti za određivanje odlaganja otpada na deponije, način, postupci kontrole, praćenja i nadzor, kao i ostali tehnički uvjeti, uvjeti rada za deponije, način i uvjeti odlaganja otpada i način i uvjeti zatvaranja.

Član 2.
(Pozivanje na pravnu stečevinu Evropske unije)

(1) Ovim se Pravilnikom u zakonodavstvo Federacije BiH djelimično preuzimaju sljedeći pravni akti Evropske unije:
   a) Direktiva Vijeća (1999/31/EZ) od 26. aprila 1999. o odlagalištima otpada (L182 od 16.7.1999,1) - zadnja prečišćena verzija od 04/08/2024. godine.
   b) Direktiva (2008/98/EZ) Evropskog parlamenta i Vijeća od 19. novembra 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva - zadnja prečišćena verzija od 18/02/2024 godine.

(2) Navođenje odredbi direktiva iz stava (1) ovog člana vrši se isključivo u svrhu praćenja i informisanja o preuzimanju pravne stečevine Evropske unije u zakonodavstvo Federacije BiH.

Član 3.
(Primjena Pravilnika)

(1) Ovaj Pravilnik se primjenjuje na postojeće i nove deponije koje ispunjavaju uvjete utvrđene odredbama ovog Pravilnika.

(2) Ovaj Pravilnik se primjenjuje na postojeće neuređene deponije koje su u postupku prilagođavanja minimalnim uvjetima za deponije navedenim u Prilogu IV. ovog Pravilnika.

(3) Odredbe ovog Pravilnika ne primjenjuju se na:
   - prekrivanje tla muljem, uključujući mulj od obrade otpadnih voda, kao i mulj koji je nastao jaružanjem te slični materijal na tlu, u svrhu gnojenja tla,
   - korištenje inertnog otpada na deponiji u svrhu obnove ili rekonstrukcije, nasipavanja terena ili za potrebe gradnje,
   - odlaganje neopasnih muljevitih naslaga na obali vodotoka ako je uzet iz njegovog vodotoka, te neopasnih vrsta mulja u površinskim vodama, uključujući korito i njegove dublje slojeve.

(4) Odredbe ovog Pravilnika ne primjenjuju se u mjeri u kojoj je to propisano drugim propisima za upravljanje otpadom iz rudarske industrije, odnosno na otpad koji nastaje istraživanjem, otkopavanjem i pridobivanjem mineralne sirovine, uključujući i sve pripremne radnje ovih postupaka, obradom i skladištenjem mineralne sirovine te pri radu kamenoloma.

Član 4.
(Definicije)

Definicije koje se koriste u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. **Deponija** znači mjesto odlaganja otpada u svrhu konačnog odlaganja na površini ili ispod površine zemljišta uključujući:
   - **unutrašnja mjesta za odlaganje** (npr. deponije gdje proizvođač otpada zbrinjava vlastiti otpad na mjestu nastanka)
   - **stalna mjesta** (npr. više od jedne (1) godine) koja se upotrebljavaju za dugogodišnje odlaganje otpada, ali isključujući:
   - **objekte** gdje nije dozvoljeno skladištenje otpada, a otpad je spreman za dalji transport u cilju ponovnog korištenja, tretmana ili odlaganja na drugom mjestu,
   - **prethodno skladištenje otpada** za ponovnu upotrebu ili tretman za period po pravilu manji od tri (3) godine ili
   - **prethodno skladištenje otpada** za odlaganje u periodu manjem od jedne (1) godine.
2. **Elaborat o procjeni rizika** je prethodna procjena opasnosti za podzemne deponije otpada radi utvrđivanja utjecaja odloženog otpada na sve dijelove okoliša (cjelokupan okoliš).
3. **Eluat** je proizvod i/ili rezultat laboratorijske simulacije procjeđivanja voda.
4. **Granularni (zrnati) otpad** uključuje otpad koji ne udovoljava definiciji monolitnog otpada.
5. **Informacioni sistem upravljanja otpadom** je niz međusobno informaciono povezanih elektroničkih baza i izvora podataka koji sadrže pouzdane i uporedive informacije o svim subjektima upravljanja otpadom, proizvođačima otpada, kategorijama, količinama otpada po kategorijama s podacima o kretanju i postupcima završne obrade istog.
6. **Inertni otpad** znači otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim, hemijskim ili biološkim promjenama. Inertni otpad se ne otapa, ne gori, niti na bilo koji drugi način fizikalno ili hemijski reaguje, biološki se razgrađuje ili negativno utječe na druge tvari sa kojima dolazi u dodir na način koji bi mogao dovesti do zagađenja okoliša ili štetiti zdravlju ljudi. Ukupna procjednost i zagađujući sadržaj otpada te ekotoksičnost procjednih voda ne smiju biti značajni, a posebno ne smije dovoditi u opasnost kvalitetu površinske i/ili podzemne vode.

7. **Izolovano naseljeno područje** (izolovano naselje) odnosi se na područje koje nema više od 500 stanovnika u okviru općine ili samog naselja i ne više od pet stanovnika po kvadratnom kilometru i u slučaju kojega udaljenost do najbliže urbane aglomeracije s najmanje 250 stanovnika po kvadratnom kilometru nije manja od 50 kilometara ili je otežan cestovni pristup do najbližih urbanih aglomeracija zbog nepogodnih vremenskih uvjeta tokom većeg dijela godine.
8. **Ministarstvo** je ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša na federalnom ili kantonalnom nivou.
9. **Monolitni otpad** je čvrsti otpad koji je obrađen tako da su čestice otpada solidificirane i čvrsto povezane.
10. **Odgovorna osoba za upravljanje otpadom** je fizička osoba zaposlena na deponiji imenovana od strane rukovodioca deponije koja je odgovorna za prihvat otpada na deponiju, provjeru usklađenosti i nadzor na deponiji te koja mora biti prisutna na deponiji prilikom prihvata otpada na odlaganje.
11. **Deponijski plin** se odnosi na sve plinove koje stvara/proizvodi otpad odložen na deponiji.
12. **Rukovodilac deponije** je pravna ili fizička osoba koje upravlja deponijom.
13. **Plan sanacije lokacije** nakon zatvaranja dijela ili cijele deponije jeste skup specifičnih mjera koje pravna osoba mora poduzeti kako bi se područje zatvorene deponije rehabilitiralo i smanjili uticaji na okoliš, te zdravlje i sigurnost ljudi.
14. **Podnosilac zahtjeva** je svaka pravna osoba koja podnosi zahtjev za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom za postupak odlaganja otpada.
15. **Podzemna deponija** je mjesto za stalno odlaganje otpada pod zemlju u pogodnu geološku šupljinu u tvrdoj stijeni i/ili rudnike soli i/ili kalijuma, bušotinu nastalu rudarskom eksploatacijom i/ili istraživanjem koja je likvidirana u skladu s propisima koji regulišu rudarstvo i istraživanje i eksploataciju ugljikovodika.
16. **Procjedna voda** se odnosi na svaku tekućinu koja prolazi kroz odloženi otpad, u njemu nastaje ili je u njemu sadržana.
17. **Sigurnosna procjena** je dokument koji sadrži prethodnu procjenu rizika za svaku lokaciju podzemne deponije otpada u cilju utvrđivanja utjecaja odloženog otpada na okoliš.
18. **Zakon** je Zakon o upravljanju otpadom ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03, 72/09, 92/17 i 72/24).

Član 5.

(Osobe uključene u sistem odlaganja otpada)

Osobe koje su uključene u sistem odlaganja otpada su vlasnici otpada, operateri (sakupljači, recikleri i proizvođači otpada), pravne osobe koje upravljaju deponijama i sve fizičke i pravne osobe koje u okviru svoje djelatnosti vrše odlaganje otpada.

POGLAVLJE II. ODLAGANJE OTPADA NA DEPONIJU

Član 6.

(Opći uvjeti upravljanja deponijom)

(1) Odlaganje otpada na deponiju vrši se samo u slučaju ako ne postoji drugo odgovarajuće rješenje zbrinjavanja otpada, u skladu s načelom hijerarhije upravljanja otpadom.
(2) Otpad se odlaže na deponiju koja ispunjava tehničke, tehnološke i druge uvjete i zahtjeve u skladu s dozvolom za upravljanje otpadom.
(3) Pored dozvole za upravljanje otpadom, rad deponije može biti uvjetovan ishođenjem okolinske dozvole u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21).
(4) Sve postojeće i nove deponije moraju dostavljati podatke u Informacioni sistem upravljanja otpadom.
(5) Deponija može biti sastavni dio centra za upravljanje otpadom.
(6) Količina otpada dopremljena na deponiju prije odlaganja se mora izmjeriti odgovarajućim uređajem za određivanje težine, uz obaveznu identifikaciju vlasnika vozila i vozila kojim je dopremljen otpad.
(7) Uvjeti rada za sve kategorije deponija otpada dati su u Prilogu I. ovog Pravilnika.

Član 7.

(Kategorije deponija otpada)

(1) Svaka deponija otpada svrstava se u jednu od tri kategorije:
1. Deponija za opasni otpad
2. Deponija za neopasni otpad i
3. Deponija za inertni otpad.

(2) Potkategorije deponija otpada u kategoriji deponija za neopasni otpad su:
- deponija anorganskog otpada s niskim sadržajem organskih/biorazgradivih materijala
- deponija pretežno organskog otpada
- deponije miješanog neopasnog otpada sa značajnim sadržajem organskih/ biorazgradivih i anorganskih materijala.

Član 8.

(Zabrana odlaganja na deponiji otpada)

Na deponiji je zabranjeno odlaganje:
1. tečnog otpada, osim taloga/mulja iz uređaja za pročišćavanje procjednih voda s tijela deponije (iste na koju se odlaže) s kojeg su procjedne vode sakupljene i pročišćene;
2. otpada koji je u uvjetima deponije eksplozivan, nagrizajući, oksidirajući, lako zapaljiv ili zapaljiv prema odredbama posebnih propisa;
3. bolničkog i drugog kliničkog otpada koji nastaje u medicinskim i/ili veterinarskim ustanovama i ima svojstva opasnog medicinskog otpada prema posebnim propisima;
4. otpadnih guma u sklopu organizovanog prikupljanja od strane automehaničarskih radnji, servisa i/ili trećih osoba koja se bave nabavkom, ugradnjom i prodajom guma;
5. animalnog i klaoničkog otpada, životinjskih trupla i životinjskih prerađevina ako nisu termički obrađeni prema posebnim propisima, nakon što se uspostave tehnički i zakonski uvjeti za zbrinjavanje ove vrste otpada;
6. otpadnih industrijskih i automobilskih baterija i akumulatora;
7. otpadnih motornih vozila i njihovih neobrađenih sastavnih dijelova, koji nastaju u postupku obrade i recikliranja otpadnih vozila;
8. otpadnih električnih i elektroničkih uređaja i opreme;
9. odvojeno sakupljenog otpada u svrhu pripreme za ponovnu upotrebu i recikliranje, osim otpada koji nastaje obradom odvojeno sakupljenog otpada za kojeg odlaganje daje najbolji ishod za okoliš u skladu s hijerarhijom upravljanja otpadom;
10. otpada koji je nastao kao rezultat naučnog istraživanja, čije svojstvo nije poznato ili je novo i njegov utjecaj na ljude ili okoliš nije poznat.

Član 9.

(Kriteriji za prihvat otpada na deponiju)

(1) Kriteriji i postupci za prihvat otpada na deponije propisani su Prilogom II. ovog Pravilnika i dozvolom za upravljanje otpadom iz člana 19. ovog Pravilnika.

(2) Na deponiji za inertni otpad može se dozvoliti odlaganje inertnog otpada bez ispitivanja u skladu s Prilogom VII. ovog Pravilnika.

(3) Na deponiji za neopasni otpad može se dozvoliti odlaganje:
- komunalnog otpada prema kriterijima za prihvat iz Priloga II. ovog Pravilnika;
- neopasnog otpada nezavisno od porijekla, a koji ispunjava kriterije za prihvat otpada na deponije za neopasni otpad iz Priloga II. ovog Pravilnika;
- stabilnog nereaktivnog opasnog otpada (npr. soldifikovanog, vetrifikovanog), ako granične vrijednosti zagađenja u otpadu ne prelaze granične vrijednosti za prihvat otpada na deponiji neopasnog otpada iz tačke 7., tabela 4. Priloga II. ovog Pravilnika. Takav opasni otpad ne smije se odložiti na plohe namijenjene biorazgradivom neopasnom otpadu.

(4) Na deponiji za opasni otpad može se dozvoliti odlaganje samo opasnog otpada koji ispunjava kriterije i uvjete za prihvat opasnog otpada na deponije iz Priloga I. i Priloga II. ovog Pravilnika.

Član 10.

(Kriteriji za prihvat otpada u podzemnu deponiju)

(1) U podzemnoj deponiji nije prihvatljivo odlaganje otpada koji bi se tokom odlaganja mogao fizikalno, hemijski ili biološki promijeniti.

(2) Otpad se može prihvatiti na lokaciju podzemne deponije ako je tako utvrđeno izrađenim elaboratom o procjeni rizika.

(3) U podzemnu deponiju inertnog, neopasnog i opasnog otpada može se prihvatiti otpad koji ispunjava uvjete iz Priloga VIII. ovog Pravilnika.

Član 11.

(Prethodna obrada otpada prije odlaganja)

(1) Prethodnu obradu otpada prije odlaganja nije potrebno provesti za miješani komunalni otpad ako su ispunjeni uvjeti:
- otpad je sakupljen u sklopu javne usluge na način da se različiti tokovi komunalnog otpada odvojeno sakupljaju na mjestu nastanka;
- biootpad se odvojeno sakuplja ili kompostira na mjestu nastanka;
- osigurana je stabilizacija biorazgradive frakcije.

(2) Odobrenje za odlaganje otpada iz stava (1) ovog člana daje rukovodilac deponije.

(3) U slučaju da nisu ispunjeni uvjeti iz stava (1) ovog člana, prethodnu obradu otpada prije odlaganja može provesti Centar za upravljanje otpadom.

Član 12.

(Kategorizacija, uzorkovanje i ispitivanje svojstava otpada)

(1) Otpad se može odložiti na deponiju otpada, uključujući i podzemnu deponiju otpada, ako je vlasnik otpada, koji predaje otpad na odlaganje, proveo osnovnu kategorizaciju otpada namijenjenog za odlaganje iz tačke 5.1. Priloga II. ovog Pravilnika.

(2) Kategorije otpada s listama propisane su Pravilnikom o kategorijama otpada s listama ("Službene novine Federacije BiH", broj 09/05).

(3) Kategorizaciju otpada iz stavova (1) i (2) ovog člana, uzorkovanje otpada i ispitivanje svojstava otpada može raditi osoba koja je akreditovana za odgovarajuće metode ispitivanja prema zahtjevima ovog Pravilnika.

(4) U slučaju da vlasnik otpada nije u mogućnosti izvršiti kategorizaciju otpada odnosno da nije upoznat s izvorom nastanka otpada i/ili njegovim sastavom, isti je dužan zatražiti ispitivanje otpada od strane akreditovanih pravnih osoba koje imaju dozvolu za ispitivanje otpada.

(5) Vlasnik istovrsnog otpada također je obavezan osigurati da se u podacima o kategorizaciji otpada nalaze podaci o procesu i načinu nastanka otpada te o ulaznim materijalima u proces u kojem otpad nastaje, a osobito o njegovim promjenama.

Član 13.

(Izuzeća od obaveze kategorizacije otpada)

(1) Iznimno od člana 12. stava (1) ovog Pravilnika osnovna kategorizacija otpada ne mora se izraditi za:
1. istovrsne pošiljke otpada istog vlasnika:
   - ako u razdoblju od četiri uzastopna mjeseca njegova ukupna količina ne prelazi 200 kg i ako je na temelju raspoloživih podataka o otpadu i njegovog vizuelnog pregleda moguće isključiti njegovo zagađenje opasnim tvarima,
   - ako njegova ukupna odložena količina u jednoj godini ne prelazi 15 tona,
   - ako vlasnik prije početka dostave otpada pismeno potvrdi da navedena količina iz tački 1. i 2. u dozvoljenom razdoblju neće biti prekoračena te da otpad nije zagađen opasnim tvarima, a udio biološki razgradivih sastojaka je manji od 5 % mase suhe tvari, pri čemu vrsta, izvor i mjesto nastanka svake pošiljke otpada moraju biti u potpunosti poznati;
2. komunalni otpad koji se razvrstava u ključne brojeve 20 02 02 i 20 03 03 u skladu s Pravilnikom o kategorijama otpada s listama;
3. građevinski otpad koji sadrži azbest i čvrsto vezani azbestni otpad ako se odlaže u skladu s tačkom 5.3. Priloga II. ovog Pravilnika.

(2) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom obavezna je utvrditi da masa otpada iz stava (1) tačke 1. i 2. ovog člana ne prelazi 0,5% mase ukupnog otpada odloženog na deponiji.

Član 14.

(Postupci kontrole odlaganja otpada)

(1) Otpad podliježe ispitivanju usklađenosti kako bi se utvrdilo da li isti odgovara vrijednostima navedenim u osnovnoj kategorizaciji i udovoljava li kriterijima prihvata na deponije iz Priloga II. ovog Pravilnika.

(2) Ispitivanje usklađenosti provodi se za ključne parametre određene u osnovnoj kategorizaciji otpada u skladu s metodama uzorkovanja i ispitivanja iz člana 12. ovog Pravilnika i u skladu s dinamikom navedenom u osnovnoj kategorizaciji otpada te u skladu s Prilogom II. ovog Pravilnika.

(3) Proizvođač i/ili vlasnik otpada dužan je osigurati ispitivanje usklađenosti otpada koji se predaje na odlaganje u skladu s Prilogom II. ovog Pravilnika i odredbama ovog Pravilnika.

Član 15.

(Praćenje i nadzor na deponiji)

(1) Prije odlaganja otpada na deponiju odgovorna osoba za upravljanje otpadom obavezna je osigurati provjeru dokumentacije o otpadu.

(2) Provjera dokumentacije o otpadu iz stava (1) ovog člana sastoji se od utvrđivanja njezine potpunosti i ispravnosti

prema uvjetima iz ovog Pravilnika, provjere rezultata osnovne kategorizacije otpada i ispitivanja usklađenosti.

(3) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom može na odlaganje prihvatiti jedino pošiljku otpada za koju je obavljena provjera iz stavova (1) i (2) ovog člana i za koju je dostavljen popunjen prateći list za otpad iz Priloga VI. ovog Pravilnika.

(4) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom obavezna je vizuelno izvršiti pregled pošiljke prije i nakon istovara na deponiji, kako bi se mogao izdvojiti otpad koji nije primjeren za odlaganje.

(5) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom obavezna je, uz vizuelni pregled, osigurati provjeru usklađenosti:
- uzimanjem reprezentativnih uzoraka iz nasumično odabranog preuzetog otpada čija se osnovna kategorizacija osniva na hemijskoj analizi i izvedbi kontrolne hemijske analize,
- na svakih 1.000 tona preuzetog istovrsnog otpada istog vlasnika za koji je izrađena osnovna kategorizacija otpada, a nije provedeno ispitivanje usklađivanja osigurati uzimanje najmanje jednog reprezentativnog uzorka otpada kojeg treba čuvati mjesec dana.

(6) Ako odgovorna osoba za upravljanje otpadom, vizuelnim pregledom otpada ili hemijskom analizom u okviru provjere usklađenosti, ustanovi da je vlasnik netačno odredio vrstu otpada u skladu s Pravilnikom o kategorijama otpada s listama, vlasnik je dužan osigurati hemijsku analizu svih sačuvanih reprezentativnih uzoraka iz stava (5) ovog člana, uzetih iz prethodnih pošiljki otpada istog vlasnika. Pri analizi pohranjenih reprezentativnih uzoraka se naročito provjeravaju parametri, koji čak i uz poštivanje moguće hemijske promjene uzorka omogućavaju ustanovljavanje istovjetnosti otpada s njegovom dokumentacijom.

(7) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom obavezna je osigurati čuvanje reprezentativnog uzorka otpada u periodu od najmanje mjesec dana.

(8) Podaci o količinama i vrstama otpada koji se odlaže, uključujući datum preuzimanja pošiljke otpada i identitet osobe koja je predala otpad, vode se na deponiji i u okviru Informacionog sistema.

(9) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom obavezna je u okviru Informacionog sistema za upravljanje otpadom čuvati rezultate osnovne kategorizacije otpada, ispitivanja usklađenosti i provjere usklađenosti do zatvaranja deponije tako da su ti podaci sastavni dio stručnih podloga za planiranje zatvaranja deponije i mjera za sprečavanje štetnih utjecaja na okoliš po njenom zatvaranju.

Član 16.

(Odbijanje preuzimanja otpada za odlaganje)

(1) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom obavezna je odbiti preuzimanje pošiljke otpada za odlaganje ako:
- odlaganje takvog otpada na deponiju nije dozvoljeno, posebno ako to proizlazi iz rezultata osnovne kategorizacije otpada za odlaganje;
- za pošiljku otpada nije izrađena osnovna kategorizacija otpada ili je sadržaj osnovne kategorizacije otpada nepotpun, nedovoljan ili rezultati nisu dovoljno jasni;
- međusobni utjecaj pošiljke otpada s već odloženim otpadom na deponiji bi mogao značajno povećati mogućnosti opterećenja okoliša;
- postoji sumnja o identičnosti otpada ili sadržaju opasnih tvari u otpadu i/ili ako geotehničke osobine otpada i uvjeti njegova odlaganja u tijelo deponije ne mogu osigurati potrebnu stabilnost tijela deponije.

(2) Kad odgovorna osoba za upravljanje otpadom odbije preuzimanje pošiljke otpada u skladu sa stavom (1) ovog člana, vlasniku otpada može dozvoliti privremeno skladištenje te pošiljke na lokaciji deponije najduže šest mjeseci, u kojem roku vlasnik mora dopuniti ili ponovo izraditi osnovnu kategorizaciju otpada za odlaganje.

(3) Datum početka skladištenja otpada iz stava (2) ovog člana mora biti upisan u radni dnevnik deponije, odnosno evidentiran na samoj deponiji.

(4) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom obavezna je pismenim putem obavijestiti nadležnog inspektora zaštite okoliša ako utvrdi da pošiljka otpada ne odgovara podacima u priloženoj kategorizaciji otpada i ako je odbila preuzeti otpad ili privremeno skladišteni otpad na lokaciji deponije u skladu sa stavom (1) ovog člana.

(5) Obavijest iz stava (4) ovog člana, pored podataka o vlasniku otpada, mora sadržavati i podatke o osobi koja je izradila osnovnu kategorizaciju otpada.

Član 17.

(Zahtjevi za odlaganje otpada)

Za vrijeme redovnog odlaganja otpada u tijelo deponije mora biti osigurano sljedeće:

1. Metoda odlaganja otpada u tijelo deponije mora garantovati sigurnost osoblja deponije, ne smije ugrožavati sistem brtvljenja deponijskog dna, stabilnost tijela deponije ili drugih tehničkih objekata deponije.
2. Najboljim raspoloživim tehnikama odlaganja otpada u tijelo deponije, prekrivanjem odloženog otpada i drugim preventivnim mjerama treba sprečavati ili smanjivati na najmanju mjeru neugodnosti i opasnosti iz tačke 5. Priloga I. ovog Pravilnika.

Član 18.

(Postojeće neuređene deponije)

(1) Postojeće neuređene deponije su deponije koje ne zadovoljavaju niti minimum uvjeta za deponije iz Priloga IV. ovog Pravilnika, a na kojima se otpad počeo odlagati prije stupanja na snagu ovog Pravilnika

(2) Postojeće neuređene deponije su dužne u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika obavijestiti nadležno kantonalno ministarstvo o:
- nastavku rada i prilagođavanju uvjetima propisanim ovim Pravilnikom i minimumu uvjeta za deponije iz Priloga IV. ovog Pravilnika ili
- prestanku rada i zatvaranju deponije, te sanaciji lokacije.

(3) Ukoliko planiraju nastavak aktivnosti odlaganja otpada, postojeće neuređene deponije moraju uraditi plan prilagođavanja koji treba sadržavati program s fazama mjera potrebnih da bi se deponija uskladila s navedenim minimalnim zahtjevima navedenim u prilozima ovog Pravilnika u roku od deset (10) godina od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

(4) Plan prilagođavanja postojeće neuređene deponije mora se dostaviti nadležnom kantonalnom ministarstvu u roku od dvanaest (12) mjeseci od obavještenja iz stava (2) ovog člana.

(5) Plan prilagođavanja iz stava (4) ovog člana sadrži naročito:
1) lokaciju deponije i informacije o operateru,
2) opis lokacije i okoliša, predloženu klasifikaciju deponije (deponija za opasni, neopasni, inertni otpad),
3) trenutni utjecaj deponije na okoliš,
4) procjenu očekivanog vijeka trajanja deponije na osnovu njenog fizičkog kapaciteta i planiranih količina odlaganog otpada,

5) opis deponije, opis trenutnog načina upravljanja otpadom i mjera prilagođavanja minimumu uvjeta za deponije iz Priloga IV. ovog Pravilnika,
6) prijedlog mjera prilagođavanja po fazama,
7) izjavu rukovodioca deponije o tačnosti navedenih podataka.

(6) Nakon ishođenog odobrenja plana prilagođavanja iz stava (4) ovog člana od strane nadležnog kantonalnog ministarstva, pravna osoba koja upravlja takvom deponijom mora ishoditi dozvolu za upravljanje otpadom za aktivnost odlaganja u skladu sa Zakonom i ovim Pravilnikom, te okolinsku dozvolu ukoliko je neophodna u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša.

(7) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom dužna je unositi podatke o otpadu na deponiji u Informacioni sistem od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

(8) U slučaju da postojeća neuređena deponija ne planira nastavak aktivnosti odlaganja otpada u skladu s uvjetima iz ovog Pravilnika, pravna osoba koja upravlja deponijom dužna je započeti s aktivnostima zatvaranja i sanacije takve lokacije u skladu s odredbama ovog Pravilnika i njegovim prilozima i o tome obavijestiti nadležno kantonalno ministarstvo u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o prestanku rada takve deponije.

(9) Nadležno kantonalno ministarstvo donosi rješenje o zatvaranju deponije koja se mora zatvoriti u roku od tri (3) godine od dana donošenja rješenja ako:
1) rukovodilac deponije obavijesti nadležni organ da namjerava prestati primati otpad na deponiju u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog pravilnika;
2) svojim rješenjem odbije plan prilagođavanja;
3) rukovodilac deponije ne dostavi plan prilagođavanja iz stava (4) ovog člana.

(10) Rješenje o zatvaranju deponije sadrži slijedeće:
1) razloge za donošenje rješenja,
2) datum do kojeg deponija mora prestati primati otpad,
3) nalog pravnoj osobi koja upravlja deponijom da izradi Plan sanacije za zatvaranje, sa specificiranim mjerama koje mora poduzeti kako bi se područje zatvorene deponije saniralo i smanjili štetni utjecaji na okoliš te zdravlje i sigurnost ljudi.

Ove mjere, između ostalog, uključuju:
- uklanjanje otpada na drugu deponiju,
- pokrivanje otpada,
- postavljanje ograde,
- "regradaciju" (podešavanje nagiba) otpada,
- kopanje sabirnih kanala za procjedne vode,
- kopanje odvodnih kanala za oborinske vode oko deponija za sprečavanje njenog dospijevanja u tijelo deponije.

4) vremenski raspored koji određuje rokove za provođenje ovih mjera - takav raspored uzima u obzir postojeće rizike i dostupnost alternativnih deponija za odlaganje.

(11) Način i procedura zatvaranja deponije sadržana je u Prilogu IX. ovog Pravilnika.

POGLAVLJE III. DOZVOLA ZA ODLAGANJE OTPADA NA DEPONIJI

Član 19.

(Zahtjev za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom)

(1) Zahtjev za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom pravna osoba podnosi kantonalnom organu uprave nadležnom za poslove okoliša na propisanom obrascu, u skladu sa članom 13. Zakona.

(2) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom podnosi se sljedeća obavezna dokumentacija:
a) Elaborat o upravljanju otpadom,
b) Izvod iz prostorno-planske dokumentacije,
c) Upotrebna dozvola za objekat,
d) Katastarska oznaka lokacije na kojoj se objekat nalazi,
e) Dokaz o vlasništvu nad objektom/lokacijom u kojem se obavlja djelatnost (vlasnički list),
f) Ukoliko operator nije vlasnik objekta, obavezan je dostaviti Ugovor o zakupu s vlasnikom i
g) Broj i strukturu zaposlenih (ovjerene kopije diploma o završenoj visokoj stručnoj spremi za zaposlene, dokaz o prijavi zaposlenih u Federalnom zavodu za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje).

(3) Zahtjev iz stava (1) ovog člana za planirane aktivnosti odlaganja otpada pravna osoba podnosi nadležnom kantonalnom ministarstvu za okoliš prije početka obavljanja planirane aktivnosti.

(4) Obrazac zahtjeva iz stava (1) ovog člana sadržan je u Prilogu V. ovog Pravilnika.

Član 20.

(Elaborat o upravljanju otpadom)

(1) Elaborat o upravljanju otpadom, koji se prilaže uz zahtjev za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom, mora sadržavati podatke o podnosiocu zahtjeva koji namjerava obavljati djelatnost zbrinjavanja otpada odlaganjem i o osobi koja upravlja deponijom ako se radi o dvije različite osobe, zatim o vrstama i količinama otpada koji se namjerava odlagati, kapacitetu deponije, načinu obavljanja tehnoloških procesa, mjerama nadzora i upravljanja.

(2) U prilogu elaborata iz stava (1) ovog člana mora se nalaziti:
- opis lokacije uključujući hidrogeološka i geološka svojstva,
- mjere sprečavanja i smanjenja zagađenja okoliša,
- plan zatvaranja deponije i mjere za sprečavanje štetnih utjecaja na okoliš nakon njenog zatvaranja,
- informacije i dokazi o postojanju obaveze provedbe procjene utjecaja na okoliš u skladu s posebnim propisom kojim se uređuje procjena utjecaja na okoliš,
- mjere za sprečavanje nesreća iz plana za nepredviđene okolnosti nastale uslijed požara, eksplozija, izlijevanja opasnih tvari, prirodnih nepogoda, dostizanja kritičnog nivoa podzemnih voda, narušavanja stabilnosti građevine deponije i ograničenje njihovih posljedica,
- elaborat o procjeni rizika trajnog skladištenja otpada u podzemnoj deponiji, ako zahtjev uključuje trajno skladištenje otpada u podzemnoj deponiji otpada,
- mjere sprečavanja nastajanja i smanjivanja količine odloženog otpada,
- plan rada deponije što uključuje i plan upravljanja otpadom na deponiji,
- izvedbu monitoringa i nadzora rada deponije,
- dokaz o usklađenosti deponije s planom upravljanja otpadom,
- projekat deponije koji je u skladu sa zahtjevima koji se odnose na odlaganje.

Član 21.

(Opći uvjeti za aktivnost odlaganja otpada)

(1) Pravnoj osobi dozvoljeno je odlagati otpad na deponiji otpada ako posjeduje dozvolu za upravljanje otpadom za postupak odlaganja otpada za vrste otpada određene tom dozvolom.

(2) Rukovodilac deponije obavezan je imenovati odgovornu osobu za upravljanje otpadom koja će biti zadužena za prihvat otpada na deponiju i provjeru usklađenosti te koja mora biti prisutna na deponiji prilikom prihvata otpada na odlaganje.
(3) Rukovodilac deponije obavezan je osigurati više odgovornih osoba za upravljanje otpadom koje će biti zadužene za prihvat otpada iz stava (2) ovog člana.
(4) Odlaganje otpada na deponiji se može dozvoliti samo ako deponija ispunjava uvjete iz ovog Pravilnika.

Član 22.
(Dozvola za upravljanje otpadom)

(1) U elaboratu o upravljanju otpadom, koji je sastavni dio dozvole za upravljanje otpadom za odlaganje otpada, detaljno se određuje:
- kategorija i potkategorija deponije, prema članu 7. ovog Pravilnika,
- ukupne količine i vrste otpada koje se mogu odložiti na deponiju,
- kapacitet deponije određen dozvolom za upravljanje otpadom mora biti donesen u skladu s projektovanim kapacitetom iz građevinske dozvole,
- količina biološki razgradivih sastojaka otpada koji se mogu odložiti u pojedinačnoj kalendarskoj godini,
- način preuzimanja otpada i provjere njegove usklađenosti te drugi uvjeti rada,
- uvjeti pod kojima će se obavljati pripremni radovi na deponiji, radovi te postupci praćenja i provjere, uključujući i planove za nepredviđene okolnosti kao i svi zahtjevi povezani sa zatvaranjem deponije i provođenje naknadnog održavanja koje uključuje mjere za sprečavanje štetnih utjecaja na okoliš nakon zatvaranja deponije,
- izvođenje kontrole, radnog monitoringa i drugih oblika nadzora nad zagađenjem okoliša u skladu sa članovima 24. i 25. ovog Pravilnika, osim mjerenja meteoroloških parametara, mjerenja sastava deponijskog plina, mjerenja emisija procjedne vode i oborinske vode s površine deponije otpada, koji nisu obavezni za podzemne deponije otpada,
- način redovnog pregleda tijela deponije i tehničkih objekata deponije,
- dozvoljene promjene indikativnih parametara podzemne vode,
- izvještavanje o vrstama i količinama odloženog otpada i rezultatima kontrole iz člana 24. i Priloga III. ovog Pravilnika pri čemu se izvještaj dostavlja nadležnom organu koji je izdao dozvolu u roku od trideset (30) dana od isteka tekuće godine za koju se podnosi izvještaj,
- vremensko razdoblje u kojem je pravna osoba nakon zatvaranja deponije obavezna osiguravati izvođenje propisanih obaveza iz člana 25. ovoga Pravilnika pri čemu je to razdoblje za zatvorenu deponiju neopasnog otpada i zatvorenu deponiju opasnog otpada najmanje trideset (30) godina, a za zatvorenu deponiju inertnog otpada najmanje deset (10) godina,
- godišnja količina i prostor za odlaganje ostataka reciklaže građevinskog otpada i otpada koji sadrži azbest, ako je podnosilac zahtjeva zatražio odlaganje.

(2) Prije izdavanja dozvole službena osoba koja vodi postupak izdavanja dozvole obavlja obilazak deponije kako bi se osiguralo da deponija udovoljava uvjetima iz dozvole.
(3) Postupak iz stava (2) ovog člana ni na koji način ne umanjuje odgovornost osobe koja upravlja deponijom.
(4) U elaboratu o upravljanju otpadom, koji je sastavni dio dozvole za upravljanje otpadom, kojom se dozvoljava odlaganje otpada, osim općih uvjeta upravljanja otpadom, propisanih posebnim propisom koji uređuje upravljanje otpadom, primjenjuju se uvjeti propisani prilozima I., II. i III. ovog Pravilnika.
(5) Dozvola za upravljanje otpadom za aktivnost odlaganja donosi se u formi rješenja i sadrži najmanje navedeno stavom (1) ovog člana.
(6) Sve procesne radnje koje nisu regulisane ovim Pravilnikom i Zakonom o upravljanju otpadom provodit će se u skladu s odredbama Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22).

Član 23.
(Troškovi odlaganja otpada)

(1) Cijenu zbrinjavanja otpada odlaganjem formira rukovodilac deponije u saradnji sa gradskim i općinskim vijećima, ukoliko isto nije određeno propisima o komunalnoj djelatnosti:
- troškovi projektovanja, izgradnje i sanacije deponije,
- operativni troškovi rada deponije,
- posebne naknade na opterećivanje okoliša otpadom,
- procijenjeni troškovi zatvaranja deponije, održavanja i nadzora nakon zatvaranja za razdoblje od najmanje trideset (30) godina.

(2) Rukovodilac deponije obavezan je osigurati transparentno prikupljanje i korištenje svih nužnih podataka o troškovima odlaganja otpada iz stava (1) ovog člana.

Član 24.
(Kontrola i postupci nadzora za vrijeme aktivnog korištenja deponije)

(1) Rukovodilac deponije obavezan je provoditi program nadzora, mjerenja i kontrole u skladu s Prilogom III. ovog Pravilnika.
(2) Potrebna ispitivanja i analize određeni programom nadzora, mjerenja i kontrole iz stava (1) ovog člana i/ili verifikaciju elektronskog zapisa rezultata mjerenja obavljaju akreditovani laboratoriji, odnosno laboratoriji ovlašteni prema posebnim propisima za pojedine parametre, odnosno opremom koja se redovno mjere prema posebnim propisima.
(3) Rukovodilac deponije obavezan je bez odgađanja obavijestiti nadležnu inspekciju zaštite okoliša o svim štetnim utjecajima na okoliš koji se otkriju postupcima kontrole i prekoračenju graničnih vrijednosti.
(4) Rukovodilac deponije obavezan je poštovati odluku nadležne inspekcije zaštite okoliša o korektivnim mjerama koje mora poduzeti o vlastitom trošku.
(5) Rukovodilac deponije obavezan je izraditi jednom godišnje izvještaj o svim rezultatima kontrole i usklađenosti istih s odredbama ovog Pravilnika i dostaviti ga nadležnom organu koji mu je izdao dozvolu.

Član 25.
(Zatvaranje deponije, održavanje i nadzor nakon zatvaranja deponije)

(1) Zatvaranje dijela ili cijele deponije vrši se uz izrađeni Plan sanacije:
1. u skladu s rješenjem iz člana 18. stava (9), u skladu s dozvolom za upravljanje otpadom i u skladu s okolinskom dozvolom, ako je ishođenje okolinske dozvole bilo neophodno u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša;
2. na zahtjev rukovodioca deponije na osnovu odobrenja nadležnog ministarstva;
3. po nalogu nadležnog ministarstva i/ili inspekcije.

(2) Deponija ili dio deponije smatra se zatvorenim ako su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni Planom sanacije deponije iz člana 18. stav (10) tačke 3) i Prilogom IX. ovog Pravilnika i kada nadležno ministarstvo za okoliš procijeni sve izvještaje rukovodioca deponije, utvrdi ispunjenost svih uvjeta za zatvaranje deponije i obavijesti rukovodioca deponije o odluci o prestanku rada deponije ili dijela deponije.

(3) Nakon zatvaranja deponije, rukovodilac deponije odgovoran je za njeno održavanje, nadzor i kontrolu nakon zatvaranja, na način i u roku koji odredi nadležno ministarstvo.

(4) Rok održavanja, nadzora i kontrole područja deponije nakon zatvaranja ne može biti kraći od trideset (30) godina.

(5) Rukovodilac deponije je dužan da obavijesti nadležno ministarstvo za okoliš o negativnim utjecajima na okoliš i zdravlje ljudi utvrđenim kontrolom iz stava (3) ovog člana u roku od petnaest (15) dana od dana saznanja o tim negativnim utjecajima.

(6) Nakon dobivanja obavještenja iz stava (5) ovog člana nadležno ministarstvo određuje rokove i način sanacije uočenih negativnih utjecaja.

(7) U slučaju prestanka obavljanja djelatnosti pravne osobe, njene obaveze nadzora nakon zatvaranja deponije preuzima jedinica lokalne samouprave na čijem se području nalazi deponija.

Član 26.

(Prelazne odredbe)

(1) Broj uzorkovanja monitoringa deponijskog plina i uzorkovanja za procjedne, površinske i podzemne vode definisan je okolinskom dozvolom izdatom od strane nadležnog ministarstva okoliša u skladu s Prilogom III. ovog Pravilnika.

(2) Postojeće deponije, koje obavljaju djelatnost deponovanja otpada na osnovu već izdate okolinske dozvole i dozvole za upravljanje otpadom u skladu s važećim propisima, imaju obavezu prilagođavanja uvjetima rada deponija predviđenim ovim Pravilnikom u roku od osam (8) godina od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Član 27.

(Prestanak važenja)

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o sadržaju Plana prilagođavanja upravljanja otpadom za postojeća postrojenja za tretman ili odlaganje otpada i aktivnostima koje poduzima nadležni organ ("Službene novine Federacije BiH", broj 09/05).

Član 28.

(Rodna ravnopravnost)

Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom Pravilniku za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba spola, osim kada je svrha ovog Pravilnika drugačija.

Član 29.

(Prilozi)

Prilozi I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII. i IX. se nalaze u prilogu ovog Pravilnika i čine njegov sastavni dio.

Član 30.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

PRILOG I. OPĆI UVJETI ZA SVE KATEGORIJE DEPONIJE OTPADA

1. Lokacija

Pri izboru lokacije deponije moraju se uzeti u obzir uvjeti koji se odnose na:

(a) udaljenosti od rubova deponija do naseljenih područja i područja za odmor, vodnih puteva, vodnih tijela te drugih poljoprivrednih ili gradskih područja;

(b) postojanje podzemnih voda, obalnih voda ili zaštićenih prirodnih područja na širem području;

(c) geološke i hidrogeološke uvjete na širem području;

(d) rizik od poplava, slijeganja terena, klizanja tla ili lavina na mjestu deponije;

(e) zaštitu prirodne ili kulturne baštine u širem području.

1.2. Lokacija za deponiju se smije dozvoliti samo ako svojstva mjesta u odnosu na gore navedene uvjete, ili korektivne mjere koje treba poduzeti, pokazuju da deponija ne predstavlja ozbiljnu opasnost za okoliš.

2. Kontrola vode i upravljanje procjednim vodama

Poduzimaju se odgovarajuće mjere, u odnosu na svojstva deponije i meteorološke uvjete, radi:

- kontrole vode od oborina koja prodire u tijelo deponije,
- sprečavanja da površinske i/ili podzemne vode dođu u dodir s odloženim otpadom,
- sakupljanja zagađenih i procjednih voda. Ako procjena, temeljena na razmatranju lokacije za deponiju i otpada koji treba primati pokazuje da deponija ne predstavlja moguću opasnost za okoliš, nadležni organ može odlučiti da se ova odredba ne primjenjuje,
- pročišćavanja zagađenih voda i sakupljenih procjednih voda do odgovarajućeg standarda koji se zahtijeva za njihovo ispuštanje.

Gornje odredbe se ne moraju primjenjivati za deponije inertnog otpada.

3. Zaštita tla i vode

3.1. Deponija treba biti smještena i projektovana tako da zadovolji potrebne uvjete za sprečavanje zagađenja tla, podzemnih ili površinskih voda, te osigura učinkovito sakupljanje procjednih voda kako i kad je to potrebno u skladu s tačkom 2. ovog Priloga. Zaštita tla, podzemnih i površinskih voda se postiže kombinacijom geološke barijere i donjeg brtvenog sloja za vrijeme aktivnog korištenja te kombinacijom geološke barijere i površinskog brtvenog sloja po prestanku odlaganja.

3.2. Geološka barijera je određena geološkim i hidrogeološkim svojstvima ispod i u blizini deponije pružajući dovoljnu sposobnost zadržavanja koja osigurava zaštitu od mogućeg zagađenja tla i podzemnih voda.

Temeljno tlo i bočne strane deponije sastoje se od mineralnog sloja koji zadovoljava uvjete vodonepropusnosti i debljine tla s kombinovanim učinkom u smislu zaštite tla, podzemnih i površinskih voda, koji su barem jednaki učinku koji se dobiva ispunjavanjem sljedećih uvjeta:

- deponija za opasni otpad: $K \leq 1{,}0 \times 10^{-9}$ m/s; debljina tla ≥ 5 m,
- deponija za neopasni otpad: $K \leq 1{,}0 \times 10^{-9}$ m/s; debljina tla ≥ 1 m,
- deponija za inertni otpad: $K \leq 1{,}0 \times 10^{-7}$ m/s; debljina tla ≥ 1 m. m/s: metar/sekunda.

Kada geološka barijera na prirodan način ne zadovoljava gornje uvjete, ona se može vještački dopuniti i učvrstiti na druge načine kako bi pružala jednaku zaštitu. Vještački brtveni sloj ne smije biti tanji od 0,5 metara.

3.3. Uz geološku barijeru koja je opisana gore, treba osigurati odvođenje procjednih voda i sistem brtvljenja u skladu sa sljedećim načelima, radi osiguranja da se akumulacija procjednih voda na dnu deponije održi na minimumu:

Tabela 1. Sistem za sakupljanje procjednih voda i brtvljenje dna

Kategorija deponije	Deponija za neopasni otpad	Deponija za opasni otpad
Vještački brtveni sloj	zahtijeva se	zahtijeva se
Drenažni sloj ≥ 0,5 m	zahtijeva se	zahtijeva se

Ako nadležni organ nakon razmatranja mogućih opasnosti za okoliš ustanovi da je potrebno sprečavati stvaranje procjednih voda, može se propisati površinsko brtvljenje.

Tabela 2. Preporuke za površinsko brtvljenje

Kategorija deponije	**Deponija za neopasni otpad**	**Deponija za opasni otpad**
Sloj za otplinjavanje	zahtijeva se	zahtijeva se
Nepropusni vještački brtveni sloj	ne zahtijeva se	zahtijeva se
Nepropusni mineralni sloj	zahtijeva se	zahtijeva se
Drenažni sloj > 0,5 m	zahtijeva se	zahtijeva se
Rekultivacijski sloj > 1 m	zahtijeva se	zahtijeva se

3.4. Ako je na osnovu procjene rizika za okoliš nadležni organ donio odluku u skladu s tačkom 2. ovog Priloga ("Kontrola vode i upravljanje procjednim vodama") da sakupljanje i obrada procjednih voda nije potrebna, ili je utvrđeno da deponija ne predstavlja nikakvu opasnost za tlo, podzemne ili površinske vode, zahtjevi u podtačkama 3.2. i 3.3. ovog Priloga smiju se odgovarajuće umanjiti.

4. Kontrola deponijskog plina

4.1. Potrebno je poduzeti odgovarajuće mjere radi kontrole nakupljanja i kretanja deponijskog plina (Prilog III. ovog Pravilnika).

4.2. Deponijski plin se sakuplja sa svih deponija koje primaju biorazgradivi otpad, te deponijski plin treba obraditi i koristiti. Ako se sakupljeni plin ne može upotrijebiti za dobivanje energije, treba ga spaliti.

4.3. Sakupljanje, obrada i korištenje deponijskog plina iz podtačke 4.2. ovog Priloga provodi se na način koji na najmanju mjeru svodi štetu ili pogoršanje stanja okoliša te opasnost za zdravlje ljudi.

5.

Neugodnosti i opasnosti

Poduzimaju se mjere za smanjenje neugodnosti i opasnosti koje proizlaze iz odlaganja kao što su:

- emisije neugodnih mirisa i prašine,
- materijali koje raznosi vjetar,
- buka i promet,
- ptice, glodavci i kukci,
- stvaranje aerosola,
- požari.

Deponija mora biti opremljena tako da se prašina i nečistoće koje potječu s deponije ne prenose na javne ceste i okolno zemljište.

6. Stabilnost

Odlaganje otpada na deponiju provodi se tako da se osigura stabilnost otpadne mase i popratnih struktura, posebno u pogledu izbjegavanja klizišta. U slučaju postavljanja vještačkog brtvenog sloja treba ispitati da li je geološki supstrat, uzimajući u obzir morfologiju deponije, dovoljno stabilan da spriječi slijeganje koje bi moglo izazvati štetu na vještačkom brtvenom sloju.

7. Ograđivanje deponije

Slobodan pristup deponiji mora se spriječiti. Ulazna vrata moraju biti zaključana izvan radnog vremena. Sistem kontrole i pristupa svakoj građevini treba sadržavati program mjera za otkrivanje i onemogućavanje nekontrolisanog odbacivanja otpada na deponiju.

8. Privremeno skladištenje elementarne žive

Za potrebe privremenog skladištenja elementarne žive na više od godinu dana primjenjuju se sljedeći zahtjevi:

- Elementarna živa skladišti se odvojeno od ostalog otpada.
- Spremnici se skladište u bazenima za sakupljanje otpada s primjerenom zapreminom za količinu skladištene žive, a oni su na odgovarajući način premazani tako da nemaju pukotine i praznine i ne propuštaju metalnu živu.
- Prostor za skladištenje ima odgovarajuće vještačke ili prirodne pregrade za zaštitu okoliša od emisija žive i odgovarajuću zapreminu za ukupnu količinu žive koja se skladišti.
- Tlo skladišnog prostora pokriveno je sredstvima za brtvljenje otpornim na živu. Osiguran je nagib s taložnikom.
- Skladišni je prostor opremljen sistemom za zaštitu od požara.
- Skladišni je prostor uređen na način koji omogućuje jednostavan pristup svim spremnicima.

PRILOG II. KRITERIJI I POSTUPCI ZA PRIHVAT OTPADA NA DEPONIJE

1. Uvod

Ovaj Prilog opisuje:

- opća načela za prihvat otpada na različite kategorije deponija. Budući postupak za klasifikaciju otpada treba temeljiti na tim načelima,
- smjernice koje daju opći prikaz pripremnih postupaka za prihvat otpada.

2. Opća načela

Sastav, ponašanje pri procjeđivanju, dugoročno ponašanje i opće karakteristike otpada namijenjenog odlaganju treba poznavati u svim pojedinostima. Prihvat otpada na deponiju može se temeljiti na propisima za prihvat ili odbijanje, definisanim na temelju prirode i porijekla, kao i metodama analize otpada te graničnim vrijednostima za svojstva otpada koji se smije prihvatiti.

Kriteriji za prihvat na posebnu kategoriju deponije moraju proizlaziti iz razmatranja povezanih sa:

- zaštitom najbližeg okoliša (posebno podzemnih i površinskih voda),
- zaštitom sistema za zaštitu okoliša (na primjer zaštitni slojevi i sistemi za obradu procjednih voda),
- zaštitom poželjnih procesa stabilizacije otpada unutar deponije,
- zaštitom od rizika po zdravlje ljudi.

Primjeri kriterija koji se temelje na svojstvima otpada su:

- zahtjevi o utvrđivanju ukupnog sastava,
- ograničavanje količine organskih tvari u otpadu,
- zahtjevi ili ograničenja po pitanju biorazgradivosti organskih sastojaka otpada,
- ograničenja po pitanju količina posebnih, potencijalno štetnih/opasnih sastojaka (u odnosu na gore spomenute kriterije zaštite),
- ograničenja po pitanju potencijalnog i očekivanog procjeđivanja navedenih potencijalno štetnih/opasnih sastojaka (u odnosu na gore spomenute kriterije zaštite),
- ekotoksična svojstva otpada i povezanog procjeđivanja.

Kriteriji prihvata temeljeni na svojstvima otpada moraju za deponije inertnog otpada biti općenito vrlo obimni, manje obimni za deponije neopasnog otpada, te najmanje obimni za deponije opasnog otpada zbog jače zaštite okoliša u slučaju zadnje dvije spomenute kategorije deponije.

3. Opći postupci za ispitivanje i prihvat otpada

Općenita karakterizacija i ispitivanje otpada moraju se temeljiti na sljedeća tri hijerarhijska nivoa:

Nivo 1: Osnovna karakterizacija. Ovo se odnosi na temeljito određivanje, u skladu sa standardnim analizama i metodama praćenja ponašanja, kratkoročno i dugoročno gledanog procesa procjeđivanja i/ili karakterističnih svojstava otpada.

Nivo 2: Ispitivanje usklađenosti. Ovo se odnosi na povremeno ispitivanje jednostavnijim standardnim analizama i metodama praćenja ponašanja kako bi se utvrdilo da li otpad zadovoljava uvjete dozvole i/ili posebne referentne kriterije. Ova ispitivanja se koncentrišu na ključne varijable i ponašanje prepoznato tokom osnovne karakterizacije.

Nivo 3: Provjera na licu mjesta. Ovo predstavlja brze metode provjere kojima se potvrđuje da je otpad jednak onome koji je bio podvrgnut ispitivanju usklađenosti te da odgovara opisu iz popratne dokumentacije. Ta se provjera može sastojati od vizuelnog pregleda pošiljke otpada prije i poslije istovara na deponiju.

Za određenu vrstu otpada uobičajeno se vrši karakterizacija na Nivou 1. te on mora zadovoljiti odgovarajuće kriterije kako bi bio prihvaćen na referentni popis. Da bi ostala na popisu otpada prihvatljivog na određenoj deponiji, određena vrsta otpada mora se u redovnim razmacima (npr. jednom godišnje) podvrgavati ispitivanju na Nivou 2. te zadovoljiti odgovarajuće kriterije. Svaka pošiljka otpada koja stiže na ulaz u deponiju mora se podvrći provjeri na Nivou 3.

Određene vrste otpada mogu se trajno ili privremeno izuzeti od ispitivanja na Nivou 1. Razlog tome može biti nepraktičnost izvođenja ispitivanja, nedostupnost odgovarajućih ispitnih postupaka i prihvatnih kriterija ili postojanje mjerodavnijeg zakonodavstva.

4. Smjernice za preliminarne postupke prihvata otpada

Sljedeće opće smjernice mogu se koristiti za utvrđivanje preliminarnih kriterija za prihvat otpada na tri osnovne kategorije deponija.

Deponije za inertni otpad: mogu prihvatati samo inertni otpad kako je utvrđeno u Prilogu VII. ovog Pravilnika.

Deponije za neopasni otpad: mogu prihvatati samo otpad koji je prema Pravilniku o katalogu otpada sa listama prepoznat kao neopasni otpad i u skladu sa kriterijima za prihvat otpada na deponiju iz tačke 5. ovog Priloga.

Deponije za opasni otpad: mogu prihvatati samo otpad koji je prema Pravilniku o katalogu otpada s listama prepoznat kao opasni otpad i u skladu je s kriterijima za prihvat otpada na deponiju iz tačke 5. ovog Priloga. Takve vrste otpada ne bi smjele biti prihvaćene na deponiju bez prethodne obrade u slučaju da pokazuju da je njihov ukupni sadržaj potencijalno opasan ili da je procjeđivanje potencijalno opasnih sastojaka dovoljno visoko da predstavlja kratkoročni rizik za rukovanje ili okoliš ili da sprečava nužnu stabilizaciju otpada unutar roka u okviru predviđenog životnog vijeka deponije.

5. Kriteriji za prihvat otpada na deponiju

5.1. Osnovna karakterizacija otpada

Osnovnom karakterizacijom otpada utvrđuju se karakteristike otpada na osnovi svih podataka neophodnih za njegovo konačno odlaganje na siguran način, a izrađuje se u skladu s kriterijima i postupcima za prihvat otpada na deponije.

Osnovna karakterizacija je prvi korak u postupku prihvata otpada i sastoji se od potpune karakterizacije otpada prikupljanjem svih potrebnih informacija za njegovo dugoročno sigurno odlaganje.

Osnovnu karakterizaciju potrebno je provesti za svaku vrstu otpada na način da se utvrde:

(a) Osnovni podaci o otpadu (vrsta i porijeklo, sastav, homogenost, stvaranje procjednih voda te - prema potrebi i mogućnosti - ostale značajne osobine).

(b) Osnovne informacije potrebne za razumijevanje ponašanja otpada na deponijama te mogućnostima obrade, odnosno da se na deponije odlaže samo otpad podvrgnut obradi. Ova se odredba ne primjenjuje na inertni otpad za koji obrada tehnički nije izvodiva, niti na bilo koji drugi otpad za koji takva obrada ne doprinosi sprečavanju i smanjenju zagađenja površinskih voda, podzemnih voda, tla i zraka te globalnog okoliša, uključujući efekt staklenika, kao i svake opasnosti za zdravlje ljudi do koje bi moglo doći zbog odlaganja otpada tokom cijelog životnog vijeka deponije.

(c) Procjena otpada s obzirom na granične vrijednosti parametara iz tačke 7. ovog Priloga.

(d) Ključne varijable (kritični parametri) za provjeru usklađenosti i mogućnosti pojednostavljenja provjere usklađenosti (čime se značajno smanjuju potrebna mjerenja, ali tek nakon što se dokažu relevantni podaci). Karakterizacijom se mogu dobiti pokazatelji za usporedbu osnovne karakterizacije s rezultatima pojednostavljenih postupaka ispitivanja te odrediti dinamika provjere usklađenosti.

Ako se osnovnom karakterizacijom otpada pokaže da otpad ispunjava kriterije za određenu kategoriju deponije, kako je utvrđeno u tački 2. ovog Priloga (Opća načela), smatra se da je otpad prikladan za prihvat na deponiju te kategorije. U protivnom, otpad se ne može prihvatiti na deponiju te kategorije.

Proizvođač otpada, odnosno ako njega nema, osoba odgovorna za upravljanje otpadom dužna je osigurati tačnost podataka povezanih s karakterizacijom otpada.

Operator je dužan voditi evidenciju potrebnih podataka u Informacionom sistemu upravljanja otpadom.

Osnovni zahtjevi osnovne karakterizacije otpada su:

(a) Izvor i porijeklo otpada.

(b) Podaci o postupku u kojem se proizvodi otpad (opis i svojstva sirovina i proizvoda).

(c) Opis postupka obrade otpada kojima se poduzimaju mjere kako bi se osiguralo da se na deponiju odlaže samo otpad podvrgnut obradi. Ova se odredba ne primjenjuje ni na inertni otpad za koji obrada tehnički nije izvodiva niti na bilo koji drugi otpad za koji takva obrada ne doprinosi ostvarivanju ciljeva smanjenja količina otpada ili opasnosti za zdravlje ljudi, odnosno okoliš, odnosno obrazloženje zašto se ta obrada smatra nepotrebnom.

(d) Podaci o sastavu otpada i ponašanju pri eluiranju, prema potrebi.

(e) Vanjska obilježja otpada (miris, boja, fizički oblik).

(f) Oznaka otpada prema katalogu otpada, u skladu s Pravilnikom o kategorijama otpada s listama ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05)

(g) Kod opasnog otpada, u slučaju zrcalnih stavki: relevantna opasna svojstva u skladu s postupcima kontrole i nadzora (monitoringa) tokom aktivnog korištenja i naknadnog održavanja deponije u skladu s Prilogom III. ovog Pravilnika.

5. 2. Neopasni materijali/otpad na bazi gipsa koji se odlažu na deponije neopasnog otpada

Neopasni materijali na bazi gipsa koji se odlažu na deponiju neopasnog otpada smiju se odložiti isključivo u dio deponije gdje se ne prihvata biorazgradivi otpad.

5.3. Otpad koji sadrži azbest

Građevinski materijali koji sadrže azbest i drugi prikladni azbestni otpad mogu se odložiti na deponiju neopasnog otpada bez ispitivanja, ukoliko se deponija za neopasni otpad ne upotrebljava za: stabilni, nereaktivni opasni otpad (na primjer očvrsnuti, vitrificirani), sa svojstvima procjeđivanja jednakim onima za neopasni otpad bilo kojeg porijekla, koji ispunjava kriterije za prihvat otpada na deponije za neopasni otpad, a koji ispunjavaju relevantne kriterije za prihvat utvrđene u skladu s Prilogom II. Takav opasni otpad se ne smije odlagati u prostore namijenjene za biorazgradivi neopasni otpad.

Deponije koje primaju građevinske materijale koji sadrže azbest i drugi azbestni otpad moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:

- otpad ne sadrži druge opasne tvari osim vezanog azbesta, odnosno azbestnih vlakana povezanih vezivom ili zapakovanih u plastiku,
- deponija prihvata samo građevinski materijal koji sadrži azbest i drugi prikladni azbestni otpad. Taj se otpad može odložiti i u zasebni dio deponije neopasnog otpada ako je taj dio deponije dovoljno dobro odvojen od ostatka deponije,
- kako bi se izbjeglo oslobađanje vlakana, područje s odloženim otpadom se svakodnevno te prije svakog postupka zbijanja prekriva odgovarajućim materijalom, a ako otpad nije zapakovan, redovno se prska vodom,
- na deponiju/deponijsku plohu se stavlja brtveni sloj kako bi se izbjeglo raspršivanje vlakana,
- na deponiji/deponijskoj plohi se ne obavljaju nikakvi radovi koji bi mogli dovesti do oslobađanja vlakana (npr. bušenje rupa),
- nakon zatvaranja, čuva se plan deponije/dijela deponije s naznačenim lokacijama gdje je odložen azbestni otpad,
- poduzimaju se potrebne mjere kako bi se ograničile moguće upotrebe zemljišta nakon zatvaranja deponije i tako izbjeglo da ljudi dođu u dodir s otpadom.

Nakon zatvaranja deponije s deponijskim dijelom s otpadom koji sadrži azbest, mora biti spriječena svaka daljnja upotreba površina deponije iznad dijela deponije u kojem je odložen građevni otpad koji sadrži azbest ako se pri upotrebi navedene površine trebaju izvoditi aktivnosti koje mogu uzrokovati oslobađanje azbestnih vlakana u okoliš.

6. Posebni zahtjevi za elementarnu živu

Za potrebe privremenog skladištenja elementarne žive na više od godinu dana primjenjuju se sljedeći zahtjevi:

A. Sastav žive

Elementarna živa u skladu je sa sljedećim specifikacijama:

- sadržaj žive veći je od 99,9 % masenog udjela,
- ne postoje nečistoće koje bi mogle korodirati ugljični ili nehrđajući čelik (npr. otopina azotne kiseline, otopine hloridnih soli).

B. Držanje u zatvorenim spremnicima

Spremnici za skladištenje elementarne žive otporni su na koroziju i udarce, stoga se izbjegavaju zavarene posude. Spremnici naročito ispunjavaju sljedeće specifikacije:

- materijal spremnika: ugljični čelik (ASTM najmanje A36) ili nehrđajući čelik (AISI 304, 316L),
- spremnici ne propuštaju plinove ili tekućine,
- vanjski dio spremnika otporan je na uvjete skladištenja,
- model spremnika uspješno prolazi ispitivanje padom i ispitivanja nepropusnosti.

Spremnik se puni do najviše 80 % zapremine kako bi se osiguralo da zbog širenja tekućine uslijed visoke temperature ne bi došlo do propuštanja ili trajnog izobličenja posude.

C. Prihvatni postupci

Prihvataju se samo spremnici s priloženom potvrdom o usklađenosti sa zahtjevima navedenim u tački 6. ovog Priloga. Prihvatni postupci u skladu su sa sljedećim:

- prihvata se samo ona metalna živa koja ispunjava u najmanju ruku gore navedene prihvatne kriterije,
- prije skladištenja obavlja se vizuelni pregled spremnika. Ne prihvataju se oštećeni, propusni ili korozivni spremnici,
- spremnici imaju trajnu oznaku (utisnutu) na kojoj se nalazi identifikacijski broj spremnika, materijal izrade, težina praznog spremnika, naziv proizvođača i datum izrade,
- spremnici imaju trajno pričvršćenu pločicu na kojoj se nalazi identifikacijski broj potvrde.

D. Potvrda

U potvrdi iz tačke C. ovog Priloga uključeni su sljedeći elementi:

- naziv i adresa proizvođača otpada,
- naziv i adresa osobe odgovorne za punjenje,
- mjesto i datum punjenja,
- količina žive,
- čistoća žive i, prema potrebi, opis nečistoća, uključujući analitički izvještaj,
- potvrda o korištenju spremnika isključivo za prevoz/skladištenje žive,
- identifikacijski brojevi spremnika,
- eventualne posebne primjedbe.

Potvrde izdaje proizvođač otpada ili, u njegovoj odsutnosti, osoba koja je odgovorna za upravljanje tim otpadom.

7. Liste parametara za ispitivanje otpada za odlaganje

1. Parametri za ispitivanje toksičnih karakteristika otpada namijenjenog za odlaganje:

Parametar	Granična vrijednost koncentracije u mg/l
Antimon, Sb	15
Arsen, As	5
Barijum, Ba	100
Bakar, Cu	25
Vanadijum, V	24
Živa, Hg	0.2
Kadmijum, Cd	1
Molibden, Mo	350
Nikl, Ni	20
Olovo, Pb	5
Selen, Se	1
Srebro, Ag	5
Hrom ukupni, Cr	5
Cink, Zn	250
Benzen	0.5
Vinil hlorid	0.2
2,4 - D (hlorovana fenoksi jedinjenja: estri, amini, soli)	10
DDT	0.1
1,4 - Dihlorbenzen	7.5
1,2 - Dihloroetan	0.5
1,1 - Dihloroetilen	0.7
2,4 - Dinitrotoluen	0.13
Endrin	0.02
o-krezol	200
m-krezol	200
p-krezol	200
Krezol ukupni	200
Lindan	0.4

Metil etil keton	200
Metoksihlor	10
Nitrobenzen	2
PCB	5
Pentahlorfenol	100
Piridin	5
Tetrahloretilen	0.7
Trihloretilen	0.5
2,4,5 - Trihlorfenol	400
2,4,6 - Trihlorfenol	2
Toxaphen	0.5
2,4,5 - TP (hlorovane fenoksi kiseline)	1
Ugljentetrahlorid	0.5
Heptahlor i epoksidi	0.008
Heksahlorbenzen	0.13
Heksahlor -1,3- butadien	0.5
Heksahloretan	3
Hlordan	0.03
Hlorbenzen	100
Hloroform	6

Napomena: Test toksičnosti se vrši prema metodi Method 1311 Toxicity Characteristic Leaching Procedure (TCLP), "Test Methods for Evaluating Solid Waste, Physical/Chemical Methods", US EPA Publication SW-846

Tabela 2. Parametri za ispitivanje otpada i procjednih voda iz deponija inertnog, neopasnog i opasnog otpada

Parametar	**Deponija inertnog otpada**	**Deponija neopasnog otpada(*)**	**Deponija opasnog otpada**
Parametri koji se odnose na **otpad**			
pH vrijednost		>6	
Ukupni organski ugljik (m/m %)	3	5	6
Gubitak žarenjem (LOI) (%)			10%
BTEX (mg/kg)	6		
PCBs (7 kongenera) (mg/kg)	1		
Mineralna ulja C10-C40 (mg/kg)	500		
PAHs (policiklični aromatični ugljovodonici)** (mg/kg)	100		
Kapacitet neutralizacije kiseline (ANC)		Mora se procijeniti	Mora se procijeniti
Granične vrijednosti koncentracija u procjednoj vodi prema testovima izluživanja L/S = 10 l/kg* **			
Antimon, Sb	0.06	0.7	5
Arsen, As	0.5	2	25
Bakar, Cu	2	50	100
Barijum, Ba	20	100	300
Živa, Hg	0.01	0.2	2
Kadmijum, Cd	0.04	1	5
Molibden, Mo	0.5	10	30
Nikl, Ni	0.4	10	40
Olovo, Pb	0.5	10	50
Selen, Se	0.1	0.5	7
Hrom ukupni, Cr	0.5	10	70
Cink, Zn	4	50	200
Indeks fenola	1		
Ostatak isparenja na 105°C (TDS)	4000	60000	100000
Rastvorni organski ugljik (DOC) pri svom pH ili pH 7.5-8.0	500	800	1000
Sulfati (SO_4^{2-})	1000	20000	50000
Fluoridi (F^-)	10	150	500
Hloridi (Cl^-)	800	15000	25000

* Odlaganje neopasnog otpada u dijelu deponije sa stabilnim nereaktivnim opasnim otpadom i odlaganje granulisanog opasnog otpada koji je prihvatljiv na deponiji neopasnog otpada

** PAH - ukupno 17

*** L/S - odnos tečne L prema čvrstoj S fazi. Testovi izluživanja se vrše prema sljedećim standardima: EN 12457-2:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 2: One stage batch test at a liquid to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 4 mm (without or with size reduction), EN 12457-4:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 4: One stage batch test at a liquid to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 10 mm (without or with size reduction).

Napomena: Pored parametara datih u tabelama, moguće je ispitivati i druge parametre koje je moguće naći u otpadu ili procjednoj vodi, a koji mogu biti zagađujuće tvari značajne s aspekta procjene rizika u odnosu na okoliš i na zdravlje ljudi.

Tabela 3. Parametri za ispitivanje otpada za odlaganje na deponiju opasnog otpada

Parametar	**Granična vrijednost koncentracije u granulisanom otpadu**
Gubitak žarenjem (LOI)	10%
Ukupni organski ugljik (TOC)	6%
Kapacitet neutralizacije kiseline (ANC)	Mora se procijeniti
	Granična vrijednost koncentracije u procjednoj vodi u mg/kg dm* (L/S= 10 l/kg)**
Antimon, Sb	5
Arsen, As	25
Bakar, Cu	100
Barijum, Ba	300
Živa, Hg	2
Kadmijum, Cd	5
Molibden, Mo	30
Nikl, Ni	40
Olovo, Pb	50
Selen, Se	7
Hrom ukupni, Cr	70
Cink, Zn	200
Ostatak isparavanja na 105°C	100000
Rastvorni organski ugljik (DOC)	1000
Sulfati (SO_4^{2-})	50000
Fluoridi (F^-)	500
Hloridi (Cl^-)	25000
	Granična vrijednost koncentracije u procjednoj vodi u mg/m$_s$kg dm (monolitni otpad)***
Antimon, Sb	2.5
Arsen, As	20
Bakar, Cu	60
Barijum, Ba	150
Živa, Hg	0.4
Kadmijum, Cd	1
Molibden, Mo	20
Nikl, Ni	15
Olovo, Pb	20
Selen, Se	5
Hrom ukupni, Cr	25
Cink, Zn	100
Rastvorni organski ugljik (DOC)	Mora se procijeniti
Sulfati (SO_4^{2-})	20000
Fluoridi (F^-)	200
Hloridi (Cl^-)	20000
	Dodatne vrijednosti koncentracije u monolitnom otpadu
pH	Mora se procijeniti
Kapacitet neutralizacije kiseline (ANC)	Mora se procijeniti
Elektroprovodljivost, µS/cm na 20°C/m$_s$	Mora se procijeniti

* dm - suha masa

** Odnosi se na granulisani ili lomljeni monolitni otpad. Testovi izluživanja se vrše prema sljedećim standardima:
EN 12457-2:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 2: One stage batch test at a liquids to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 4 mm (without or with size reduction),

EN 12457-4:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 4: One stage batch test at a liqiud to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 10 mm (without or with size reduction).

*** Testovi izluživanja za monolitni otpad se vrše prema standardu NEN 7345 Leaching Characteristics of Soil and Stony Building and Waste Materials - Leaching Tests - Determination of the Leaching of Inorganic Components from Building and Monolithic Waste Materials with the Diffusion Test. Granične vrijednosti koncentracije su date u odnosu na test od 64 dana, ali je moguće koristiti kraći test u prva četiri koraka, pri čemu su granične vrijednosti koncentracije četvrtina od vrijednosti koncentracija za pojedine parametre, date u tabeli.

Pored parametara datih u tabeli, moguće je ispitivati i druge parametre koji se mogu naći u otpadu kao što su zagađujuće tvari, a koji su značajni s aspekta procjene rizika uključujući hidrogeološki aspekt.

Tabela 4. Parametri za ispitivanje otpada za odlaganje nereaktivnog(1) opasnog otpada na deponije neopasnog otpada u dijelove koji se ne koriste za odlaganje biorazgradivog otpada

Parametar	**Granična vrijednost koncentracije u granularnom otpadu**
Ukupni organski ugljik (TOC)	5%
pH	Minimum 6
Kapacitet neutralizacije kiseline (ANC)	Mora se procijeniti
	Granična vrijednost koncentracije u procjednoj vodi u mg/kg dm* (L/S= 10 l/kg)**
Antimon, Sb	0.7
Arsen, As	2
Bakar, Cu	50
Barijum, Ba	100
Živa, Hg	0.2
Kadmijum, Cd	1
Molibden, Mo	10
Nikl, Ni	10
Olovo, Pb	10
Selen, Se	0.5
Hrom ukupni, Cr	10
Cink, Zn	50
Ostatak isparavanja na 105°C	60000
Rastvorni organski ugljik (DOC)	800
Sulfati (SO_4^{2-})	20000
Fluoridi (F^-)	150
Hloridi (Cl^-)	15000
	Granična vrijednost koncentracije u procjednoj vodi u mg/m$_3$ kg dm (monolitni otpad)***
Antimon, Sb	0.3
Arsen, As	1.3
Bakar, Cu	45
Barijum, Ba	45
Živa, Hg	0.1
Kadmijum, Cd	0.2
Molibden, Mo	7
Nikl, Ni	6
Olovo, Pb	6
Selen, Se	0.4
Hrom ukupni, Cr	5
Cink, Zn	30
Rastvorni organski ugljik (DOC)	Mora se procijeniti
Sulfati (SO_4^{2-})	10000
Fluoridi (F^-)	60
Hloridi (Cl^-)	10000
	Dodatne vrijednosti koncentracije u monolitnom otpadu
pH	Mora se procijeniti
Kapacitet neutralizacije kiseline (ANC)	Mora se procijeniti
Elektroprovodljivost, µS/cm na 20°C/m$_3$	Mora se procijeniti

(1) Nereaktivni opasni otpad je opasan otpad kod kojeg se ponašanje pri izluživanju ne mijenja na gore u dužem periodu, pri uvjetima koji su prisutni na deponiji ili mogućem akcidentu: u samom otpadu, uslijed utjecaja spoljnih faktora (temperatura, zraka ili slično), utjecajem drugih otpada, uključujući i proizvode odlaganja otpada: plin s deponije i procjedne vode).

* dm - suha masa

** Odnosi se na granulisani ili lomljeni monolitni otpad. Testovi izluživanja se vrše prema sljedećim standardima:

EN 12457-2:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 2: One stage batch test at a liquids to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 4 mm (without or with size reduction),

EN 12457-4:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 4: One stage batch test at a liquids to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 10 mm (without or with size reduction).

*** Testovi izluživanja za monolitni otpad se vrše prema standardu NEN 7345 Leaching Characteristics of Soil and Stony Building and Waste Materials - Leaching Tests - Determination of the Leaching of Inorganic Components from Building and Monolithic Waste Materials with the Diffusion Test. Vrijednosti granične vrijednosti koncentracije su date u odnosu na test 64 dana, ali je moguće koristiti kraći test u prva četiri koraka, pri čemu su granične vrijednosti koncentracije četvrtina od vrijednosti koncentracija za pojedine parametre, date u tabeli. Pored parametara datih u tabeli, moguće je ispitivati i druge parametre koji se mogu naći u otpadu, kao što su zagađujuće tvari, a koji su značajni s aspekta procjene rizika.

7.1. Izvještaj o ispitivanju otpada

Izvještaj o ispitivanju otpada sadrži:

1) naziv i adresu laboratorije koja je vršila ispitivanja otpada;
2) jedinstvenu identifikaciju izvještaja o ispitivanju i identifikaciju svake strane izvještaja;
3) podatke o podnosiocu zahtjeva za ispitivanje otpada (naziv, ime i prezime odgovorne osobe, adresu, broj telefona, faksa i e-mail);
4) podatke o uzorku: naziv uzorka, naziv proizvođača otpada, lokacija s koje je uzet uzorak, GPS koordinate, način i metodu uzorkovanja, datum i vrijeme uzorkovanja i drugi podaci o uzorku, ako je relevantno, ime osobe koja je vršila uzorkovanje;
5) opis stanja i nedvosmislenu identifikaciju uzorka koji je ispitivan;
6) rezultate ispitivanja (parametre koji se ispituju, utvrđene vrijednosti koncentracija, utvrđene vrijednosti fizičkih, bioloških i mikrobioloških ispitivanja, referentne vrijednosti određene važećim propisima i referentne vrijednosti koje nisu sadržane u propisima već u posebno naznačenim dokumentima, jedinice u kojima se rezultati daju, oznaku metoda);
7) potpis osobe koja je vršila ispitivanje i koja ovjerava izvještaj o ispitivanju;
8) datum izdavanja izvještaja;
9) prostor za upisivanje eventualnih napomena (ako nisu provedena sva zahtijevana ispitivanja ili se na drugi način odstupilo od zahtjeva za ispitivanje, ako je dio ispitivanja obavila druga ovlaštena osoba, navode se svi podaci o drugoj ovlaštenoj osobi i njegovom ispitivanju koje je sastavni dio izvještaja);
10) originalni izvještaj laboratorije koja je izvršila dio ispitivanja;
11) fotografski snimak ili video zapis terena na kojem je izvršeno uzorkovanje.

Osim navedenog, Izvještaj o ispitivanju otpada sadrži i klasifikaciju otpada sa sljedećim podacima, i to:

1) broj i datum izvještaja o ispitivanju otpada;

2) naziv otpada;
3) identifikacioni broj uzorka otpada;
4) opis postupka nastanka otpada;
5) količina otpada od koje je izvršeno uzorkovanje;
6) fizičko svojstvo otpada: prah, čvrsta tvar, viskozna tvar, pasta, mulj, tečna tvar, plinovita tvar, ostalo;
7) kategorija otpada prema Listi kategorija otpada (Q lista);
8) indeksni broj otpada prema Katalogu otpada;
9) karakter otpada (opasan/neopasan/inertan);
10) Y oznaku prema Listi kategorija ili srodnih tipova opasnog otpada prema njihovoj prirodi ili aktivnosti kojom se stvaraju (Y lista), ukoliko je otpad opasan;
11) C oznaku prema Listi komponenti otpada koji ga čine opasnim (C lista), ukoliko je otpad opasan;
12) H oznaku prema Listi karakteristika otpada koje ga čine opasnim (H lista), ukoliko je otpad opasan;
13) klasa i kategorija opasnosti i obavještenje o opasnosti tvari i smješa koje sačinjavaju opasan otpad;
14) napomene.

PRILOG III. POSTUPCI KONTROLE I NADZORA TOKOM AKTIVNOG KORIŠTENJA I NAKNADNOG ODRŽAVANJA DEPONIJE (MONITORING)

1. Uvod

Svrha ovog Priloga je osiguranje minimalnih nadzornih postupaka koji se provode za provjeravanje:

- da je otpad prihvaćen za zbrinjavanje u skladu s kriterijima postavljenim za određenu kategoriju deponije,
- da se radni postupci unutar deponije odvijaju na prihvatljiv način,
- da se sistemi zaštite okoliša u potpunosti provode,
- da su uvjeti dozvole za tu deponiju ispunjeni.

2. Meteorološki podaci

Tabela 1. Meteorološki podaci koji se prikupljaju pri nadzoru deponije od strane nadležne meteorološke službe

	Aktivna faza	Naknadno/pasivno održavanje
1.1. Količina padavina	dnevno	dnevno, dodato mjesečnim vrijednostima
1.2. Temperatura (min., max.,14.00 h CET)	dnevno	srednja mjesečna vrijednost
1.3. Smjer i snaga prevladavajućeg vjetra	dnevno	ne zahtijeva se
1.4. Isparavanje (lizimetar) (1)	dnevno	dnevno, dodato mjesečnim vrijednostima
1.5. Atmosferska vlaga (14.00 h CET)	dnevno	srednja mjesečna vrijednost

(1) ili uz pomoć neke druge odgovarajuće metode.

3. Monitoring površinskih i procjednih voda i plina

Uzorkovanje procjednih i površinskih voda, ako ih ima, vrši se na reprezentativnim mjernim mjestima. Uzorkovanje procjednih voda i mjerenje (volumen i sastav) provodi se odvojeno na svakom mjernom mjestu na kojem se procjedna voda ispušta s deponije. Vidjeti: opće smjernice o tehnologiji uzorkovanja, ISO 5667-2 (1991).

Nadzor površinskih voda, ako ih ima, provodi se na najmanje dva mjerna mjesta, jednom uzvodno od deponije i drugom nizvodno.

Za procjednu vodu i vodu za kontrolu se uzima jedan uzorak reprezentativan za prosječni sastav. Kontrola deponijskog plina mora biti reprezentativna za svaki dio deponije. Učestalost uzorkovanja i analize navedeni su u tabeli 2. ovog Priloga.

Tabela 2. Učestalost uzorkovanja površinskih i procjednih voda i deponijskog plina

	Aktivno korištenje	Naknadno održavanje
2.1. Količina procjedne vode	Mjesečno (1) (3)	Svakih šest mjeseci
2.2. Sastav procjedne vode (2)	Kvartalno (3)	Svakih šest mjeseci
2.3. Količina i sastav površinske vode (7)	Kvartalno (3)	Svakih šest mjeseci
2.4. Potencijalne emisije deponijskog plina i atmosferskog pritiska(4) (CH_4, CO_2, O_2, H_2S, H_2 itd.)	mjesečno(3) (5)	Svakih šest mjeseci (6)

(1) Učestalost uzorkovanja može se prilagoditi obliku odlaganja otpada (u humcima, zakopano, itd. Oblik mora biti naveden u dozvoli.
(2) Parametri za mjerenje i tvari za analiziranje variraju u skladu sa sastavom odloženog otpada: Oni moraju biti utvrđeni u dokumentu dozvole i odražavati svojstva procjeđivanja otpada.
(3) Ako procjena podataka pokaže da su duži intervali jednako efikasni, oni se mogu usvojiti. Za procjedne vode provodljivost se mora obavezno mjeriti najmanje jednom godišnje.
(4) Ova se mjerenja uglavnom odnose na sadržaj organskog materijala u otpadu.
(5) CH_4, CO_2, O_2 redovno, druge deponijske plinove kako se zahtijeva u skladu sa sastavom odloženog otpada, ali pazeći da odražavaju svojstvo procjeđivanja.
(6) Učinkovitost sistema za sakupljanje deponijskog plina mora se redovno provjeravati.
(7) Na osnovu karakteristika lokacije deponije, nadležno ministarstvo koje daje uvjete može utvrditi da ova mjerenja nisu potrebna i o tome obavještava nadležni organ.

4. Zaštita podzemnih voda

A. Uzorkovanje

Mjerenja moraju biti takva da daju podatke o podzemnim vodama za koje postoji vjerovatnoća da bi na njih moglo utjecati ispuštanje otpada, s barem jednim mjernim mjestom u pravcu priticanja vode i dvije u pravcu oticanja vode. Ovaj broj se može povećati zavisno od posebnog hidrogeološkog mjerenja i potrebe za ranim otkrivanjem slučajnog ispuštanja procjednih voda u podzemne vode.

Uzorkovanje se mora provoditi na najmanje tri mjesta prije aktivnosti nasipanja, kako bi se utvrdile referentne vrijednosti za buduće uzorkovanje. Vidjeti: Uzorkovanje podzemnih voda, ISO 5667, Dio 11., 1993.

B. Nadzor

Parametri koje treba analizirati u prikupljenim uzorcima moraju polaziti od očekivanog sistema procjedne vode i kvaliteta podzemne vode na tom području. U izdvajanju parametara za analizu treba voditi računa o kretanjima u zoni podzemne vode. Parametri mogu sadržavati indikatore ranog uočavanja promjena u kvalitetu vode.

Tabela 3. Učestalost uzorkovanja podzemne vode

	Aktivno korištenje	Naknadno održavanje
Nivo podzemne vode	Svakih šest mjeseci (1)	Svakih šest mjeseci (1)
Sastav podzemne vode	Učestalost za pojedino mjesto (2) (3)	Učestalost za pojedino mjesto (2) (3)

(1) S povećanjem učestalosti promjene nivoa podzemne vode treba povećati učestalost uzorkovanja.
(2) Ako se dostigne kritičan nivo, učestalost se mora temeljiti na mogućnosti poduzimanja korektivnih mjera između dva uzorkovanja, odnosno učestalost se mora utvrditi na temelju znanja i procjene brzine protoka podzemne vode.
(3) Kada se dosegne kritičan nivo (vidjeti podtačku C ovog Priloga), neophodna je provjera ponavljanjem uzorkovanja. Nakon potvrde kritičnog nivoa, mora se slijediti plan za nepredviđene okolnosti (utvrđen u dozvoli za upravljanje otpadom).

U prvih šest mjeseci rada deponije na svakih 15 dana vrši se mjerenje i ispitivanje (skraćene hemijske i bakteriološke analize) podzemnih voda, a nakon ovog perioda prema učestalostima datim u Tabeli 3. ovog Priloga.

Uzorci podzemnih voda, koji se uzimaju u vremenskim intervalima datim u Tabeli 3, rade se kao kompletne hemijske i bakteriološke analize u akreditovanim ustanovama za tu vrstu ispitivanja.

Ukoliko rezultati ispitivanja uzetih uzoraka pokažu da je odstupljeno od graničnih vrijednosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita vode, smatra se da je došlo do akcidentne situacije zaštitnih slojeva deponije.

U tom slučaju izrađuju se dodatni hidrogeološki objekti uzimajući u obzir hidrogeološke uvjete sredine.

Svi obrađeni podaci prikazuju se kontrolnim dijagramima s utvrđenim kontrolnim pravilima graničnih vrijednosti za svako mjerno mjesto za podzemne vode.

C. Kritični nivoi

Smatra se da su se u slučaju podzemnih voda dogodili značajni štetni utjecaji za okoliš, kako je određeno članovima 25. i 26. ovog Pravilnika, ako analiza uzorka podzemne vode pokaže značajnu promjenu u kvalitetu vode. Kritični nivo mora se odrediti uzimajući u obzir posebni hidrogeološki sastav na mjestu deponije i kvalitet podzemnih voda. Kritični nivo mora se propisati u dozvoli kad god je to moguće. Posmatranja se moraju izraziti uz pomoć kontrolnih grafikona s utvrđenim kontrolnim pravilima i nivoima za svaki podzemni izvor. Kontrolni nivoi moraju biti određeni na temelju lokalnih varijacija u kvalitetu podzemne vode.

5. Topografija terena: podaci o tijelu deponije

Tabela 4. Podaci o tijelu deponije

	Aktivno korištenje	Naknadno održavanje
5.1. Struktura i sastav tijela deponije [(1)]	godišnje	
5.2. Svojstvo slijeganja na određenom nivou tijela deponije	godišnje	Godišnje očitanje

[(1)] Podaci za plan postojećeg stanja deponije: površina koju zauzima otpad, volumen i sastav otpada, metode odlaganja, vrijeme i trajanje odlaganja, izračun preostalih slobodnih kapaciteta za odlaganje.

6. Posebni zahtjevi za metalnu živu

Za potrebe privremenog skladištenja elementarne žive na više od godinu dana primjenjuju se sljedeći zahtjevi:

A. Zahtjevi u pogledu praćenja, inspekcijskog pregleda i slučajeva opasnosti

U skladišni se prostor ugrađuje sistem za stalno praćenje emisija živine pare s osjetljivošću od najmanje 0,02 mg žive/m^3 . Senzori se namještaju na tlu i na stropu. To uključuje sistem za optički i zvučni alarm. Sistem se održava svake godine.

Odgovorna osoba za upravljanje otpadom vizuelno pregledava skladišni prostor i spremnike najmanje jednom mjesečno. Ako se otkrije isticanje, operater odmah poduzima sve potrebne korake kako bi se izbjegla emisija žive u okoliš i ponovo uspostavilo sigurno skladištenje žive. Svako isticanje prouzrokuje značajne štetne posljedice po okoliš.

U samom prostoru dostupni su planovi za postupanje u slučaju opasnosti i odgovarajuća zaštitna oprema primjerena rukovanju metalnom živom.

B. Vođenje evidencije

Svi dokumenti koji sadrže informacije navedene u tački 6. Priloga II. i tački 6. podtački A. ovog Priloga, uključujući potvrdu koja je priložena uz spremnik, kao i evidenciju o smanjivanju zaliha i otpremi elementarne žive nakon njenog privremenog skladištenja, te o njenom odredištu i namijenjenoj obradi, čuvaju se najmanje tri (3) godine nakon završetka skladištenja.

PRILOG IV. MINIMUM UVJETA ZA DEPONIJE

Uvjeti koje svaka deponija mora zadovoljiti su:

I. Infrastruktura na deponiji

(1) Deponija mora biti ograđena ogradom visokom najmanje dva metra oko cijele površine deponije te imati kapiju koja se može zaključati radi sprečavanja ulaska neovlaštenih osoba u područje lokacije. Ograda mora biti takva da se spriječi ulazak životinja i da se spriječi raznošenje otpada van lokacije deponije vjetrom.

(2) Deponija mora raspolagati jednostavnom kancelarijom s osnovnom kancelarijskom opremom, napajanjem strujom, telefonom i grijanjem.

(3) Deponija mora imati odgovarajuće pristupne puteve prema lokaciji deponije (nagiba manjeg od 1:10).

(4) Deponija mora raspolagati adekvatnim uređajima i mašinerijom u okviru deponije u odnosu na veličinu lokacije, trenutne i očekivane ulazne količine otpada, uključujući buldožer s redovnim servisnim ugovorom, kao i dostupnost alternativnog buldožera u slučaju kvara na glavnom.

II. Kadrovi (osoblje) na deponiji

(1) Deponija, osim rukovodioca deponije, mora imati najmanje jednu odgovornu osobu za upravljanje otpadom koja dnevno radi na lokaciji, najmanje jednog operatera buldožera i najmanje još jednu osobu kao pomoćnika ostalom osoblju;

(2) Sve osoblje koje radi na lokaciji deponije mora biti adekvatno obučeno, osposobljeno i dostatno za rad s postojećim i očekivanim količinama otpada i prema ukupnoj veličini lokacije deponije.

III. Režim kretanja i procedure rada za sva vozila koja ulaze u kompleks deponije su sljedeće:

(1) kontrola otpada na ulazu u deponiju;
(2) mjerenje/vaganje otpada preko kolske vage;
(3) kretanje servisnim saobraćajnicama do aktivnog dijela deponije;
(4) istovar otpada na planski predviđeno mjesto - dio deponije;
(5) pranje i dezinfekcija praznog vozila nakon istovara u objektu za pranje i dezinfekciju;
(6) odlazak čistog vozila s deponije ili privremeno parkiranje na predviđeno mjesto;
(7) u radnoj zoni deponije nalaze se vozila za rasprostiranje i kompaktiranje otpada i ne napuštaju kompleks deponije.

IV. Pravila koja se primjenjuju prilikom odlaganja otpada:

(1) odlaganje otpada počinje na najnižoj koti deponije;
(2) osigurati da dnevna radna površina bude što manja;
(3) svaka dovezena šarža otpada se odmah rasprostire i kompaktira;
(4) "ćelije" i "slojevi" otpada se formiraju do projektovane visine;
(5) osigurati projektovane nagibe radne površine;
(6) osigurati svakodnevno pokrivanje radne površine inertnim materijalom;
(7) osigurati i definisati pojedinačne segmente na tijelu deponije za sve vrste otpada koji se prihvataju na deponiji;
(8) sloj sabijenog otpada prska se dezinfekcionim sredstvom jednom dnevno u toku ljetnog perioda.

V. Kontrola tehnološkog procesa rada deponije:

(1) kontrola vrste i količine istovarenog otpada;
(2) kontrola vrste i količine izdvojenih sekundarnih sirovina;
(3) kontrola provođenja projektovanog tehnološkog procesa eksploatacije deponije i objekta za sekundarnu separaciju otpada;
(4) kontrola održavanja tijela deponije i saobraćajnica;
(5) kontrola kvaliteta pranja i dezinfekcije transportnih vozila;
(6) kontrola uzročnika zaraze;
(7) kontrola količine i kvaliteta procjedne vode;
(8) kontrola sastava i količine izdvojenog plina;
(9) kontrola zaštite zaposlenih na deponiji.

VI. Kontrola nastajanja i kvaliteta procjedne i prečišćene vode na deponiji

(1) Ako je nivo okolnih površina viši od krajnjeg budućeg nivoa otpada, moraju postojati sabirni kanali za površinske vode oko granica lokacije deponije, a sakupljena voda se mora ispuštati pod nagibom, dalje od lokacije deponije.

(2) Kontrola procjedne i prečišćene vode na deponiji se vrši svakodnevno na osnovu sljedećih parametara:
- temperatura na ulazu u projektovani objekat i temperatura okolnog zraka;
- pH vrijednost procjedne vode na ulazu i prečišćene vode na izlazu iz projektovanog objekta;
- potrošnja permanganata;
- BPK (biološka potrošnja kisika).

(3) Sistemi upravljanja procjednim vodama se moraju redovno provjeravati kako bi se osiguralo besprijekorno funkcionisanje.

(4) Za deponije u područjima koja su osjetljiva na procjedne vode potrebno je nadzirati utjecaj procjednih voda na okoliš. Ovo se primjenjuje:
- ako je nivo podzemnih voda do 20 m ispod nivoa površine zemljišta i podzemna voda se crpi s udaljenosti do 2000 m od deponije, tj. mjesta odlaganja ili
- ako se procjedne vode ispuštaju u površinsku vodu iz koje se crpi voda s udaljenosti do 2000 m.

(5) U takvim slučajevima može biti potreban program nadzora procjednih voda ili podzemnih voda u skladu s izvještajem napravljenim od strane odgovorne osobe za upravljanje otpadom na osnovu procjene lokacije.

VII. Sistem upravljanja deponijskim plinom

(1) Kontrola izdvajanja plina sastoji se od praćenja njegovog sastava i količine, posebno metana (CH_4), ugljen dioksida (CO_2) i kisika (O_2).

(2) Zbor vrste sistema upravljanja deponijskim plinom izvršiti u zavisnosti od konkretnih okolnosti, ali je u svakom slučaju neophodno osigurati da plin ne napušta deponiju u pravcu okolnih objekata (zgrada).

(3) Kontrola deponijskog plina u pogledu sadržaja H_2S, H_2 se vrši ukoliko su prisutni u deponijskom plinu.

(4) U objektima na deponiji postavlja se sistem za detekciju prisustva eksplozivne količine metana.

(5) Ukoliko se na udaljenosti do 1000 m od deponije nalaze naselja ili osjetljivi objekti, kao i u slučaju konačnog (finalnog) pokrivanja otpada, potreban je program nadzora deponijskog plina. U tom slučaju je potrebno da vlasnik deponije ili odgovorna osoba za poslove upravljanja otpadom osigura procjenu lokacije deponije i izradi programe nadzora koji će biti odobreni od strane nadležnog organa.

VIII. Priprema nekorištenih površina

(1) Nekorištene površine koje stoje na raspolaganju (buduće faze) moraju biti izolovane razdjelnom zemljom (uzvisinama), tj. odvojene od trenutno korištene površine (faze). Uzduž granice razdjelne zemlje, kao i između nje i trenutno korištene faze mora se osigurati kanal za drenažu s perforiranom cijevi, čime se osigurava sabirni sistem za procjedne vode u toj fazi.

(2) Nekorišteni dijelovi deponije moraju biti "gradirani" (osnova nagiba do 1:100, bočni padovi nagiba do 1:3).

IX. Postupci upravljanja otpadom

(1) Neophodno je osigurati da se na deponiju prima isključivo otpad čije je odlaganje dozvoljeno.

(2) Sav otpad koji stiže na deponiju odlaže se, rasprostire i kompaktira prema planu odlaganja, pri čemu dubina slojeva otpada ne treba biti veća od tri metra. Potrebno je evidentirati zone bilo kakvog opasnog, problematičnog ili tečnog otpada.

(3) Kompaktirani otpad se redovno prekriva zemljom ili drugim inertnim materijalom, a deponija mora imati siguran i kontinuiran izvor prekrivnog materijala za očekivani životni vijek deponije. Ovaj materijal može biti zemlja ili šljunak iz nekog bliskog izvora ili gusti inertni otpad koji se redovno isporučuje deponiji, npr. raznovrsni građevinski otpad i otpad od operacija rušenja objekata. Dnevna pokrivka treba biti debljine od oko 10 cm.

(4) Pristup deponiji je dozvoljen samo ovlaštenom osoblju. To može uključivati ovlaštene sakupljače, ali se oni moraju pridržavati sigurnosnih pravila deponije, što u svakom slučaju uključuje apsolutnu zabranu pušenja ili paljenja vatre u područjima otpada.

(5) Dijelovi unutar svake faze na kojima je odlaganje kompletirano, tj. završeno pokrivaju se zemljom u debljini od najmanje jednog metra. Vanjske površine prekrivke ne smiju imati nagib veći od 1:5.

(6) Potrebno je poduzimati mjere sprečavanja rasipanja materijala ili otpada na javnim putevima (iz vozila koja dovoze otpad), a ukoliko do toga dođe, potrebno je ukloniti ga.

(7) Potrebno je poduzeti mjere sprečavanja raznošenja otpada vjetrom izvan operativnih granica deponije, a naročito izvan krajnjih granica lokacije deponije, te, ukoliko dođe do raznošenja otpada, mjere uklanjanja raznesenog otpada.

(8) Potrebno je poduzeti mjere sprečavanja ili eliminacije požara ili "vrelih" područja na ili unutar naslaga otpada (identifikovani dubinski požari/vatre unutar naslaga otpada se u većini slučajeva mogu ugasiti samo iskopavanjem dotičnog dijela otpada).

X. Planiranje i dokumentacija

Potrebno je voditi evidenciju svih dostava otpada, uključujući i podatke o porijeklu otpada, vrsti i procijenjenoj zapremini. Potrebno je, također, voditi opsežnu evidenciju svih dostavnih vozila koja uđu na lokaciju deponije (npr. bilježenjem njihovih registarskih brojeva), ukoliko deponija nema vagu za vozila - evidenciju procijenjenih masenih količina - tonaže odloženog otpada (procjena ovih brojeva se bazira na odgovarajućim faktorima koji se primjenjuju na zapreminu otpada u dostavnom vozilu, ne na kapacitet samog vozila). Svi ovi podaci se unose u Informacioni sistem upravljanja otpadom.

(1) Audit (provjera) operativnih područja mora se provoditi najmanje tromjesečno kako bi se osiguralo da rad deponije nije u suprotnosti s projektnom dokumentacijom.

(2) Evidenciju, pisane procedure i crteže (skice) je potrebno čuvati i ažurirati barem jednom godišnje. Ovo se, između ostalog, odnosi na plan odlaganja, procedure/postupke prijema otpada i upravljanja otpadom, evidenciju primljenog otpada, pravilnik o radu deponije i procedure postupanja u vanrednim situacijama.

PRILOG V. OBRAZAC ZAHTJEVA ZA IZDAVANJE DOZVOLE

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE DOZVOLE ZA UPRAVLJANJE OTPADOM													
PODACI O PODNOSIOCU ZAHTJEVA I LOKACIJI UPRAVLJANJA OTPADOM													
Privredno društvo/obrt:													
Adresa:													
Mjesto:													
Poštanski broj:													
Kontakt osoba:													
Telefon:													
Faks:													
e-mail adresa:													
Matični broj poslovnog subjekta/obrta													
OIB													
DOZVOLA SE IZDAJE ZA DJELATNOST	**Označiti s X**												
Sakupljanja													
Skladištenja													
Obrade													
Obrade (R1-R13)	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8	R9	R10	R11	R12	R13
Zbrinjavanja (D1-D15)	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D8	D9	D10	D12	D13	D14	D15

VRSTA, KOLIČINE I PREDVIĐENI POSTUPAK UPRAVLJANJA NEOPASNIM OTPADOM						
Ključni broj otpada	Naziv otpada	Sakupljanje	Skladištenje	Obrada	Postupak R/D	Planirana količina s kojom će se godišnje poslovati (t)

***Ključni broj otpada** - upisuje se šesterocifreni ključni broj otpada (EWC) prema Pravilniku o kategorijama otpada s listama („Službene novine Federacije BiH", broj 9/05)*

***Naziv otpada** - upisuje se puni naziv otpada prema Pravilniku o kategorijama otpada s listama („Službene novine Federacije BiH", broj 9/05)*

***Sakupljanje** - označava se ukoliko pravna osoba podnosi zahtjev za izdavanje dozvole za sakupljanje otpada određenog ključnog broja (uz sakupljanje uvjet je i skladištenje)*

***Skladištenje** - označava se ukoliko pravna osoba podnosi zahtjev za izdavanje dozvole za skladištenje otpada određenog ključnog broja*

***Obrada** – u koliko se djelatnost ne može definisati kao $R^{(1)}$ ili $D^{(2)}$ postupak, upisuje se postupak obrade otpada za koji se traži dozvola. Postupci R i D – upisuju se postupci ponovnog iskorištenja/obrade/tretmana (R) i postupci odlaganja (D).*

***Planirana količina s kojom će se godišnje poslovati** – upisuje se okvirna količina otpada s kojom pravna osoba planira poslovati za pojedini ključni broj, u tonama.*

***Napomena:** Uz popunjen obrazac zahtjeva za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom podnosi se:*

- *obavezna dokumentacija iz člana 19. stav (2) ovog Pravilnika,*
- *elaborat o upravljanju otpadom u skladu sa članom 20. ovog Pravilnika.*

D LISTA - POSTUPCI ODLAGANJA

D1 Odlaganje otpada u ili na tlo (na primjer odlagalište, itd.)
D2 Tretman otpada na ili u tlu (na primjer biološka razgradnja tečnog ili muljevitog otpada u tlu, itd.)
D3 Duboko utiskivanje otpada (na primjer utiskivanje otpada crpkama u bušotine, iscrpljena ležišta soli, prirodne šupljine, itd.)
D4 Odlaganje otpada u površinske bazene (na primjer odlaganje tečnog ili muljevitog otpada u jame, bazene, lagune, itd.)
D5 Posebno pripremljeno odlagalište (odlaganje u povezane komore koje su zatvorene i izolovane jedna od druge i od okoliša, itd.)
D6 Ispuštanje otpada u vode isključujući mora/okeane
D7 Ispuštanje otpada u mora/okeane uključujući i ukapanje u morsko dno
D8 Biološki tretman otpada koji nije specificiran drugdje u ovom Dodatku, a koji za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se odlažu bilo kojim postupkom D1 - D12 iz ovog Dodatka
D9 Fizikalno-hemijski tretman otpada koji nije specificiran drugdje u Dodatku, a koji za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se odlažu bilo kojim postupkom D 1 - D12 iz ovog Dodatka (na primjer isparavanje, sušenje, kalciniranje, itd.)
D10 Spaljivanje na kopnu
D11 Spaljivanje na moru
D12 Trajno uskladištenje (na primjer smještaj spremnika u rudnike, itd.)
D13 Spajanje ili miješanje otpada prije podvrgavanja bilo kojem postupku D1 – D12 iz ovog Dodatka
D14 Ponovno pakovanje prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka D1 - D13 iz ovog Dodatka
D15 Skladištenje prije primjene bilo kojeg od postupaka odlaganja D1 - D14 iz ovog Dodatka (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije sakupljanja)

R LISTA - POSTUPCI PONOVNOG KORIŠTENJA/OBRADE/TRETMANA OTPADA

R1 Korištenje kao gorivo (ne izravno spaljivanje) ili drugi način proizvodnje energije (Basel/OECD) – korištenje uglavnom kao gorivo ili drugo sredstvo za proizvodnju energije (EU)
R2 Obnavljanje/regeneracija otapala
R3 Recikliranje/obnavljanje otpadnih organskih tvari koje se ne koriste kao otapala (uključujući kompostiranje i druge procese biološke pretvorbe)
R4 Recikliranje/obnavljanje metala i spojeva metala
R5 Recikliranje/obnavljanje drugih anorganskih materijala
R6 Regeneracija kiselina ili lužina
R7 Tretman sastojaka koji se koriste za smanjivanje onečišćenja
R8 Tretman sastojaka iz katalizatora
R9 Ponovni tretman otpadnih ulja ili drugi načini ponovnog korištenja otpadnih ulja
R10 Tretiranje tla u svrhu poljoprivrednog ili ekološkog poboljšanja
R11 Korištenje otpada dobivenog iz bilo kojeg od postupaka pod brojem R1 do R10 iz ovog Popisa
R12 Mijenjanje otpada radi primjene bilo kojeg od postupaka označenih brojevima R1 do R 11 iz ovog Popisa
R13 Skladištenje otpada prije bilo kojeg od postupaka R1 do R12 (osim privremenog skladištenja na mjestu nastanka, prije sakupljanja)

VRSTE PAKOVANJA

1. Bačve
2. Drvene posude (bačve)
3. Metalne posude
4. Kutije
5. Vreće
6. Višeslojna ambalaža
7. Posuda pod pritiskom
8. Rasuto
9. Drugo (navedi)

NAČIN PREVOZA

R = Cesta A = Zrak
T = Voz/željeznica W = Unutrašnji plovni putevi
S = More

FIZIKALNA OBILJEŽJA

1. Praškovito/prah
2. Čvrsto
3. Viskozno/pasta
4. Muljevito
5. Tečno
6. Plinovito
7. Drugo (navedi)

H-OZNAKA I UN KLASA

UN klasa	H-oznaka	Obilježja
1	H1	Eksplozivno
3	H3	Zapaljive tekućine
4.1	H4.1	Zapaljive krute tvari
4.2	H4.2	Tvari ili otpad podložni samozapaljenju
4.3	H4.3	Tvari ili otpad koji u dodiru s vodom ispuštaju zapaljive plinove
5.1	H5.1	Oksidacija
5.2	H5.2	Organski peroksidi
6.1	H6.1	Otrovi (akutno djelovanje)
6.2	H6.2	Infektivne tvari
8	H8	Korozivi
9	H10	Oslobađanje otrovnih plinova u dodiru sa zrakom ili vodom
9	H11	Toksične tvari (naknadno ili hronično djelovanje)
9	H12	Ekotoksične tvari
9	H13	Koji je u stanju, nakon odlaganja, proizvesti drugu tvar koja će imati neko od gore navedenih obilježja, npr. kod procjeđivanja

(1) R LISTA – POSTUPCI PONOVNOG KORIŠTENJA/OBRADE/TRETMANA OTPADA
(2) D LISTA – POSTUPCI ODLAGANJA OTPADA

PRILOG VI. OBRAZAC PRATEĆEG LISTA

DIO A – PODACI O OTPADU									**BROJ PL**		
KLJUČNI BROJ									KOMUNALNI ☐ PROIZVODNI ☐		OPASNI ☐ NEOPASNI ☐
OPASNA SVOJSTVA HP1☐ H3☐ H4.1☐ H4.2☐ H4.3☐ H5.1☐ H6.1☐ H6.2☐ H8☐ H10☐ H11☐ H12☐ H13☐											
FIZIKALNA SVOJSTVA prah ☐ čvrsto ☐ pastozno ☐ muljevito ☐ tečno ☐ plinovito ☐ ostalo ☐											
PAKOVANJE OTPADA: rasuto ☐ posuda ☐ kanta ☐ kanistar ☐ kontejner ☐ bačva ☐ kutija ☐ vreća ☐ ostalo ☐ BROJ PAKOVANJA: _____											
OPIS OTPADA:											
KOLIČINA OTPADA U POŠILJCI: m^3 kg VAGANJE ☐ PROCJENA ☐											
PORIJEKLO OTPADA:											
DIO B – POŠILJALAC OTPADA											
NAZIV OSOBE: JIB.: SJEDIŠTE/ADRESA: KONTAKT OSOBA: KONTAKT PODACI:									DATUM PREDAJE POŠILJKE: ADRESA POLAZIŠTA: PREDAO: _____ potpis PREVOZNIK PREUZEO: _____		
DIO C – PRIMALAC OTPADA											
PRIVREDNI SUBJEKT: JIB: SJEDIŠTE/ADRESA: OVLAŠTENJE ZA PREUZIMANJE OTPADA U POSJED: KONTAKT OSOBA: KONTAKT PODACI:									DATUM PREUZIMANJA POŠILJKE: ADRESA ODREDIŠTA: PREUZEO: _____ potpis PREVOZNIK PREDAO: _____		
DIO D – PREVOZNIK OTPADA											
PRIVREDNI SUBJEKT: JIB: SJEDIŠTE/ADRESA: KONTAKT OSOBA: KONTAKT PODACI:									NAČIN PREVOZA: REGISTARSKA OZNAKA:		
NAPOMENA:											

PRILOG VII. INERTNI OTPAD KOJI SE ODLAŽE NA DEPONIJU BEZ ISPITIVANJA

Na deponiju inertnog otpada bez ispitivanja otpada za odlaganje može da se odlaže inertni otpad naveden u Tabeli 1. ovog Priloga.

Tabela 1. Popis otpada koji se može prihvatiti na deponije inertnog otpada bez ispitivanja

Oznaka iz Evropskog kataloga otpada (EWC)	Opis	Ograničenja
10 1103	Otpadni vlaknasti materijali na bazi stakla	Sami bez organskih veziva
15 0107	Staklena ambalaža	
17 0101	Beton	Samo odabrani građevinski otpad i otpad od rušenja(*)
17 0102	Opeka	Samo odabrani građevinski otpad i otpad od rušenja(*)
17 0103	Crijep/pločice i keramika	Samo odabrani građevinski otpad i otpad od rušenja(*)
17 0107	Mješavine betona, opeke, crijepa/pločica i keramike	Samo odabrani građevinski otpad i otpad od rušenja(*)
17 0202	Staklo	
170504	Zemlja i kamenje	Isključujući površinski sloj tla, treset; isključujući zemlju i kamenje sa zagađenih/kontaminiranih lokacija
191205	Staklo	
200102	Staklo	Samo odvojeno sakupljeno staklo
200202	Zemlja i kamenje	Samo otpad iz vrtova i parkova; isključujući površinski sloj tla, treset

Popis otpada koji se može prihvatiti na deponiji inertnog otpada bez ispitivanja označen s (*) i niskim sadržajem drugih vrsta materijala podrazumijeva do 5 % tih materijala. Različite vrste otpada navedene u Tabeli 1. ovog Priloga mogu se prihvatati zajedno pod uvjetom da potječu iz istog izvora.

U inertni otpad ne spada:

- građevinski otpad i otpad od rušenja koji je zagađen neorganskim ili organskim opasnim tvarima, npr.: zbog proizvodnih postupaka kod građenja, zagađenja tla, skladištenja i upotrebe pesticida ili drugih opasnih tvari, itd., osim ako se dokaže da srušena građevina nije bila značajno zagađena,
- građevinski otpad i otpad od rušenja koji je obrađen, prekriven ili obojen tvarima koje sadrže značajne količine opasnih tvari.
- otpad naveden u tabeli je otpad koji potječe iz jednog toka otpada (samo jedan izvor) i sastoji se od jedne vrste otpada u skladu s Pravilnikom o kategorijama otpada s listama ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05).

PRILOG VIII. ODLAGANJE OTPADA U PODZEMNE DEPONIJE I SIGURNOSNA PROCJENA

1. Odlaganje otpada u podzemne deponije

Za podzemne deponije za svaku lokaciju vrši se sigurnosna procjena. U podzemne deponije odlaže se samo otpad koji ispunjava uvjete, za svaku lokaciju pojedinačno, utvrđene u skladu s **elaboratom o sigurnosnoj procjeni**. Otpad se odlaže u deponiju, samo ako je ona odvojena od rudarskih aktivnosti. U podzemne deponije za odlaganje opasnog otpada odlaže se samo otpad koji ispunjava uvjete ovog Pravilnika i granične vrijednosti parametara za odlaganje otpada iz tačke 7. Priloga II. ovog Pravilnika.

U podzemnu deponiju za odlaganje neopasnog otpada odlaže se otpad koji ispunjava uvjete i granične vrijednosti parametara za odlaganje neopasnog otpada iz Priloga II. ovog Pravilnika**.**

U podzemne deponije za odlaganje inertnog otpada odlaže se inertni otpad bez primjene graničnih vrijednosti parametara za odlaganje ukoliko ispunjava uvjete utvrđene elaboratom o sigurnosnoj procjeni za posmatranu lokaciju.

Procedura prihvatanja otpada u podzemnu deponiju vrši se u skladu s ovim Pravilnikom.

Pri odlaganju otpada u podzemne deponije potrebno je odrediti kompatibilnost otpada, a nekompatibilni otpad fizički odvojiti.

Otpad se odlaže u podzemnu deponiju pod uvjetima propisanim ovim Pravilnikom i dozvolom za upravljanje otpadom u skladu sa Zakonom.

Kriteriji za prihvatanje otpada u podzemnu deponiju mogu se izraditi samo na osnovu lokalnih uvjeta, pri čemu treba dokazati da slojevi odgovaraju uvjetima za izgradnju deponije, tj. potrebno je uraditi sigurnosnu procjenu propusnosti, uzimajući u obzir cjelokupni sistem odlaganja otpada, tehnička rješenja i šupljine u stijenskoj masi deponije.

2. Prirodni sistemi zaštite biosfere

Ispunjenje ovih uvjeta utvrđuje se na osnovu rizika koji nastaje trajnim čuvanjem otpada u podzemnim prostorima, a koji treba da prate zahtjeve iz dozvole za rad podzemne deponije, u kojoj se za svaku podzemnu deponiju posebno ocjenjuje:

1) utjecaj negativnih efekata na biosferu, posebno na podzemne vode,
2) način na koji otpad može dospjeti u biosferu,
3) efekat utjecaja tvari koje mogu dospjeti u biosferu iz deponovanog otpada.

Procjena podobnosti geoloških karakteristika stijenskih masa, procjena zaštitnih slojeva, od prirodnih (geološke barijere) i vještačkih izolacionih sistema zaštite (geomembrane) za osiguranje podzemne deponije, vrši se tako da se uzimaju u obzir tehnika odlaganja, izgrađena struktura podzemnih objekata i geološke osobine stijenskih masa.

3. Sigurnosna procjena

Sigurnosna procjena sastoji se od:

1) geološke procjene,
2) hidrogeološke procjene,
3) inženjersko-geološke procjene,
4) seizmičke procjene,
5) geohemijske procjene,
6) procjene sigurnosti za biosferu,
7) procjene utjecaja operativne faze trajnog odlaganja,
8) procjene dugoročnog utjecaja trajnog odlaganja,
9) procjene utjecaja površinskih objekata namijenjenih prijemu otpada,
10) procjene ostalih rizika.

Sigurnosna procjena provodi se za period aktivne faze i za period nakon zatvaranja podzemnih deponija.

Otpad se može prihvatiti u podzemne deponije ako sigurnosna procjena pokaže da je mogućnost zaštitnih slojeva takva da iz svih aspekata štiti biosferu.

Na osnovu sigurnosne procjene provode se potrebne mjere kontrole i monitoringa u cilju stalnog praćenja sigurnosti podzemne deponije otpada.

Na osnovu sigurnosne procjene određuju se kriteriji za prihvatanje otpada u podzemnu deponiju.

a) Geološke procjene

- Potrebno je provesti detaljno geološko istraživanje u cilju određivanja geoloških karakteristika stijenske mase.
- Geološkom procjenom se dokazuje podobnost lokacije za podzemno deponovanje.
- U procjenu treba uključiti mjesto, učestalost i strukturu pukotina okolnih geoloških slojeva i potencijalni utjecaj seizmičke aktivnosti na te strukture.

b) Hidrogeološke procjene

Potrebno je izvršiti detaljno hidrogeološko istraživanje i ispitivanje u cilju definisanja hidrogeoloških uvjeta sredine.

c) Inženjersko-geološke procjene

- Stabilnost podzemnog prostora dokazuje se odgovarajućim istraživanjima i predviđanjima.
- Prilikom procjene treba uzeti u obzir težinu i količinu otpada koji se odlaže.
- Procese treba sistematski analizirati i dokumentovati.

Potrebno je dokazati:

- da se za vrijeme i nakon stvaranja eventualno novog podzemnog prostora ne očekuje nikakva značajna deformacija u samom podzemnom prostoru niti na površini tla koja bi mogla narušiti funkciju podzemne deponije, odnosno stvoriti put ka biosferi;
- da je nosivost podzemnog prostora dovoljna da ne dođe do urušavanja za vrijeme rada;
- da odloženi materijal posjeduje potrebnu stabilnost s obzirom na inženjersko-geološka svojstva stijenske mase podzemnog prostora.

d) Seizmičke procjene

- Ova procjena se vrši na osnovu mikroseizmičke rejonizacije, a ako je to potrebno, i seizmičkim ispitivanjima terena, kojima se utvrđuje geološko-tektonski sklop terena, odnosno neotektonske karakteristike područja.

e) Geohemijske procjene

- Potrebno je provesti detaljno istraživanje sastava stijene i podzemne vode da bi se odredilo "nulto stanje" podzemnih voda i eventualne promjene tokom vremena, vrste i količine minerala kojima su ispunjene pukotine, kao i kvantitativni mineraloški opis osnovne stijene.
- Treba procijeniti utjecaj promjenljivosti na geohemijski sastav osnovne stijenske mase i podzemnih voda.

f) Procjene utjecaja na biosferu

- Potrebno je istražiti biosferu na koju bi moglo utjecati podzemno odlaganje otpada i analizu postojećeg stanja radi utvrđivanja lokalnih prirodnih nivoa relevantnih tvari.

g) Procjene utjecaja operativne faze trajnog odlaganja otpada

Za aktivnu fazu rada, analizom treba dokazati sljedeće:

- stabilnost podzemnog prostora, kako je navedeno u inženjersko-geološkoj procjeni,
- da nema neprihvatljivih rizika stvaranja veze dodira između otpada i biosfere,
- da nema neprihvatljivih rizika koji bi utjecali na rad objekta.

Prilikom dokazivanja sigurnosti rada treba provesti sistematsku analizu rada objekta na osnovu konkretnih podataka o popisu otpada i upravljanju objektom i plana rada.

Potrebno je dokazati da između otpada i stijene neće doći ni do kakvih hemijskih i fizičkih reakcija koje bi mogle ugroziti čvrstoću i nepropusnost stijene i ugroziti samo odlaganje otpada.

U podzemne deponije ne prihvata se otpad koji je zabranjeno odlagati u skladu s ovim Pravilnikom, kao ni otpad koji je sklon samozapaljenju u uvjetima odlaganja otpada (temperatura, vlaga), plinovite proizvode, lako isparljiv otpad niti otpad koji potječe iz neidentifikovanih mješavina.

Potrebno je predvidjeti:

- događaje koji bi mogli dovesti do stvaranja veze dodira između otpada i biosfere u fazi rada,
- različite vrste potencijalnih radnih rizika po pojedinim kategorijama uz ocjenu njihovih mogućih učinaka,
- mjere u slučaju vanrednih događaja.

Potrebno je dokazati da ne postoji nikakav neprihvatljiv rizik koji bi mogao narušiti nepropusnost podzemne deponije.

i) Procjene dugoročnog utjecaja trajnog odlaganja otpada

- Sigurnosnu procjenu treba izraditi na dugoročnoj osnovi, da bi se pokazalo da poslije zatvaranja podzemne deponije neće doći do kontakta između otpada i biosfere.
- Treba izraditi dugoročnu kvantitativnu procjenu barijera na lokaciji podzemne deponije, ponašanja osnovne stijene, okolnih slojeva i prekrivača i dati odgovarajuću ocjenu na osnovu podataka za konkretnu lokaciju.
- Pritom treba uzeti u obzir geohemijske, geološke i hidrogeološke uvjete, prije svega podzemne vode, efikasnost barijera, prirodno razrjeđenje i ponašanje pri procjeđivanju odloženog otpada.
- Dugoročnu sigurnost podzemne deponije treba dokazati sigurnosnom procjenom koja se sastoji od opisa početnog stanja u konkretnom trenutku (npr. trenutak zatvaranja) s predviđanjem važnih promjena koje se očekuju tokom geološkog vremena.
- Na kraju treba procijeniti posljedice ispuštanja relevantnih tvari iz podzemne deponije za različite situacije, tj. predviđanja koja odražavaju moguće dugoročne promjene biosfere, geosfere i podzemne deponije.
- Kontejnere i vodonepropusne obloge podzemnog prostora ne treba uzimati u obzir prilikom procjene dugoročnih rizika od odloženog otpada, budući da oni imaju kratak životni vijek.

j) Procjene utjecaja površinskih objekata namijenjenih prijemu otpada

- Prije odlaganja u podzemne deponije otpad se istovara, ispituje i u zavisnosti od potrebe, privremeno skladišti na površini.
- Objekti za privremeni prijem otpada koji se odlaže u podzemnim deponijama moraju biti projektovani i izgrađeni na način da se spriječi njihov štetni utjecaj na zdravlje ljudi i okolinu i moraju ispunjavati uvjete propisane za objekte za prijem otpada.

k) Procjene ostalih rizika

- Otpad se u interesu zaštite radnika odlaže samo u podzemne deponije koje su obavezno odvojene od rudarskih aktivnosti.
- Otpad ne treba prihvatiti ako sadrži opasne tvari ili bi mogao u toku odlaganja proizvesti opasne tvari koje bi štetno utjecale na ljudsko zdravlje, npr. patogene klice prenosivih bolesti.

4. Vrste otpada čije je odlaganje u podzemne deponije zabranjeno

U podzemnu deponiju zabranjeno je odlaganje vrsta otpada čijim odlaganjem može doći do fizičkih, hemijskih ili bioloških promjena koje bi ugrozile podzemnu deponiju ili predstavljale opasnost za zagađenje okoliša i zdravlje ljudi, a posebno:

- otpada u neadekvatnim kontejnerima ili izvan njih koji u uvjetima podzemne deponije može reagovati s vodom ili osnovnom stijenom i dovesti do promjene zapremine, stvaranja samozapaljivih, toksičnih, eksplozivnih materija ili plinova, kao i bilo koje reakcije koja bi mogla da ugrozi sigurnost rada podzemne deponije,
- otpada koji je biorazgradiv,
- otpada nadražujućih mirisa,
- otpada koji mogu stvoriti toksičnu smjesu plina i zraka, što se posebno odnosi na otpade koji stvaraju koncentracije toksičnih plinova zbog parcijalnih pritisaka svojih komponenti i otpade koji u kontejneru

stvaraju koncentracije veće od 1/10 donje granice eksplozivnosti,
- otpada koji nije stabilan u geomehaničkim uvjetima podzemne deponije,
- otpada koji je samozapaljiv ili može biti samozapaljiv u uvjetima podzemne deponije, plinovite tvari, lako isparljiv otpad, otpad nepoznatog sastava i dr.

5. Radni uvjeti u podzemnim deponijama otpada

- Rad podzemne deponije potrebno je osigurati u skladu sa svim posebnim propisima za ovu vrstu djelatnosti i uvjetima propisanim ovim Pravilnikom.

PRILOG IX. NAČIN I PROCEDURA ZATVARANJA DEPONIJE

Pri zatvaranju i naknadnom održavanju deponije potrebno je poduzimati mjere kako bi se u skladu s dozvolom za upravljanje otpadom a gdje je to primjenjivo:

(a) započeo postupak zatvaranja dijela ili čitave deponije:
   i. kada se za to ispune bitni uvjeti utvrđeni dozvolom;
   ii. po odobrenju nadležnog ministarstva, na zahtjev operatera;
   iii. po obrazloženoj odluci nadležnog ministarstva;

(b) čitava deponija ili samo njen dio smije se smatrati konačno zatvorenim za daljnje odlaganje otpada nakon izvršenog konačnog pregleda deponije od strane nadležnog organa, njegove procjene svih izvještaja primljenih od operatera, te nakon obavještavanja operatera o odluci o zatvaranju deponije. To ne umanjuje odgovornost koju operater ima u odnosu na uvjete dozvole;

(c) nakon što se deponija konačno zatvori za daljnju upotrebu, operater snosi odgovornost za njeno održavanje, nadzor i kontrolu u razdoblju naknadnog održavanja, tako dugo dok to traži nadležno tijelo, vodeći računa o roku u kojem deponija može predstavljati opasnost.
   Operater obavještava nadležno tijelo o svim značajnijim štetnim utjecajima za okoliš koje otkriju kontrolni postupci i slijedi odluku nadležnog tijela u vezi s vrstom i rokovima sanacije;

(d) tako dugo dok nadležno ministarstvo smatra da postoji vjerovatnoća da deponija predstavlja opasnost za okoliš.

Zajednice u pogledu odgovornosti vlasnika otpada, operater deponije je odgovoran za praćenje stanja i provođenje analiza deponijskog plina i procjednih voda te sistema podzemnih voda u blizini deponije u skladu s Prilogom III. ovog Pravilnika.

Smatra se da su se u slučaju podzemnih voda dogodili značajni štetni utjecaji na okoliš kako je određeno ako analiza uzorka podzemne vode pokaže značajnu promjenu u kvalitetu vode. Kritični nivo mora se odrediti uzimajući u obzir posebni hidrogeološki sastav na mjestu deponije i kvalitet podzemnih voda. Kritični nivo mora se propisati u dozvoli za upravljanje otpadom kad god je to moguće.

Posmatranja se moraju izraziti pomoću kontrolnih grafikona s utvrđenim kontrolnim pravilima i nivoima za svaki podzemni izvor. Kontrolni nivoi moraju biti određeni na temelju lokalnih varijacija u kvalitetu podzemne vode.

Deponija se zatvara za dalje odlaganje formiranjem gornjeg prekrivnog sloja koji ispunjava sljedeće tehničko-tehnološke uvjete date u Tabeli 1.

Tabela 1. Tehničko-tehnološki uvjeti za zatvaranje deponije

Primijenjene mjere u smislu formiranja gornjeg prekrivnog sloja	**Klasa deponije**		
	Za neopasan otpad	**Za opasan otpad**	**Za inertni otpad**
Sloj za drenažu deponijskog plina ≥ 0,3 m	zahtijeva se	ne zahtijeva se	ne zahtijeva se
Vještačka vodonepropusna obloga - folija	ne zahtijeva se	zahtijeva se	ne zahtijeva se
Nepropusni mineralni sloj ≥ 0,5 m	zahtijeva se	zahtijeva se	ne zahtijeva se
Sloj za rekultivaciju ≥ 0,5 m	zahtijeva se	zahtijeva se	ne zahtijeva se

Tehničko-tehnološke mjere iz tabele ne primjenjuju se na deponijama na kojima se odlaže građevinski otpad, otpad koji sadrži čvrsto vezani azbest, kao i na deponije za inertni otpad, koji u procesu raspada ne utječe na okoliš, odnosno kod kojeg oticanje procjednih voda u okruženje nema negativnih efekata na kvalitet zemljišta, podzemnih i površinskih voda.

Za sloj za rekultivaciju može se koristiti kompost ili otpad dobiven drugim tehnologijama biološkog tretmana, koji po sastavu zadovoljava granične vrijednosti parametara za odlaganje otpada iz tačke 7. Priloga II. ovog Pravilnika.

Nakon zatvaranja deponije sve do njenog odumiranja operater na deponiji poduzima mjere koje se odnose na:
- održavanje, nadzor, kontrolu i monitoring prostora deponije, u skladu s ovim Pravilnikom i Zakonom;
- sastavljanje izvještaja o stanju deponije za svaku kalendarsku godinu i njegovo dostavljanje nadležnom ministarstvu najkasnije do 31. marta za prethodnu kalendarsku godinu;
- prijavu nepravilnosti utvrđenih kontrolom i monitoringom, koje mogu štetno utjecati na okoliš, a koja se dostavlja nadležnim institucijama, u roku od sedam dana od dana utvrđivanja.

Mjere za sprečavanje ili smanjenje zagađenja okoliša provodi operater o svom trošku i u datom roku, a u skladu sa Zakonom.

Broj 07-02-515/24
02. jula 2025. godine
Sarajevo

Ministrica
Dr. sc. **Nasiha Pozder**, s. r.

"EI"

Na osnovi čl. 33 a., stavak (1) i 58., stavak (9) Zakona o upravljanju otpadom ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03, 72/09 i 92/17 i 72/24), federalna ministrica okoliša i turizma donosi

PRAVILNIK
O UVJETIMA ZA ODREĐIVANJE NAČINA I UVJETA ODLAGANJA OTPADA NA DEPONIJE, UVJETIMA RADA ZA DEPONIJE I NAČINU I UVJETIMA ZATVARANJA DEPONIJA*

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet)

Ovim Pravilnikom propisuju se uvjeti za određivanje odlaganja otpada na deponije, način, postupci kontrole, praćenja i nadzor, kao i ostali tehnički uvjeti, uvjeti rada za deponije, način i uvjeti odlaganja otpada i način i uvjeti zatvaranja.

Članak 2.
(Pozivanje na pravnu stečevinu Europske unije)

(1) Ovim se Pravilnikom u zakonodavstvo Federacije BiH djelomično preuzimaju sljedeći pravni akti Europske unije:
   a) Direktiva Vijeća (1999/31/EZ) od 26. travnja 1999. o odlagalištima otpada (L182 od 16.7.1999,1) - zadnja prečišćena verzija od 04/08/2024 godine.
   b) Direktiva (2008/98/EZ) Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva - zadnja prečišćena verzija od 18/02/2024 godine.

(2) Navođenje odredbi direktiva iz stavka (1) ovog članka vrši se isključivo u svrhu praćenja i informiranja o preuzimanju pravne stečevine Europske unije u zakonodavstvo Federacije BiH.

Članak 3.
(Primjena Pravilnika)

(1) Ovaj Pravilnik se primjenjuje na postojeće i nove deponije koje ispunjavaju uvjete utvrđene odredbama ovog Pravilnika.
(2) Ovaj Pravilnik se primjenjuje na postojeće neuređene deponije koje su u postupku prilagodbe minimalnim uvjetima za deponije navedenim u Prilogu IV. ovog Pravilnika.
(3) Odredbe ovog Pravilnika ne primjenjuju se na:
- prekrivanje tla muljem, uključujući mulj od obrade otpadnih voda, kao i mulj koji je nastao jaružanjem te slični materijali na tlu, u svrhu gnojidbe tla,
- korištenje inertnog otpada na deponiji, u svrhu obnove ili rekonstrukcije, nasipavanja terena ili za potrebe gradnje,
- odlaganje neopasnih muljevitih naslaga na obali vodotoka ako je uzet iz njegovog vodotoka, te neopasnih vrsta mulja u površinskim vodama, uključujući korito i njegove dublje slojeve.

(4) Odredbe ovog Pravilnika ne primjenjuju se u mjeri u kojoj je to propisano drugimpropisima za upravljanje otpadom iz rudarske industrije, odnosno na otpad koji nastaje istraživanjem, otkopavanjem i pridobivanjem mineralne sirovine, uključujući i sve pripremne radnje ovih postupaka, obradom i skladištenjem mineralne sirovine te pri radu kamenoloma.

Članak 4.
(Definicije)

Definicije koje se koriste u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. **Deponija** znači mjesto odlaganja otpada u svrhu konačnog odlaganja na površini ili ispod površine zemljišta uključujući:
   - **unutarnja mjesta za odlaganje** (npr. deponije gdje proizvođač otpada zbrinjava vlastiti otpad na mjestu nastanka) i
   - **stalna mjesta** [npr. više od jedne (1) godine] koja se uporabljuju za dugogodišnje odlaganje otpada, ali isključujući:
   - **objekte** gdje nije dozvoljeno skladištenje otpada, a otpad je spreman za dalji transport u cilju ponovnog korištenja, tretmana ili odlaganja na drugom mjestu,
   - **prethodno skladištenje otpada** za ponovnu uporabu ili tretman za period po pravilu manji od tri (3) godine ili
   - **prethodno skladištenje otpada** za odlaganje u periodu manjem od jedne (1) godine.
2. **Elaborat o procjeni rizika** je prethodna procjena opasnosti za podzemne deponije otpada radi utvrđivanja utjecaja odloženog otpada na sve dijelove okoliša (cjelokupan okoliš).
3. **Eluat** je proizvod i/ili rezultat laboratorijske simulacije procjeđivanja voda.
4. **Granularni (zrnati) otpad** uključuje otpad koji ne udovoljava definiciji monolitnog otpada.
5. **Informacijski sustav upravljanja otpadom** je niz međusobno informacijski povezanih elektroničkih baza i izvora podataka koji sadrže pouzdane i usporedive informacije o svim subjektima upravljanja otpadom, proizvođačima otpada, kategorijama, količinama otpada po kategorijama s podacima o kretanju i postupcima završne obrade istog.
6. **Inertni otpad** znači otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim, kemijskim ili biološkim promjenama. Inertni otpad se ne otapa, ne gori, niti na bilo koji drugi način fizikalno ili kemijski reagira, biološki se razgrađuje ili negativno utječe na druge tvari sa kojima dolazi u dodir na način koji bi mogao dovesti do zagađenja okoliša ili štetiti zdravlju ljudi. Ukupna procjednost i zagađujući sadržaj otpada te ekotoksičnost procjednih voda ne smiju biti značajni, a posebno ne smije dovoditi u opasnost kvalitetu površinske i/ili podzemne vode.
7. **Izolirano naseljeno područje** (izolirano naselje) odnosi se na područje koje nema više od 500 stanovnika u okviru općine ili samog naselja i ne više od pet stanovnika po kvadratnom kilometru i u slučaju kojeg udaljenost do najbliže urbane aglomeracije s najmanje 250 stanovnika po kvadratnom kilometru nije manja od 50 kilometara ili je otežan cestovni pristup do najbližih urbanih aglomeracija zbog nepogodnih vremenskih uvjeta tijekom većeg dijela godine.
8. **Ministarstvo** je ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša na federalnom ili kantonalnom nivou.
9. **Monolitni otpad** je čvrsti otpad koji je obrađen na način da su čestice otpada solidificirane i čvrsto vezane.
10. **Odgovorna osoba za upravljanje otpadom** je fizička osoba zaposlena na deponiji. Imenovana je od strane rukovodioca deponije koja je odgovorna za prihvat otpada na deponiju, provjeru usklađenosti i nadzor na deponiji te koja mora biti prisutna na deponiji prilikom prihvata otpada na odlaganje.
11. **Deponijski plin** su svi plinovi koje stvara/proizvodi otpad odložen na deponiji.
12. **Rukovodilac deponije** je pravna ili fizička osoba koje upravlja deponijom.
13. **Plan sanacije lokacije** nakon zatvaranja dijela ili cijele deponije jeste skup specifičnih mjera koje pravna osoba mora poduzeti kako bi se područje zatvorene deponije rehabilitiralo i smanjili utjecaji na okoliš, te zdravlje i sigurnost ljudi.
14. **Podnosilac zahtjeva** je svaka pravna osoba koja podnosi zahtjev za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom za postupak odlaganja otpada.
15. **Podzemna deponija** je mjesto za stalno odlaganje otpada pod zemlju u pogodnu geološku šupljinu u tvrdoj stijeni i/ili rudnike soli i/ili kalija, bušotinu nastalu rudarskom eksploatacijom i/ili istraživanjem koja je likvidirana u skladu s propisima koji reguliraju rudarstvo i istraživanje i eksploataciju ugljikovodika.
16. **Procjedna voda** se odnosi na svaku tekućinu koja prolazi kroz odloženi otpad, u njemu nastaje ili je u njemu sadržana.
17. **Sigurnosna procjena** je dokument koji sadrži prethodnu procjenu rizika za svaku lokaciju podzemne deponije otpada u cilju utvrđivanja utjecaja odloženog otpada na okoliš.
18. **Zakon** je Zakon o upravljanju otpadom ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03, 72/09, 92/17 i 72/24).

Članak 5.
(Osobe uključene u sustav odlaganja otpada)

Osobe koje su uključene u sustav odlaganja otpada su vlasnici otpada, operateri (sakupljači, recikleri i proizvođači otpada), pravne osobe koje upravljaju deponijama i sve fizičke i pravne osobe koje u okviru svoje djelatnosti vrše odlaganje otpada.

POGLAVLJE II. ODLAGANJE OTPADA NA DEPONIJU

Članak 6.

(Opći uvjeti upravljanja deponijom)

(1) Odlaganje otpada na deponiju vrši se samo u slučaju ako ne postoji drugo odgovarajuće rješenje zbrinjavanja otpada, u skladu s načelom hijerarhije upravljanja otpadom.
(2) Otpad se odlaže na deponiju koja ispunjava tehničke, tehnološke i druge uvjete i zahtjeve u skladu s dozvolom za upravljanje otpadom.
(3) Pored dozvole za upravljanje otpadom, rad deponije može biti uvjetovan ishođenjem okolinske dozvole u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21).
(4) Sve postojeće i nove deponije moraju dostavljati podatke u Informacijski sustavupravljanja otpadom.
(5) Deponija može biti sastavni dio centra za upravljanje otpadom.
(6) Količina otpada dopremljena na deponiju prije odlaganja se mora izmjeriti odgovarajućim uređajem za određivanje težine, uz obaveznu identifikaciju vlasnika vozila i vozila kojim je dopremljen otpad.
(7) Uvjeti rada za sve kategorije deponija otpada dani su u Prilogu I. ovog Pravilnika.

Članak 7.

(Kategorije deponija otpada)

(1) Svaka deponija otpada svrstava se u jednu od tri kategorije:
1. Deponija za opasni otpad
2. Deponija za neopasni otpad i
3. Deponija za inertni otpad.

(2) Potkategorije deponija otpada u kategoriji deponija za neopasni otpad su:
- deponija anorganskog otpada s niskim sadržajem organskih/biorazgradivih materijala
- deponija pretežito organskog otpada
- deponije miješanog neopasnog otpada sa značajnim sadržajem organskih/ biorazgradivih i anorganskih materijala.

Članak 8.

(Zabrana odlaganja na deponiji otpada)

Na deponiji je zabranjeno odlaganje:
1. tečnog otpada, osim taloga/mulja iz uređaja za pročišćavanje procjednih voda s tijela deponije (iste na koju se odlaže) s kojeg su procjedne vode sakupljene i pročišćene;
2. otpada koji je u uvjetima deponije eksplozivan, nagrizajući, oksidirajući, lako zapaljiv ili zapaljiv prema odredbama posebnih propisa;
3. bolničkog i drugog kliničkog otpada koji nastaje u medicinskim i/ili veterinarskim ustanovama i ima svojstva opasnog medicinskog otpada prema posebnim propisima;
4. otpadnih guma u sklopu organiziranog prikupljanja od strane automehaničarskih radnji, servisa i/ili trećih osoba koje se bave nabavkom, ugradnjom i prodajom guma;
5. animalnog i klaoničkog otpada, životinjskih trupla i životinjskih prerađevina ako nisu termički obrađeni prema posebnim propisima, nakon što se uspostave tehnički i zakonski uvjeti za zbrinjavanje ove vrste otpada;
6. otpadnih industrijskih i automobilskih baterija i akumulatora;
7. otpadnih motornih vozila i njihovih neobrađenih sastavnih dijelova, koji nastaju u postupku obrade i oporabe otpadnih vozila;
8. otpadnih električnih i elektroničkih uređaja i opreme;
9. odvojeno sakupljenog otpada u svrhu pripreme za ponovnu uporabu i recikliranje, osim otpada koji nastaje obradom odvojeno sakupljenog otpada za kojeg odlaganje daje najbolji ishod za okoliš u skladu s hijerarhijom upravljanja otpadom;
10. otpada koji je nastao kao rezultat naučnog istraživanja, čije svojstvo nije poznato ili je novo i njegov utjecaj na ljude ili okoliš nije poznat.

Članak 9.

(Kriteriji za prihvat otpada na deponiju)

(1) Kriteriji i postupci za prihvat otpada na deponije propisani su Prilogom II. ovog Pravilnika i dozvolom za upravljanje otpadom iz članka 19. ovog Pravilnika.
(2) Na deponiji za inertni otpad može se dozvoliti odlaganje inertnog otpada bez ispitivanja u skladu s Prilogom VII. ovog Pravilnika.
(3) Na deponiji za neopasni otpad može se dozvoliti odlaganje:
- komunalnog otpada prema kriterijima za prihvat iz Priloga II. ovog Pravilnika;
- neopasnog otpada neovisno o podrijetlu, a koji ispunjava kriterije za prihvat otpada na deponije za neopasni otpad iz Priloga II. ovog Pravilnika;
- stabilnog nereaktivnog opasnog otpada (npr. soldificiranog, vetrificiranog), ako granične vrijednosti zagađenja u otpadu ne prelaze granične vrijednosti za prihvat otpada na deponiji neopasnog otpada iz točke 7., tabela 4. Priloga II. ovog Pravilnika. Takav opasni otpad ne smije se odložiti na plohe namijenjene biorazgradivom neopasnom otpadu.

(4) Na deponiji za opasni otpad može se dozvoliti odlaganje samo opasnog otpada koji ispunjava kriterije i uvjete za prihvat opasnog otpada na deponije iz Priloga I. i Priloga II. ovog Pravilnika.

Članak 10.

(Kriteriji za prihvat otpada u podzemnu deponiju)

(1) U podzemnoj deponiji nije prihvatljivo odlaganje otpada koji bi se tijekom odlaganja mogao fizikalno, kemijski ili biološki promijeniti.
(2) Otpad se može prihvatiti na lokaciju podzemne deponije ako je tako utvrđeno izrađenim elaboratom o procjeni rizika.
(3) U podzemnu deponiju inertnog, neopasnog i opasnog otpada može se prihvatiti otpad koji ispunjava uvjete iz Priloga VIII. ovog Pravilnika.

Članak 11.

(Prethodna obrada otpada prije odlaganja)

(1) Prethodnu obradu otpada prije odlaganja nije potrebno provesti za miješani komunalni otpad ako su ispunjeni uvjeti:
- otpad je sakupljen u sklopu javne usluge na način da se različiti tokovi komunalnog otpada odvojeno sakupljaju na mjestu nastanka;
- biootpad se odvojeno sakuplja ili kompostira na mjestu nastanka;
- osigurana je stabilizacija biorazgradive frakcije.

(2) Odobrenje za odlaganje otpada iz stavka (1) ovog članka daje rukovodilac deponije.
(3) U slučaju da nisu ispunjeni uvjeti iz stavka (1) ovog članka, prethodnu obradu otpada prije odlaganja može provesti Centar za upravljanje otpadom.

Članak 12.

(Kategorizacija, uzorkovanje i ispitivanje svojstava otpada)

(1) Otpad se može odložiti na deponiju otpada, uključujući i podzemnu deponiju otpada, ako je vlasnik otpada, koji

predaje otpad na odlaganje, proveo osnovnu kategorizaciju otpada namijenjenog za odlaganje iz točke 5.1. Priloga II. ovog Pravilnika.

(2) Kategorije otpada s listama propisane su Pravilnikom o kategorijama otpada s listama ("Službene novine Federacije BiH", broj 09/05).

(3) Kategorizaciju otpada iz stavaka (1) i (2) ovog članka, uzorkovanje otpada i ispitivanje svojstava otpada može raditi osoba koja je akreditirana za odgovarajuće metode ispitivanja prema zahtjevima ovog Pravilnika.

(4) U slučaju da vlasnik otpada nije u mogućnosti izvršiti kategorizaciju otpada, odnosno da nije upoznat s izvorom nastanka otpada i/ili njegovim sastavom, isti je dužan zatražiti ispitivanje otpada od strane akreditiranih pravnih osoba koje imaju dozvolu za ispitivanje otpada.

(5) Vlasnik istovrsnog otpada također je obvezan osigurati da se u podacima o kategorizaciji otpada nalaze podaci o procesu i načinu nastanka otpada te o ulaznim materijalima u proces u kojem otpad nastaje, a osobito o njegovim promjenama.

Članak 13.

(Izuzeća od obaveze kategorizacije otpada)

(1) Iznimno od člana 12. stavka (1) ovog Pravilnika osnovna kategorizacija otpada ne mora se izraditi za:

1. istovrsne pošiljke otpada istog vlasnika:
   - ako u razdoblju od četiri uzastopna mjeseca njegova ukupna količina ne prelazi 200 kg i ako je na temelju raspoloživih podataka o otpadu i njegovog vizualnog pregleda moguće isključiti njegovo zagađenje opasnim tvarima,
   - ako njegova ukupna odložena količina u jednoj godini ne prelazi 15 tona,
   - ako vlasnik prije početka dostave otpada pismeno potvrdi da navedena količina iz točaka 1. i 2. u dozvoljenom razdoblju neće biti prekoračena te da otpad nije zagađen opasnim tvarima, a udio biološki razgradivih sastojaka je manji od 5 % mase suhe tvari, pri čemu vrsta, izvor i mjesto nastanka svake pošiljke otpada moraju biti u potpunosti poznati;
2. komunalni otpad koji se razvrstava u ključne brojeve 20 02 02 i 20 03 03 u skladu s Pravilnikom o kategorijama otpada s listama;
3. građevinski otpad koji sadrži azbest i čvrsto vezani azbestni otpad ako se odlaže u skladu s točkom 5.3. Priloga II. ovog Pravilnika.

(2) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom obvezna je utvrditi da masa otpada iz stavka (1) točaka 1. i 2. ovog članka ne prelazi 0,5% mase ukupnog otpada odloženog na deponiji.

Članak 14.

(Postupci kontrole odlaganja otpada)

(1) Otpad podliježe ispitivanju usklađenosti kako bi se utvrdilo odgovara li vrijednostima navedenim u osnovnoj kategorizaciji i udovoljava li kriterijima prihvata na deponije iz Priloga II. ovog Pravilnika.

(2) Ispitivanje usklađenosti provodi se za ključne parametre određene u osnovnoj kategorizaciji otpada u skladu s metodama uzorkovanja i ispitivanja iz članka 12. ovog Pravilnika, zatim u skladu s dinamikom navedenom u osnovnoj kategorizaciji otpada te u skladu s Prilogom II. ovog Pravilnika.

(3) Proizvođač i/ili vlasnik otpada dužan je osigurati ispitivanje usklađenosti otpada koji se predaje na odlaganje u skladu s Prilogom II. ovog Pravilnika i odredbama ovog Pravilnika.

Članak 15.

(Praćenje i nadzor na deponiji)

(1) Prije odlaganja otpada na deponiju odgovorna osoba za upravljanje otpadom obvezna je osigurati provjeru dokumentacije o otpadu.

(2) Provjera dokumentacije o otpadu iz stavka (1) ovog članka sastoji se od utvrđivanja njezine potpunosti i ispravnosti prema uvjetima iz ovog Pravilnika, provjere rezultata osnovne kategorizacije otpada i ispitivanja usklađenosti.

(3) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom može na odlaganje prihvatiti jedino pošiljku otpada za koju je obavljena provjera iz stavaka (1) i (2) ovog članka i za koju je dostavljen popunjen prateći list za otpad iz Priloga VI. ovog Pravilnika.

(4) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom obvezna je vizualno izvršiti pregled pošiljke prije i nakon istovara na deponiji, kako bi se mogao izdvojiti otpad koji nije primjeren za odlaganje.

(5) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom obvezna je, uz vizualni pregled, osigurati provjeru usklađenosti:
   - uzimanjem reprezentativnih uzoraka iz nasumično odabranog preuzetog otpada čija se osnovna kategorizacija osniva na kemijskoj analizi i izvedbi kontrolne kemijske analize,
   - na svakih 1.000 tona preuzetog istovrsnog otpada istog vlasnika za koji je izrađena osnovna kategorizacija otpada, a nije provedeno ispitivanje usklađivanja osigurati uzimanje najmanje jednog reprezentativnog uzorka otpada kojeg treba čuvati mjesec dana.

(6) Ako odgovorna osoba za upravljanje otpadom, vizualnim pregledom otpada ili kemijskom analizom u okviru provjere usklađenosti, ustanovi da je vlasnik netočno odredio vrstu otpada u skladu s Pravilnikom o kategorijama otpada s listama, vlasnik je dužan osigurati kemijsku analizu svih sačuvanih reprezentativnih uzoraka iz stavka (5) ovog članka, uzetih iz prethodnih pošiljki otpada istog vlasnika. Pri analizi pohranjenih reprezentativnih uzoraka se osobito provjeravaju parametri, koji čak i uz poštivanje moguće kemijske promjene uzorka omogućavaju ustanovljavanje istovjetnosti otpada s njegovom dokumentacijom.

(7) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom obvezna je osigurati čuvanje reprezentativnog uzorka otpada u periodu od najmanje mjesec dana.

(8) Podaci o količinama i vrstama otpada koji se odlaže, uključujući datum preuzimanja pošiljke otpada i identitet osobe koja je predala otpad, vode se na deponiji i u okviru Informacijskog sustava.

(9) je u okviru Informacijskog sustava za upravljanje otpadom čuvati rezultate osnovne kategorizacije otpada, ispitivanja usklađenosti i provjere usklađenosti do zatvaranja deponije tako da su ti podaci sastavni dio stručnih podloga za planiranje zatvaranja deponije i mjera za sprječavanje štetnih utjecaja na okoliš po njenom zatvaranju.

Članak 16.

(Odbijanje preuzimanja otpada za odlaganje)

(1) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom obavezna je odbiti preuzimanje pošiljke otpada za odlaganje ako:
   - odlaganje takvog otpada na deponiju nije dozvoljeno, posebno ako to proizlazi iz rezultata osnovne kategorizacije otpada za odlaganje;
   - za pošiljku otpada nije izrađena osnovna kategorizacija otpada ili je sadržaj osnovne kategorizacije otpada nepotpun, nedovoljan ili rezultati nisu dovoljno jasni;

- međusobni utjecaj pošiljke otpada s već odloženim otpadom na deponiji bi mogao značajno povećati mogućnosti opterećenja okoliša;
- postoji sumnja o identičnosti otpada ili sadržaju opasnih tvari u otpadu i/ili ako geotehničke osobine otpada i uvjeti njegova odlaganja u tijelo deponije ne mogu osigurati potrebnu stabilnost tijela deponije.

(2) Kad odgovorna osoba za upravljanje otpadom odbije preuzimanje pošiljke otpada u skladu sa stavkom (1) ovog članka, vlasniku otpada može dozvoliti privremeno skladištenje te pošiljke na lokaciji deponije najduže šest mjeseci, u kojem roku vlasnik mora dopuniti ili ponovno izraditi osnovnu kategorizaciju otpada za odlaganje.

(3) Datum početka skladištenja otpada iz stavka (2) ovog članka mora biti upisan u radni dnevnik deponije, odnosno evidentiran na samoj deponiji.

(4) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom obvezna je pismenim putem izvijestiti nadležnog inspektora zaštite okoliša ako utvrdi da pošiljka otpada ne odgovara podacima u priloženoj kategorizaciji otpada i ako je odbila preuzeti otpad ili privremeno skladišteni otpad na lokaciji deponije u skladu sa stavkom (1) ovog članka.

(5) Obavijest iz stavka (4) ovog članka, pored podataka o vlasniku otpada, mora sadržavati i podatke o osobi koja je izradila osnovnu kategorizaciju otpada.

Članak 17.

(Zahtjevi za odlaganje otpada)

Za vrijeme redovnog odlaganja otpada u tijelo deponije mora biti osigurano sljedeće:

1. Metoda odlaganja otpada u tijelo deponije mora garantirati sigurnost osoblja deponije, ne smije ugrožavati sustav brtvljenja deponijskog dna, stabilnost tijela deponije ili drugih tehničkih objekata deponije.
2. Najboljim raspoloživim tehnikama odlaganja otpada u tijelo deponije, prekrivanjem odloženog otpada i drugim preventivnim mjerama treba sprječavati ili smanjivati na najmanju mjeru neugodnosti i opasnosti iz točke 5. Priloga I. ovog Pravilnika.

Članak 18.

(Postojeće neuređene deponije)

(1) Postojeće neuređene deponije su deponije koje ne zadovoljavaju niti minimum uvjeta za deponije iz Priloga IV. ovog Pravilnika, a na kojima se otpad počeo odlagati prije stupanja na snagu ovog Pravilnika

(2) Postojeće neuređene deponije su dužne u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika izvijestiti nadležno kantonalno ministarstvo o:

- nastavku rada i prilagodbi uvjetima propisanim ovim Pravilnikom i minimumu uvjeta za deponije iz Priloga IV. ovog Pravilnika ili
- prestanku rada i zatvaranju deponije, te sanaciji lokacije.

(3) Ukoliko planiraju nastavak aktivnosti odlaganja otpada, postojeće neuređene deponije moraju uraditi plan prilagodbe koji treba sadržavati program s fazama mjera potrebnih da bi se deponija uskladila s navedenim minimalnim zahtjevima navedenim u prilozima ovog Pravilnika u roku od deset(10) godina od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

(4) Plan prilagodbe postojeće neuređene deponije mora se dostaviti nadležnom kantonalnom ministarstvu u roku od dvanaest (12) mjeseci od obavijesti iz stavka (2) ovog članka.

(5) Plan prilagodbe iz stavka (4) ovog članka sadrži naročito:

1) lokaciju deponije i informacije o operateru,
2) opis lokacije i okoliša, predloženu klasifikaciju deponije (deponija za opasni, neopasni, inertni otpad),
3) trenutačni utjecaj deponije na okoliš,
4) procjenu očekivanog vijeka trajanja deponije na osnovi njenog fizičkog kapaciteta i planiranih količina odlaganog otpada,
5) opis deponije, opis trenutačnog načina upravljanja otpadom i mjera prilagodbe minimumu uvjeta za deponije iz Priloga IV. ovog Pravilnika,
6) prijedlog mjera prilagodbe po fazama,
7) izjavu rukovodioca deponije o točnosti navedenih podataka.

(6) Nakon ishođenog odobrenja plana prilagodbe iz stavka (4) ovog članka od strane nadležnog kantonalnog ministarstva, pravna osoba koja upravlja takvom deponijom mora ishoditi dozvolu za upravljanje otpadom za aktivnost odlaganja u skladu sa Zakonom i ovim Pravilnikom, te okolinsku dozvolu ukoliko je neophodna u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša.

(7) Odgovorna osoba za upravljanje otpadom dužna je unositi podatke o otpadu na deponiji u Informacijski sustav od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

(8) U slučaju da postojeća neuređena deponija ne planira nastavak aktivnosti odlaganja otpada u skladu s uvjetima iz ovog Pravilnika, pravna osoba koja upravlja deponijom dužna je započeti s aktivnostima zatvaranja i sanacije takve lokacije u skladu s odredbama ovog Pravilnika i njegovim prilozima i o tome izvijestiti nadležno kantonalno ministarstvo u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o prestanku rada takve deponije.

(9) Nadležno kantonalno ministarstvo donosi rješenje o zatvaranju deponije koja se mora zatvoriti u roku od tri (3) godine od dana donošenja rješenja ako:

1) rukovodilac deponije izvijesti nadležni organ da namjerava prestati primati otpad na deponiju u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog pravilnika;
2) svojim rješenjem odbije plan prilagodbe;
3) rukovodilac deponije ne dostavi plan prilagodbe iz stavka (4) ovog članka.

(10) Rješenje o zatvaranju deponije sadrži:

1) razloge za donošenje rješenja,
2) datum do kojeg deponija mora prestati primati otpad,
3) nalog pravnom licu koje upravlja deponijom da izradi Plan sanacije za zatvaranje, sa specificiranim mjerama koje mora poduzeti kako bi se područje zatvorene deponije saniralo i smanjili štetni utjecaji na okoliš te zdravlje i sigurnost ljudi.

Ove mjere, između ostalog, uključuju:

- uklanjanje otpada na drugu deponiju,
- pokrivanje otpada,
- postavljanje ograde,
- "regradaciju" (podešavanje nagiba) otpada,
- kopanje sabirnih kanala za procjedne vode,
- kopanje odvodnih kanala za oborinske vode oko deponija za sprječavanje njenog dospijevanja u tijelo deponije.

4) vremenski raspored koji određuje rokove za provedbu ovih mjera - takav raspored uzima u obzir postojeće rizike i dostupnost alternativnih deponija za odlaganje.

(11) Način i procedura zatvaranja deponije sadržana je u Prilogu IX. ovog Pravilnika.

POGLAVLJE III. DOZVOLA ZA ODLAGANJE OTPADA NA DEPONIJI

Članak 19.

(Zahtjev za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom)

(1) Zahtjev za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom pravna osoba podnosi kantonalnom organu uprave nadležnom za poslove okoliša na propisanom obrascu, u skladu sa člankom 13. Zakona.

(2) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom podnosi se sljedeća obvezna dokumentacija:
   a) Elaborat o upravljanju otpadom,
   b) Izvod iz prostorno-planske dokumentacije,
   c) Uporabna dozvola za objekt,
   d) Katastarska oznaka lokacije na kojoj se objekt nalazi,
   e) Dokaz o vlasništvu nad objektom/lokacijom u kojem se obavlja djelatnost (posjedovni list),
   f) Ukoliko operator nije vlasnik objekta, obvezan je dostaviti Ugovor o zakupu s vlasnikom
   g) Broj i strukturu zaposlenih (ovjerene kopije diploma o završenoj visokoj stručnoj spremi za zaposlene, dokaz o prijavi zaposlenih u Federalnom zavodu za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje).

(3) Zahtjev iz stavka (1) ovog članka za planirane aktivnosti odlaganja otpada pravna osoba podnosi nadležnom kantonalnom ministarstvu za okoliš prije početka obavljanja planirane aktivnosti.

(4) Obrazac zahtjeva iz stavka (1) ovog članka sadržan je u Prilogu V. ovog Pravilnika.

Članak 20.

(Elaborat o upravljanju otpadom)

(1) Elaborat o upravljanju otpadom, koji se prilaže uz zahtjev za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom, mora sadržavati podatke o podnositelju zahtjeva koji namjerava obavljati djelatnost zbrinjavanja otpada odlaganjem i o osobi koja upravlja deponijom ako se radi o dvije različite osobe, zatim o vrstama i količinama otpada koji se namjerava odlagati, kapacitetu deponije, načinu obavljanja tehnoloških procesa, mjerama nadzora i upravljanja.

(2) U prilogu elaborata iz stavka (1) ovog članka mora se nalaziti:
   - opis lokacije uključujući hidrogeološka i geološka svojstva,
   - mjere sprječavanja i smanjenja zagađenja okoliša,
   - plan zatvaranja deponije i mjere za sprječavanje štetnih utjecaja na okoliš nakon njenog zatvaranja,
   - informacije i dokazi o postojanju obveze provedbe procjene utjecaja na okoliš u skladu s posebnim propisom kojim se uređuje procjena utjecaja na okoliš,
   - mjere za sprječavanje nesreća iz plana za nepredviđene okolnosti nastale uslijed požara, eksplozija, izlijevanja opasnih tvari, prirodnih nepogoda, dostizanja kritičnog nivoa podzemnih voda, narušavanja stabilnosti građevine deponije i ograničenje njihovih posljedica,
   - elaborat o procjeni rizika trajnog skladištenja otpada u podzemnoj deponiji, ako zahtjev uključuje trajno skladištenje otpada u podzemnoj deponiji otpada,
   - mjere sprječavanja nastajanja i smanjivanja količine odloženog otpada,
   - plan rada deponije što uključuje i plan upravljanja otpadom na deponiji,
   - izvedbu monitoringa i nadzora rada deponije,
   - dokaz o usklađenosti deponije s planom upravljanja otpadom,
   - projekt deponije koji je u skladu sa zahtjevima koji se odnose na odlaganje.

Članak 21.

(Opći uvjeti za aktivnost odlaganja otpada)

(1) Pravnoj osobi dozvoljeno je odlagati otpad na deponiji otpada ako posjeduje dozvolu za upravljanje otpadom za postupak odlaganja otpada za vrste otpada određene tom dozvolom.

(2) Rukovodilac deponije obvezan je imenovati odgovornu osobu za upravljanje otpadom koja će biti zadužena za prihvat otpada na deponiju i provjeru usklađenosti te koja mora biti prisutna na deponiji prilikom prihvata otpada na odlaganje.

(3) Rukovodilac deponije obvezan je osigurati više odgovornih osoba za upravljanje otpadom koje će biti zadužene za prihvat otpada iz stavka (2) ovog članka.

(4) Odlaganje otpada na deponiji se može dozvoliti samo ako deponija ispunjava uvjete iz ovog Pravilnika.

Članak 22.

(Dozvola za upravljanje otpadom)

(1) U elaboratu o upravljanju otpadom, koji je sastavni dio dozvole za upravljanje otpadom za odlaganje otpada, detaljno se određuje:
   - kategorija i potkategorija deponije, prema članku 7. ovog Pravilnika,
   - ukupne količine i vrste otpada koje se mogu odložiti na deponiju,
   - kapacitet deponije određen dozvolom za upravljanje otpadom mora biti donesen u skladu s projektiranim kapacitetom iz građevinske dozvole,
   - količina biološki razgradivih sastojaka otpada koji se mogu odložiti u pojedinačnoj kalendarskoj godini,
   - način preuzimanja otpada i provjere njegove usklađenosti te drugi uvjeti rada,
   - uvjeti pod kojima će se obavljati pripremni radovi na deponiji, radovi te postupci praćenja i provjere, uključujući i planove za nepredviđene okolnosti kao i svi zahtjevi povezani sa zatvaranjem deponije i provedbu naknadnog održavanja koje uključuje mjere za sprječavanje štetnih utjecaja na okoliš nakon zatvaranja deponije,
   - izvođenje kontrole, radnog monitoringa i drugih oblika nadzora nad zagađenjem okoliša u skladu sa člancima 24. i 25. ovog Pravilnika, osim mjerenja meteoroloških parametara, mjerenja sastava deponijskog plina, mjerenja emisija procjedne vode i oborinske vode s površine deponije otpada, koji nisu obvezni za podzemne deponije otpada,
   - način redovitog pregleda tijela deponije i tehničkih objekata deponije,
   - dozvoljene promjene indikativnih parametara podzemne vode,
   - izvještavanje o vrstama i količinama odloženog otpada i rezultatima kontrole iz članka 24. i Priloga III. ovog Pravilnika pri čemu se izvješće dostavlja nadležnom organu koji je izdao dozvolu u roku od trideset (30) dana od isteka tekuće godine za koju se podnosi izvješće,
   - razdoblje u kojem je pravna osoba nakon zatvaranja deponije obvezna osiguravati izvođenje propisanih obveza iz članka 25. ovog Pravilnika pri čemu je to razdoblje za zatvorenu deponiju neopasnog otpada i zatvorenu deponiju opasnog otpada najmanje trideset

(30) godina, a za zatvorenu deponiju inertnog otpada najmanje deset (10) godina,
- godišnja količina i prostor za odlaganje ostataka oporabe građevinskog otpada i otpada koji sadrži azbest, ako je podnositelj zahtjeva zatražio odlaganje.

(2) Prije izdavanja dozvole službena osoba koja vodi postupak izdavanja dozvole obavlja obilazak deponije kako bi se osiguralo da deponija udovoljava uvjetima iz dozvole.
(3) Postupak iz stavka (2) ovog članka ni na koji način ne umanjuje odgovornost osobe koja upravlja deponijom.
(4) U elaboratu o upravljanju otpadom, koji je sastavni dio dozvole za upravljanje otpadom, kojom se dozvoljava odlaganje otpada, osim općih uvjeta upravljanja otpadom, propisanih posebnim propisom koji uređuje upravljanje otpadom, primjenjuju se uvjeti propisani prilozima I., II. i III. ovog Pravilnika.
(5) Dozvola za upravljanje otpadom za aktivnost odlaganja donosi se u formi rješenja i sadrži najmanje navedeno stavkom (1) ovog članka.
(6) Sve procesne radnje koje nisu regulirane ovim Pravilnikom i Zakonom o upravljanju otpadom provodit će se u skladu s odredbama Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22).

Članak 23.
(Troškovi odlaganja otpada)

(1) Cijenu zbrinjavanja otpada odlaganjem formira rukovodilac deponije u suradnji s gradskim i općinskim vijećima, ukoliko isto nije određeno propisima o komunalnoj djelatnosti:
- troškovi projektiranja, izgradnje i sanacije deponije,
- operativni troškovi rada deponije,
- posebne naknade na opterećivanje okoliša otpadom,
- procijenjeni troškovi zatvaranja deponije, održavanja i nadzora nakon zatvaranja za razdoblje od najmanje trideset (30) godina.

(2) Rukovodilac deponije obvezan je osigurati transparentno prikupljanje i korištenje svih nužnih podataka o troškovima odlaganja otpada iz stavka (1) ovog članka.

Članak 24.
(Kontrola i postupci nadzora za vrijeme aktivnog korištenja deponije)

(1) Rukovodilac deponije obvezan je provoditi program nadzora, mjerenja i kontrole u skladu s Prilogom III. ovog Pravilnika.
(2) Potrebna ispitivanja i analize određeni programom nadzora, mjerenja i kontrole iz stavka (1) ovog članka i/ili verifikaciju elektronskog zapisa rezultata mjerenja obavljaju akreditirani laboratoriji, odnosno laboratoriji ovlašteni prema posebnim propisima za pojedine parametre, tj. opremom koja se redovito mjere prema posebnim propisima.
(3) Rukovodilac deponije obvezan je bez odgađanja izvijestiti nadležnu inspekciju zaštite okoliša o svim štetnim utjecajima na okoliš koji se otkriju postupcima kontrole i prekoračenju graničnih vrijednosti.
(4) Rukovodilac deponije obvezan je poštovati odluku nadležne inspekcije zaštite okoliša o korektivnim mjerama koje mora poduzeti o vlastitom trošku.
(5) Rukovodilac deponije obvezan je izraditi jednom godišnje izvješće o svim rezultatima kontrole i usklađenosti istih s odredbama ovog Pravilnika i dostaviti ga nadležnom organu koji mu je izdao dozvolu.

Članak 25.
(Zatvaranje deponije, održavanje i nadzor nakon zatvaranja deponije)

(1) Zatvaranje dijela ili cijele deponije vrši se uz izrađeni Plan sanacije:
1. u skladu s rješenjem iz članka 18. stavka (9), u skladu s dozvolom za upravljanje otpadom i u skladu s okolinskom dozvolom, ako je ishođenje okolinske dozvole bilo neophodno u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša;
2. na zahtjev rukovodioca deponije na osnovi odobrenja nadležnog ministarstva;
3. po nalogu nadležnog ministarstva i/ili inspekcije.

(2) Deponija ili dio deponije smatra se zatvorenim ako su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni Planom sanacije deponije iz članka 18. stavka (10) točke 3) i Prilogom IX. ovog Pravilnika i kada nadležno ministarstvo za okoliš procijeni sva izvješća rukovodioca deponije, utvrdi ispunjenost svih uvjeta za zatvaranje deponije i izvijesti rukovodioca deponije o odluci o prestanku rada deponije ili dijela deponije.
(3) Nakon zatvaranja deponije, rukovodilac deponije odgovoran je za njeno održavanje, nadzor i kontrolu nakon zatvaranja, na način i u roku koji odredi nadležno ministarstvo.
(4) Rok održavanja, nadzora i kontrole područja deponije nakon zatvaranja ne može biti kraći od trideset (30) godina.
(5) Rukovodilac deponije je dužan izvijestiti nadležno ministarstvo za okoliš o negativnim utjecajima na okoliš i zdravlje ljudi utvrđenim kontrolom iz stavka (3) ovog članka u roku od petnaest (15) dana od dana saznanja o tim negativnim utjecajima.
(6) Nakon dobivanja obavijesti iz stavka (5) ovog članka nadležno ministarstvo određuje rokove i način sanacije uočenih negativnih utjecaja.
(7) U slučaju prestanka obavljanja djelatnosti pravne osobe, njene obveze nadzora nakon zatvaranja deponije preuzima jedinica lokalne samouprave na čijem se području nalazi deponija.

Članak 26.
(Prijelazne odredbe)

(1) Broj uzorkovanja nadzora deponijskog plina i uzorkovanja za procjedne, površinske i podzemne vode definiran je okolinskom dozvolom izdanom od strane nadležnog ministarstva okoliša u skladu s Prilogom III. ovog Pravilnika.
(2) Postojeće deponije, koje obavljaju djelatnost deponiranja otpada na osnovi već izdane okolinske dozvole i dozvole za upravljanje otpadom u skladu s važećim propisima, imaju obvezu prilagodbe uvjetima rada deponija predviđenim ovim Pravilnikom u roku od osam (8) godina od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Članak 27.
(Prestanak važenja)

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o sadržaju Plana prilagodbe upravljanja otpadom za postojeća postrojenja za tretman ili odlaganje otpada i aktivnostima koje poduzima nadležni organ ("Službene novine Federacije BiH", broj 09/05).

Članak 28.
(Rodna ravnopravnost)

Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom Pravilniku za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba spola, osim kada je svrha ovog Pravilnika drugačija.

Članak 29.
(Prilozi)

Prilozi I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII. i IX. se nalaze u prilogu ovog Pravilnika i njegov su sastavni dio.

Članak 30.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

PRILOG I. OPĆI UVJETI ZA SVE KATEGORIJE DEPONIJE OTPADA

1. Lokacija

Pri izboru lokacije deponije moraju se uzeti u obzir uvjeti koji se odnose na:

(a) udaljenosti od rubova deponija do naseljenih područja i područja za odmor, vodnih puteva, vodnih tijela te drugih poljoprivrednih ili gradskih područja;
(b) postojanje podzemnih voda, obalnih voda ili zaštićenih prirodnih područja na širem području;
(c) geološke i hidrogeološke uvjete na širem području;
(d) rizik od poplava, slijeganja terena, klizanja tla ili lavina na mjestu deponije;
(e) zaštitu prirodne ili kulturne baštine u širem području.

1.2. Lokacija za deponiju se smije dozvoliti samo ako svojstva mjesta u odnosu na gore navedene uvjete, ili korektivne mjere koje treba poduzeti, pokazuju da deponija ne predstavlja ozbiljnu opasnost za okoliš.

2. Kontrola vode i upravljanje procjednim vodama

Poduzimaju se odgovarajuće mjere, u odnosu na svojstva deponije i meteorološke uvjete, radi:

- kontrole vode od oborina koja prodire u tijelo deponije,
- sprječavanja da površinske i/ili podzemne vode dođu u dodir s odloženim otpadom,
- sakupljanja zagađenih i procjednih voda. Ako procjena, temeljena na razmatranju lokacije za deponiju i otpada koji treba primati pokazuje da deponija ne predstavlja moguću opasnost za okoliš, nadležni organ može odlučiti da se ova odredba ne primjenjuje,
- pročišćavanja zagađenih voda i sakupljenih procjednih voda do odgovarajućeg standarda koji se zahtijeva za njihovo ispuštanje.

Gornje odredbe se ne moraju primjenjivati za deponije inertnog otpada.

3. Zaštita tla i vode

3.1. Deponija treba biti smještena i projektirana tako da zadovolji potrebne uvjete za sprječavanje zagađenja tla, podzemnih ili površinskih voda, te osigura učinkovito sakupljanje procjednih voda kako i kad je to potrebno u skladu s točkom 2. ovog Priloga. Zaštita tla, podzemnih i površinskih voda se postiže kombinacijom geološke barijere i donjeg brtvenog sloja za vrijeme aktivnog korištenja te kombinacijom geološke barijere i površinskog brtvenog sloja po prestanku odlaganja.

3.2. Geološka barijera je određena geološkim i hidrogeološkim svojstvima ispod i u blizini deponije pružajući dovoljnu sposobnost zadržavanja koja osigurava zaštitu od mogućeg zagađenja tla i podzemnih voda.

Temeljno tlo i bočne strane deponije sastoje se od mineralnog sloja koji zadovoljava uvjete vodonepropusnosti i debljine tla s kombiniranim učinkom u smislu zaštite tla, podzemnih i površinskih voda, koji su barem jednaki učinku koji se dobiva ispunjavanjem sljedećih uvjeta:

- deponija za opasni otpad: $K \leq 1{,}0 \times 10^{-9}$ m/s; debljina tla ≥ 5 m,
- deponija za neopasni otpad: $K \leq 1{,}0 \times 10^{-9}$ m/s; debljina tla ≥ 1 m,
- deponija za inertni otpad: $K \leq 1{,}0 \times 10^{-7}$ m/s; debljina tla ≥ 1 m. m/s: metar/sekunda.

Kada geološka barijera na prirodan način ne zadovoljava gornje uvjete, ona se može vještački dopuniti i učvrstiti na druge načine kako bi pružala jednaku zaštitu. Vještački brtveni sloj ne smije biti tanji od 0,5 metara.

3.3. Uz geološku barijeru koja je opisana gore, treba osigurati odvođenje procjednih voda i sustav brtvljenja u skladu sa sljedećim načelima, radi osiguranja da se akumulacija procjednih voda na dnu deponije održi na minimumu:

Tabela 1. Sustav za sakupljanje procjednih voda i brtvljenje dna

Kategorija deponije	Deponija za neopasni otpad	Deponija za opasni otpad
Vještački brtveni sloj	zahtijeva se	zahtijeva se
Drenažni sloj ≥ 0,5 m	zahtijeva se	zahtijeva se

Ako nadležni organ nakon razmatranja mogućih opasnosti za okoliš ustanovi da je potrebno sprječavati stvaranje procjednih voda, može se propisati površinsko brtvljenje.

Tabela 2. Preporuke za površinsko brtvljenje

Kategorija deponije	Deponija za neopasni otpad	Deponija za opasni otpad
Sloj za otplinjavanje	zahtijeva se	zahtijeva se
Nepropusni vještački brtveni sloj	ne zahtijeva se	zahtijeva se
Nepropusni mineralni sloj	zahtijeva se	zahtijeva se
Drenažni sloj > 0,5 m	zahtijeva se	zahtijeva se
Rekultivacijski sloj > 1 m	zahtijeva se	zahtijeva se

3.4. Ako je na osnovi procjene rizika za okoliš nadležni organ donio odluku u skladu s točkom 2. ovog Priloga ("Kontrola vode i upravljanje procjednim vodama") da sakupljanje i obrada procjednih voda nije potrebna, ili je utvrđeno da deponija ne predstavlja nikakvu opasnost za tlo, podzemne ili površinske vode, zahtjevi u podtočkama 3.2. i 3.3. ovog Priloga smiju se odgovarajuće umanjiti.

4. Kontrola deponijskog plina

4.1. Potrebno je poduzeti odgovarajuće mjere radi kontrole nakupljanja i kretanja deponijskog plina (Prilog III. ovog Pravilnika).

4.2. Deponijski plin se sakuplja sa svih deponija koje primaju biorazgradivi otpad, te deponijski plin treba obraditi i koristiti. Ako se sakupljeni plin ne može uporabiti za dobivanje energije, treba ga spaliti.

4.3. Sakupljanje, obrada i korištenje deponijskog plina iz podtočke 4.2. ovog Priloga provodi se na način koji na najmanju mjeru svodi štetu ili pogoršanje stanja okoliša te opasnost za zdravlje ljudi.

5.Neugodnosti i opasnosti

Poduzimaju se mjere za smanjenje neugodnosti i opasnosti koje proizlaze iz odlaganja kao što su:

- emisije neugodnih mirisa i prašine,
- materijali koje raznosi vjetar,
- buka i promet,
- ptice, glodavci i kukci,
- stvaranje aerosola,
- požari.

Deponija mora biti opremljena tako da se prašina i nečistoće koje potječu s deponije ne prenose na javne ceste i okolno zemljište.

6. Stabilnost

Odlaganje otpada na deponiju provodi se tako da se osigura stabilnost otpadne mase i popratnih struktura, posebno u pogledu izbjegavanja klizišta. U slučaju postavljanja vještačkog brtvenog

sloja treba ispitati je li geološki supstrat, uzimajući u obzir morfologiju deponije, dovoljno stabilan da spriječi slijeganje koje bi moglo izazvati štetu na vještačkom brtvenom sloju.

7. Ograđivanje deponije

Slobodan pristup deponiji mora se spriječiti. Ulazna vrata moraju biti zaključana izvan radnog vremena. Sustav kontrole i pristupa svakoj građevini treba sadržavati program mjera za otkrivanje i onemogućavanje nekontroliranog odbacivanja otpada na deponiju.

8. Privremeno skladištenje elementarne žive

Za potrebe privremenog skladištenja elementarne žive na više od godinu dana primjenjuju se sljedeći zahtjevi:

- Elementarna živa skladišti se odvojeno od ostalog otpada.
- Spremnici se skladište u bazenima za sakupljanje otpada s primjerenom zapreminom za količinu skladištene žive, a oni su na odgovarajući način premazani tako da nemaju pukotine i praznine i ne propuštaju metalnu živu.
- Prostor za skladištenje ima odgovarajuće vještačke ili prirodne pregrade za zaštitu okoliša od emisija žive i odgovarajuću zapreminu za ukupnu količinu žive koja se skladišti.
- Tlo skladišnog prostora pokriveno je sredstvima za brtvljenje otpornim na živu. Osiguran je nagib s taložnikom.
- Skladišni je prostor opremljen sustavom za zaštitu od požara.
- Skladišni je prostor uređen na način koji omogućuje jednostavan pristup svim spremnicima.

PRILOG II. KRITERIJI I POSTUPCI ZA PRIHVAT OTPADA NA DEPONIJE

1. Uvod

Ovaj Prilog opisuje:

- opća načela za prihvat otpada na različite kategorije deponija. Budući postupak za klasifikaciju otpada treba temeljiti na tim načelima,
- smjernice koje daju opći prikaz pripremnih postupaka za prihvat otpada.

2. Opća načela

Sastav, ponašanje pri procjeđivanju, dugoročno ponašanje i opće karakteristike otpada namijenjenog odlaganju treba poznavati u svim pojedinostima. Prihvat otpada na deponiju može se temeljiti na propisima za prihvat ili odbijanje, definiranim na temelju prirode i podrijetla, kao i metodama analize otpada te graničnim vrijednostima za svojstva otpada koji se smije prihvatiti.

Kriteriji za prihvat na posebnu kategoriju deponije moraju proizlaziti iz razmatranja povezanih sa:

- zaštitom najbližeg okoliša (posebno podzemnih i površinskih voda),
- zaštitom sustava za zaštitu okoliša (na primjer zaštitni slojevi i sustavi za obradu procjednih voda),
- zaštitom poželjnih procesa stabilizacije otpada unutar deponije,
- zaštitom od rizika po zdravlje ljudi.

Primjeri kriterija koji se temelje na svojstvima otpada su:

- zahtjevi o utvrđivanju ukupnog sastava,
- ograničavanje količine organskih tvari u otpadu,
- zahtjevi ili ograničenja po pitanju biorazgradivosti organskih sastojaka otpada,
- ograničenja po pitanju količina posebnih, potencijalno štetnih/opasnih sastojaka (u odnosu na gore spomenute kriterije zaštite),
- ograničenja po pitanju potencijalnog i očekivanog procjeđivanja navedenih potencijalno štetnih/opasnih sastojaka (u odnosu na gore spomenute kriterije zaštite),
- ekotoksična svojstva otpada i povezanog procjeđivanja.

Kriteriji prihvaća temeljeni na svojstvima otpada moraju za deponije inertnog otpada biti općenito vrlo obimni, manje obimni za deponije neopasnog otpada te najmanje obimni za deponije opasnog otpada zbog jače zaštite okoliša u slučaju zadnje dvije spomenute kategorije deponije.

3. Opći postupci za ispitivanje i prihvat otpada

Općenita karakterizacija i ispitivanje otpada moraju se temeljiti na sljedeća tri hijerarhijska nivoa:

Nivo 1: Osnovna karakterizacija. Ovo se odnosi na temeljito određivanje, u skladu sa standardnim analizama i metodama praćenja ponašanja, kratkoročno i dugoročno gledanog procesa procjeđivanja i/ili karakterističnih svojstava otpada.

Nivo 2: Ispitivanje usklađenosti. Ovo se odnosi na povremeno ispitivanje jednostavnijim standardnim analizama i metodama praćenja ponašanja kako bi se utvrdilo zadovoljava li otpad uvjete dozvole i/ili posebne referentne kriterije. Ova ispitivanja se koncentriraju na ključne varijable i ponašanje prepoznato tijekom osnovne karakterizacije.

Nivo 3: Provjera na licu mjesta. Ovo predstavlja brze metode provjere kojima se potvrđuje da je otpad jednak onome koji je bio podvrgnut ispitivanju usklađenosti te da odgovara opisu iz popratne dokumentacije. Ta se provjera može sastojati od vizualnog pregleda pošiljke otpada prije i poslije istovara na deponiju.

Za određenu vrstu otpada uobičajeno se vrši karakterizacija na Nivou 1. te on mora zadovoljiti odgovarajuće kriterije kako bi bio prihvaćen na referentni popis. Da bi ostala na popisu otpada prihvatljivog na određenoj deponiji, određena vrsta otpada mora se u redovitim razmacima (npr. jednom godišnje) podvrgavati ispitivanju na Nivou 2. te zadovoljiti odgovarajuće kriterije. Svaka pošiljka otpada koja stiže na ulaz u deponiju mora se podvrći provjeri na Nivou 3.

Određene vrste otpada mogu se trajno ili privremeno izuzeti od ispitivanja na Nivou 1. Razlog tome može biti nepraktičnost izvođenja ispitivanja, nedostupnost odgovarajućih ispitnih postupaka i prihvatnih kriterija ili postojanje mjerodavnijeg zakonodavstva.

4. Smjernice za preliminarne postupke prihvata otpada

Sljedeće opće smjernice mogu se koristiti za utvrđivanje preliminarnih kriterija za prihvat otpada na tri osnovne kategorije deponija.

Deponije za inertni otpad: mogu prihvaćati samo inertni otpad kako je utvrđeno u Prilogu VII. ovog Pravilnika.

Deponije za neopasni otpad: mogu prihvaćati samo otpad koji je prema Pravilniku o katalogu otpada s listama prepoznat kao neopasni otpad i u skladu s kriterijima za prihvat otpada na deponiju iz točke 5. ovog Priloga.

Deponije za opasni otpad: mogu prihvaćati samo otpad koji je prema Pravilniku o katalogu otpada s listama prepoznat kao opasni otpad i u skladu je s kriterijima za prihvat otpada na deponiju iz točke 5. ovog Priloga. Takve vrste otpada ne bi smjele biti prihvaćene na deponiju bez prethodne obrade u slučaju da pokazuju da je njihov ukupni sadržaj potencijalno opasan ili da je procjeđivanje potencijalno opasnih sastojaka dovoljno visoko da predstavlja kratkoročni rizik za rukovanje ili okoliš ili da sprječava nužnu stabilizaciju otpada unutar roka u okviru predviđenog životnog vijeka deponije.

5. Kriteriji za prihvat otpada na deponiju
5.1. Osnovna karakterizacija otpada

Osnovnom karakterizacijom otpada utvrđuju se karakteristike otpada na osnovi svih podataka neophodnih za njegovo konačno odlaganje na siguran način, a izrađuje se u skladu s kriterijima i postupcima za prihvat otpada na deponije.

Osnovna karakterizacija je prvi korak u postupku prihvata otpada i sastoji se od potpune karakterizacije otpada prikupljanjem svih potrebnih informacija za njegovo dugoročno sigurno odlaganje.

Osnovnu karakterizaciju potrebno je provesti za svaku vrstu otpada na način da se utvrde:

(a) Osnovni podaci o otpadu (vrsta i podrijetlo, sastav, homogenost, stvaranje procjednih voda te - prema potrebi i mogućnosti - ostale značajne osobine).
(b) Osnovne informacije potrebne za razumijevanje ponašanja otpada na deponijama te mogućnostima obrade, odnosno da se na deponije odlaže samo otpad podvrgnut obradi. Ova se odredba ne primjenjuje na inertni otpad za koji obrada tehnički nije izvodiva, niti na bilo koji drugi otpad za koji takva obrada ne doprinosi sprječavanju i smanjenju zagađenja površinskih voda, podzemnih voda, tla i zraka te globalnog okoliša, uključujući efekt staklenika, kao i svake opasnosti za zdravlje ljudi do koje bi moglo doći zbog odlaganja otpada tijekom cijelog životnog vijeka deponije.
(c) Procjena otpada s obzirom na granične vrijednosti parametara iz točke 7. ovog Priloga.
(d) Ključne varijable (kritični parametri) za provjeru usklađenosti i mogućnosti pojednostavljenja provjere usklađenosti (čime se značajno smanjuju potrebna mjerenja, ali tek nakon što se dokažu relevantni podaci). Karakterizacijom se mogu dobiti pokazatelji za usporedbu osnovne karakterizacije s rezultatima pojednostavljenih postupaka ispitivanja te odrediti dinamika provjere usklađenosti.

Ako se osnovnom karakterizacijom otpada pokaže da otpad ispunjava kriterije za određenu kategoriju deponije, kako je utvrđeno u točki 2. ovog Priloga (Opća načela), smatra se da je otpad prikladan za prihvat na deponiju te kategorije. U protivnom, otpad se ne može prihvatiti na deponiju te kategorije.

Proizvođač otpada, odnosno ako njega nema, osoba odgovorna za upravljanje otpadom dužna je osigurati točnost podataka povezanih s karakterizacijom otpada.

Operator je dužan voditi evidenciju potrebnih podataka u Informacijskom sustavu upravljanja otpadom.

Osnovni zahtjevi osnovne karakterizacije otpada su:

(a) Izvor i podrijetlo otpada.
(b) Podaci o postupku u kojem se proizvodi otpad (opis i svojstva sirovina i proizvoda).
(c) Opis postupka obrade otpada kojima se poduzimaju mjere kako bi se osiguralo da se na deponiju odlaže samo otpad podvrgnut obradi. Ova se odredba ne primjenjuje ni na inertni otpad za koji obrada tehnički nije izvodiva niti na bilo koji drugi otpad za koji takva obrada ne doprinosi ostvarivanju ciljeva smanjenja količina otpada ili opasnosti za zdravlje ljudi, odnosno okoliš, odnosno obrazloženje zašto se ta obrada smatra nepotrebnom.
(d) Podaci o sastavu otpada i ponašanju pri eluiranju, prema potrebi.
(e) Vanjska obilježja otpada (miris, boja, fizički oblik).
(f) Oznaka otpada prema katalogu otpada, u skladu s Pravilnikom o kategorijama otpada s listama ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05)
(g) Kod opasnog otpada, u slučaju zrcalnih stavki: relevantna opasna svojstva u skladu s postupcima kontrole i nadzora (monitoringa) tijekom aktivnog korištenja i naknadnog održavanja deponije u skladu s Prilogom III. ovog Pravilnika.

5.2. Neopasni materijali/otpad na bazi gipsa koji se odlažu na deponije neopasnog otpada

Neopasni materijali na bazi gipsa koji se odlažu na deponiju neopasnog otpada smiju se odložiti isključivo u dio deponije gdje se ne prihvaća biorazgradivi otpad.

5.3. Otpad koji sadrži azbest

Građevinski materijali koji sadrže azbest i drugi prikladni azbestni otpad mogu se odložiti na deponiju neopasnog otpada bez ispitivanja, ukoliko se deponija za neopasni otpad ne koristi za: stabilni, nereaktivni opasni otpad (na primjer očvrsnuti, vitrificirani), sa svojstvima procjeđivanja jednakim onima za neopasni otpad bilo kojeg podrijetla, koji ispunjava kriterije za prihvat otpada na deponije za neopasni otpad, a koji ispunjavaju relevantne kriterije za prihvat utvrđene u skladu s Prilogom II. Takav opasni otpad se ne smije odlagati u prostore namijenjene za biorazgradivi neopasni otpad.

Deponije koje primaju građevinske materijale koji sadrže azbest i drugi azbestni otpad moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:

- otpad ne sadrži druge opasne tvari osim vezanog azbesta, odnosno azbestnih vlakana povezanih vezivom ili zapakiranih u plastiku,
- deponija prihvaća samo građevinski materijal koji sadrži azbest i drugi prikladni azbestni otpad. Taj se otpad može odložiti i u zasebni dio deponije neopasnog otpada ako je taj dio deponije dovoljno dobro odvojen od ostatka deponije,
- kako bi se izbjeglo oslobađanje vlakana, područje s odloženim otpadom se svakodnevno te prije svakog postupka zbijanja prekriva odgovarajućim materijalom, a ako otpad nije zapakiran, redovito se prska vodom,
- na deponiju/deponijsku plohu se stavlja brtveni sloj kako bi se izbjeglo raspršivanje vlakana,
- na deponiji/deponijskoj plohi se ne obavljaju nikakvi radovi koji bi mogli dovesti do oslobađanja vlakana (npr. bušenje rupa),
- nakon zatvaranja, čuva se plan deponije/dijela deponije s naznačenim lokacijama gdje je odložen azbestni otpad,
- poduzimaju se potrebne mjere kako bi se ograničile moguće uporabe zemljišta nakon zatvaranja deponije i tako izbjeglo da ljudi dođu u dodir s otpadom.

Nakon zatvaranja deponije s deponijskim dijelom s otpadom koji sadrži azbest, mora biti spriječena svaka daljnja uporaba površina deponije iznad dijela deponije u kojem je odložen građevni otpad koji sadrži azbest ako se pri uporabi navedene površine trebaju izvoditi aktivnosti koje mogu uzrokovati oslobađanje azbestnih vlakana u okoliš.

6. Posebni zahtjevi za elementarnu živu

Za potrebe privremenog skladištenja elementarne žive na više od godinu dana primjenjuju se sljedeći zahtjevi:

A. Sastav žive

Elementarna živa u skladu je sa sljedećim specifikacijama:

- sadržaj žive veći je od 99,9 % masenog udjela,
- ne postoje nečistoće koje bi mogle korodirati ugljični ili nehrđajući čelik (npr. otopina azotne kiseline, otopine kloridnih soli).

B. Držanje u zatvorenim spremnicima

Spremnici za skladištenje elementarne žive otporni su na koroziju i udarce, stoga se izbjegavaju zavarene posude. Spremnici naročito ispunjavaju sljedeće specifikacije:

- materijal spremnika: ugljični čelik (ASTM najmanje A36) ili nehrđajući čelik (AISI 304, 316L),
- spremnici ne propuštaju plinove ili tekućine,
- vanjski dio spremnika otporan je na uvjete skladištenja,
- model spremnika uspješno prolazi ispitivanje padom i ispitivanja nepropusnosti.

Spremnik se puni do najviše 80 % zapremine kako bi se osiguralo da zbog širenja tekućine uslijed visoke temperature ne bi došlo do propuštanja ili trajnog izobličenja posude.

C. Prihvatni postupci

Prihvaćaju se samo spremnici s priloženom potvrdom o usklađenosti sa zahtjevima navedenim u točki 6. ovog Priloga. Prihvatni postupci u skladu su sa sljedećim:

- prihvaća se samo ona metalna živa koja ispunjava u najmanju ruku gore navedene prihvatne kriterije,
- prije skladištenja obavlja se vizualni pregled spremnika. Ne prihvaćaju se oštećeni, propusni ili korozivni spremnici,
- spremnici imaju trajnu oznaku (utisnutu) na kojoj se nalazi identifikacijski broj spremnika, materijal izrade, težina praznog spremnika, naziv proizvođača i datum izrade,
- spremnici imaju trajno pričvršćenu pločicu na kojoj se nalazi identifikacijski broj potvrde.

D. Potvrda

U potvrdi iz točke C. ovog Priloga uključeni su sljedeći elementi:

- naziv i adresa proizvođača otpada,
- naziv i adresa osobe odgovorne za punjenje,
- mjesto i datum punjenja,
- količina žive,
- čistoća žive i, prema potrebi, opis nečistoća, uključujući analitičko izvješće,
- potvrda o korištenju spremnika isključivo za prijevoz/skladištenje žive,
- identifikacijski brojevi spremnika,
- eventualne posebne primjedbe.

Potvrde izdaje proizvođač otpada ili, u njegovoj odsutnosti, osoba koja je odgovorna za upravljanje tim otpadom.

7. Liste parametara za ispitivanje otpada za odlaganje

1. Parametri za ispitivanje toksičnih karakteristika otpada namijenjenog za odlaganje:

Parametar	Granična vrijednost koncentracije u mg/l
Antimon, Sb	15
Arsen, As	5
Barij, Ba	100
Bakar, Cu	25
Vanadij, V	24
Živa, Hg	0.2
Kadmij, Cd	1
Molibden, Mo	350
Nikl, Ni	20
Olovo, Pb	5
Selen, Se	1
Srebro, Ag	5
Krom ukupni, Cr	5
Cink, Zn	250
Benzen	0.5
Vinil klorid	0.2
2,4 - D (klorirana fenoksi jedinjenja: estri, amini, soli)	10
DDT	0.1
1,4 - Diklorbenzen	7.5
1,2 - Dikloroetan	0.5
1,1 - Dikloretilen	0.7
2,4 - Dinitrotoluen	0.13
Endrin	0.02
o-krezol	200
m-krezol	200
p-krezol	200
Krezol ukupni	200
Lindan	0.4
Metil etil keton	200
Metoksiklor	10
Nitrobenzen	2
PCB	5
Pentaklorfenol	100
Piridin	5
Tetrakloretilen	0.7
Trikloretilen	0.5
2,4,5 - Triklorfenol	400
2,4,6 - Triklorfenol	2
Toxaphen	0.5
2,4,5 - TP (klorirane fenoksi kiseline)	1
Ugljentetraklorid	0.5
Heptaklor i epoksidi	0.008
Heksaklorbenzen	0.13
Heksaklor -1,3- butadien	0.5
Heksakloretan	3
Klordan	0.03
Klorbenzen	100
Kloroform	6

Napomena: Test toksičnosti se vrši prema metodi Method 1311 Toxicity Characteristic Leaching Procedure (TCLP), "Test Methods for Evaluating Solid Waste, Physical/Chemical Methods", US EPA Publication SW-846

Tabela 2. Parametri za ispitivanje otpada i procjednih voda iz deponija inertnog, neopasnog i opasnog otpada

Parametar	Deponija inertnog otpada	Deponija neopasnog otpada(*)	Deponija opasnog otpada
Parametri koji se odnose na **otpad**			
pH vrijednost		>6	
Ukupni organski ugljik (m/m %)	3	5	6
Gubitak žarenjem (LOI) (%)			10%
BTEX (mg/kg)	6		
PCBs (7 kongenera) (mg/kg)	1		
Mineralna ulja C10-C40 (mg/kg)	500		
PAHs (policiklični aromatični ugljovodonici)** (mg/kg)	100		
Kapacitet neutralizacije kiseline (ANC)		Mora se procijeniti	Mora se procijeniti
Granične vrijednosti koncentracija u procjednoj vodi prema testovima izluživanja L/S = 10 l/kg* **			
Antimon, Sb	0.06	0.7	5
Arsen, As	0.5	2	25
Bakar, Cu	2	50	100
Barij, Ba	20	100	300
Živa, Hg	0.01	0.2	2
Kadmij, Cd	0.04	1	5
Molibden, Mo	0.5	10	30
Nikl, Ni	0.4	10	40
Olovo, Pb	0.5	10	50
Selen, Se	0.1	0.5	7
Krom ukupni, Cr	0.5	10	70
Cink, Zn	4	50	200
Indeks fenola	1		
Ostatak isparenja na 105°C (TDS)	4000	60000	100000
Rastvorni organski ugljik	500	800	1000

(DOC) pri svom pH ili pH 7.5-8.0			
Sulfati (SO_4^{2-})	1000	20000	50000
Fluoridi (F^-)	10	150	500
Kloridi (Cl^-)	800	15000	25000

* Odlaganje neopasnog otpada u dijelu deponije sa stabilnim nereaktivnim opasnim otpadom i odlaganje granulisanog opasnog otpada koji je prihvatljiv na deponiji neopasnog otpada

** PAH - ukupno 17

*** L/S - odnos tečne L prema čvrstoj S fazi. Testovi izluživanja se vrše prema sljedećim standardima: EN 12457-2:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 2: One stage batch test at a liquid to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 4 mm (without or with size reduction), EN 12457-4:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 4: One stage batch test at a liquid to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 10 mm (without or with size reduction).

Napomena: Pored parametara danih u tabelama, moguće je ispitivati i druge parametre koje je moguće naći u otpadu ili procjednoj vodi, a koji mogu biti zagađujuće tvari značajne s aspekta procjene rizika u odnosu na okoliš i na zdravlje ljudi.

Tabela 3. Parametri za ispitivanje otpada za odlaganje na deponiju opasnog otpada

Parametar	**Granična vrijednost koncentracije u granuliranom otpadu**
Gubitak žarenjem (LOI)	10%
Ukupni organski ugljik (TOC)	6%
Kapacitet neutralizacije kiseline (ANC)	Mora se procijeniti
	Granična vrijednost koncentracije u procjednoj vodi u mg/kg dm* (L/S= 10 l/kg)**
Antimon, Sb	5
Arsen, As	25
Bakar, Cu	100
Barij, Ba	300
Živa, Hg	2
Kadmij, Cd	5
Molibden, Mo	30
Nikl, Ni	40
Olovo, Pb	50
Selen, Se	7
Krom ukupni, Cr	70
Cink, Zn	200
Ostatak isparavanja na 105°C	100000
Rastvorni organski ugljik (DOC)	1000
Sulfati (SO_4^{2-})	50000
Fluoridi (F^-)	500
Kloridi (Cl^-)	25000
	Granična vrijednost koncentracije u procjednoj vodi u mg/m_x kg dm (monolitni otpad)***
Antimon, Sb	2.5
Arsen, As	20
Bakar, Cu	60
Barij, Ba	150
Živa, Hg	0.4
Kadmij, Cd	1
Molibden, Mo	20
Nikl, Ni	15
Olovo, Pb	20
Selen, Se	5
Krom ukupni, Cr	25
Cink, Zn	100
Rastvorni organski ugljik (DOC)	Mora se procijeniti
Sulfati (SO_4^{2-})	20000
Fluoridi (F^-)	200
Kloridi (Cl^-)	20000
	Dodatne vrijednosti koncentracije u monolitnom otpadu
pH	Mora se procijeniti
Kapacitet neutralizacije kiseline (ANC)	Mora se procijeniti
Elektroprovodljivost, µS/cm na 20°C/m_x	Mora se procijeniti

* dm - suha masa

** Odnosi se na granulirani ili lomljeni monolitni otpad. Testovi izluživanja se vrše prema sljedećim standardima:

EN 12457-2:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 2: One stage batch test at a liquids to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 4 mm (without or with size reduction),

EN 12457-4:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 4: One stage batch test at a liqiud to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 10 mm (without or with size reduction).

*** Testovi izluživanja za monolitni otpad se vrše prema standardu NEN 7345 Leaching Characteristics of Soil and Stony Building and Waste Materials - Leaching Tests - Determination of the Leaching of Inorganic Components from Building and Monolithic Waste Materials with the Diffusion Test. Granične vrijednosti koncentracije su dane u odnosu na test od 64 dana, ali je moguće koristiti kraći test u prva četiri koraka, pri čemu su granične vrijednosti koncentracije četvrtina od vrijednosti koncentracija za pojedine parametre, dane u tabeli.

Pored parametara danih u tabeli, moguće je ispitivati i druge parametre koji se mogu naći u otpadu kao što su zagađujuće tvari, a koji su značajni s aspekta procjene rizika uključujući hidrogeološki aspekt.

Tabela 4. Parametri za ispitivanje otpada za odlaganje nereaktivnog[(1)] opasnog otpada na deponije neopasnog otpada u dijelove koji se ne koriste za odlaganje biorazgradivog otpada

Parametar	Granična vrijednost koncentracije u granularnom otpadu
Ukupni organski ugljik (TOC)	5%
pH	Minimum 6
Kapacitet neutralizacije kiseline (ANC)	Mora se procijeniti
	Granična vrijednost koncentracije u procjednoj vodi u mg/kg dm* (L/S= 10 l/kg)**
Antimon, Sb	0.7
Arsen, As	2
Bakar, Cu	50
Barij, Ba	100
Živa, Hg	0.2
Kadmij, Cd	1
Molibden, Mo	10
Nikl, Ni	10
Olovo, Pb	10
Selen, Se	0.5
Krom ukupni, Cr	10
Cink, Zn	50
Ostatak isparavanja na 105°C	60000
Rastvorni organski ugljik (DOC)	800
Sulfati (SO_4^{2-})	20000
Fluoridi (F^-)	150
Kloridi (Cl^-)	15000
	Granična vrijednost koncentracije u procjednoj vodi u mg/m¸kg dm (monolitni otpad)***
Antimon, Sb	0.3
Arsen, As	1.3
Bakar, Cu	45
Barijum, Ba	45
Živa, Hg	0.1
Kadmijum, Cd	0.2
Molibden, Mo	7
Nikl, Ni	6
Olovo, Pb	6
Selen, Se	0.4
Krom ukupni, Cr	5
Cink, Zn	30
Rastvorni organski ugljik (DOC)	Mora se procijeniti
Sulfati (SO_4^{2-})	10000
Fluoridi (F^-)	60
Kloridi (Cl^-)	10000
	Dodatne vrijednosti koncentracije u monolitnom otpadu
pH	Mora se procijeniti
Kapacitet neutralizacije kiseline (ANC)	Mora se procijeniti
Elektroprovodljivost, µS/cm na 20°C/m¸	Mora se procijeniti

(1) Nereaktivni opasni otpad je opasan otpad kod kojeg se ponašanje pri izluživanju ne mijenja na gore u dužem periodu, pri uvjetima koji su prisutni na deponiji ili mogućem akcidentu: u samom otpadu, uslijed utjecaja vanjskih faktora (temperatura, zraka ili slično), utjecajem drugih otpada, uključujući i proizvode odlaganja otpada: plin s deponije i procjedne vode).

* dm - suha masa

** Odnosi se na granulirani ili lomljeni monolitni otpad. Testovi izluživanja se vrše prema sljedećim standardima:

EN 12457-2:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 2: One stage batch test at a liquids to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 4 mm (without or with size reduction),

EN 12457-4:2002 Characterization of waste-Leaching - Compliance test for leaching of granular waste materials and sludges - Part 4: One stage batch test at a liquids to solid ratio of 10 l/kg for materials with particle size below 10 mm (without or with size reduction).

*** Testovi izluživanja za monolitni otpad se vrše prema standardu NEN 7345 Leaching Characteristics of Soil and Stony Building and Waste Materials - Leaching Tests - Determination of the Leaching of Inorganic Components from Building and Monolithic Waste Materials with the Diffusion Test. Vrijednosti granične vrijednosti koncentracije su dane u odnosu na test 64 dana, ali je moguće koristiti kraći test u prva četiri koraka, pri čemu su granične vrijednosti koncentracije četvrtina od vrijednosti koncentracija za pojedine parametre, dane u tabeli. Pored parametara danih u tabeli, moguće je ispitivati i druge parametre koji se mogu naći u otpadu, kao što su zagađujuće tvari, a koji su značajni s aspekta procjene rizika.

7.1. Izvješće o ispitivanju otpada

Izvješće o ispitivanju otpada sadrži:

1) naziv i adresu laboratorije koja je vršila ispitivanja otpada;
2) jedinstvenu identifikaciju izvješća o ispitivanju i identifikaciju svake strane izvješća;
3) podatke o podnosiocu zahtjeva za ispitivanje otpada (naziv, ime i prezime odgovorne osobe, adresu, broj telefona, faksa i e-mail);
4) podatke o uzorku: naziv uzorka, naziv proizvođača otpada, lokacija s koje je uzet uzorak, GPS koordinate, način i metodu uzorkovanja, datum i vrijeme uzorkovanja i drugi podaci o uzorku, ako je relevantno, ime osobe koja je vršila uzorkovanje;
5) opis stanja i nedvosmislenu identifikaciju uzorka koji je ispitivan;
6) rezultate ispitivanja (parametre koji se ispituju, utvrđene vrijednosti koncentracija, utvrđene vrijednosti fizičkih, bioloških i mikrobioloških ispitivanja, referentne vrijednosti određene važećim propisima i referentne vrijednosti koje nisu sadržane u propisima već u posebno naznačenim dokumentima, jedinice u kojima se rezultati daju, oznaku metoda);
7) potpis osobe koja je vršila ispitivanje i koja ovjerava izvješće o ispitivanju;
8) datum izdavanja izvješća;
9) prostor za upisivanje eventualnih napomena (ako nisu provedena sva zahtijevana ispitivanja ili se na drugi način odstupilo od zahtjeva za ispitivanje, ako je dio ispitivanja obavila druga ovlaštena osoba, navode se svi podaci o drugoj ovlaštenoj osobi i njenom ispitivanju koje je sastavni dio izvješća);
10) originalno izvješće laboratorije koja je izvršila dio ispitivanja;
11) fotografski snimak ili video zapis terena na kojem je izvršeno uzorkovanje.

Osim navedenog, Izvješće o ispitivanju otpada sadrži i klasifikaciju otpada sa sljedećim podacima, i to:

1) broj i datum izvješća o ispitivanju otpada;
2) naziv otpada;
3) identifikacijski broj uzorka otpada;
4) opis postupka nastanka otpada;
5) količina otpada od koje je izvršeno uzorkovanje;
6) fizičko svojstvo otpada: prah, čvrsta tvar, viskozna tvar, pasta, mulj, tečna tvar, plinovita tvar, ostalo;
7) kategorija otpada prema Listi kategorija otpada (Q lista);
8) indeksni broj otpada prema Katalogu otpada;
9) karakter otpada (opasan/neopasan/inertan);
10) Y oznaku prema Listi kategorija ili srodnih tipova opasnog otpada prema njihovoj prirodi ili aktivnosti kojom se stvaraju (Y lista), ukoliko je otpad opasan;

11) C oznaku prema Listi komponenti otpada koje ga čine opasnim (C lista), ako je otpad opasan;
12) H oznaku prema Listi karakteristika otpada koje ga čine opasnim (H lista), ukoliko je otpad opasan;
13) klasa i kategorija opasnosti i obavijest o opasnosti tvari i smjesa koje sačinjavaju opasan otpad;
14) napomene.

PRILOG III. POSTUPCI KONTROLE I NADZORA TIJEKOM AKTIVNOG KORIŠTENJA I NAKNADNOG ODRŽAVANJA DEPONIJE (MONITORING)

1. Uvod

Svrha ovog Priloga je osiguranje minimalnih nadzornih postupaka koji se provode za provjeravanje:

- da je otpad prihvaćen za zbrinjavanje u skladu s kriterijima postavljenim za određenu kategoriju deponije,
- da se radni postupci unutar deponije odvijaju na prihvatljiv način,
- da se sustavi zaštite okoliša u potpunosti provode,
- da su uvjeti dozvole za tu deponiju ispunjeni.

2. Meteorološki podaci

Tabela 1. Meteorološki podaci koji se prikupljaju pri nadzoru deponije od strane nadležne meteorološke službe

	Aktivna faza	Naknadno/pasivno održavanje
1.1. Količina padavina	dnevno	dnevno, dodano mjesečnim vrijednostima
1.2. Temperatura (min., max.,14.00 h CET)	dnevno	srednja mjesečna vrijednost
1.3. Smjer i snaga prevladavajućeg vjetra	dnevno	ne zahtijeva se
1.4. Isparavanje (lizimetar) (1)	dnevno	dnevno, dodano mjesečnim vrijednostima
1.5. Atmosferska vlaga (14.00 h CET)	dnevno	srednja mjesečna vrijednost

(1) ili uz pomoć neke druge odgovarajuće metode.

3. Monitoring površinskih i procjednih voda i plina

Uzorkovanje procjednih i površinskih voda, ako ih ima, vrši se na reprezentativnim mjernim mjestima. Uzorkovanje procjednih voda i mjerenje (volumen i sastav) provodi se odvojeno na svakom mjernom mjestu na kojem se procjedna voda ispušta s deponije.Vidjeti: opće smjernice o tehnologiji uzorkovanja, ISO 5667-2 (1991).

Nadzor površinskih voda, ako ih ima, provodi se na najmanje dva mjerna mjesta, jednom uzvodno od deponije i drugom nizvodno.

Za procjednu vodu i vodu za kontrolu se uzima jedan uzorak reprezentativan za prosječni sastav. Kontrola deponijskog plina mora biti reprezentativna za svaki dio deponije. Učestalost uzorkovanja i analize navedeni su u tabeli 2. ovog Priloga.

Tabela 2. Učestalost uzorkovanja površinskih i procjednih voda i deponijskog plina

	Aktivno korištenje	Naknadno održavanje
2.1. Količina procjedne vode	Mjesečno (1) (3)	Svakih šest mjeseci
2.2. Sastav procjedne vode (2)	Kvartalno (3)	Svakih šest mjeseci
2.3. Količina i sastav površinske vode (7)	Kvartalno (3)	Svakih šest mjeseci
2.4. Potencijalne emisije deponijskog plina i atmosferskog pritiska(4) (CH_4, CO_2, O_2, H_2S, H_2, itd.)	mjesečno(3) (5)	Svakih šest mjeseci (6)

(1) Učestalost uzorkovanja može se prilagoditi obliku odlaganja otpada (u humcima, zakopano, itd. Oblik mora biti naveden u dozvoli.
(2) Parametri za mjerenje i tvari za analiziranje variraju u skladu sa sastavom odloženog otpada: Oni moraju biti utvrđeni u dokumentu dozvole i odražavati svojstva procjeđivanja otpada.
(3) Ako procjena podataka pokaže da su duži intervali jednako efikasni, oni se mogu usvojiti. Za procjedne vode provodljivost se mora obvezno mjeriti najmanje jednom godišnje.
(4) Ova se mjerenja uglavnom odnose na sadržaj organskog materijala u otpadu.
(5) CH_4, CO_2, O_2 redovito, druge deponijske plinove kako se zahtijeva u skladu sa sastavom odloženog otpada, ali pazeći da odražavaju svojstvo procjeđivanja.
(6) Učinkovitost sustava za sakupljanje deponijskog plina mora se redovito provjeravati.
(7) Na osnovi karakteristika lokacije deponije, nadležno ministarstvo koje daje uvjete može utvrditi da ova mjerenja nisu potrebna i o tome izvješćuje nadležni organ.

4. Zaštita podzemnih voda

A. Uzorkovanje

Mjerenja moraju biti takva da daju podatke o podzemnim vodama za koje postoji vjerojatnost da bi na njih moglo utjecati ispuštanje otpada, s barem jednim mjernim mjestom u pravcu pritjecanja vode i dvije u pravcu otjecanja vode. Ovaj broj se može povećati ovisno o posebnom hidrogeološkom mjerenju i potrebe za ranim otkrivanjem slučajnog ispuštanja procjednih voda u podzemne vode.

Uzorkovanje se mora provoditi na najmanje tri mjesta prije aktivnosti nasipanja, kako bi se utvrdile referentne vrijednosti za buduće uzorkovanje. Vidjeti: Uzorkovanje podzemnih voda, ISO 5667, Dio 11., 1993.

B. Nadzor

Parametri koje treba analizirati u prikupljenim uzorcima moraju polaziti od očekivanog sustava procjedne vode i kvalitete podzemne vode na tom području. U izdvajanju parametara za analizu treba voditi računa o kretanjima u zoni podzemne vode. Parametri mogu sadržavati indikatore ranog uočavanja promjena u kvaliteti vode.

Tabela 3. Učestalost uzorkovanja podzemne vode

	Aktivno korištenje	Naknadno održavanje
Nivo podzemne vode	Svakih šest mjeseci (1)	Svakih šest mjeseci (1)
Sastav podzemne vode	Učestalost za pojedino mjesto (2) (3)	Učestalost za pojedino mjesto (2) (3)

(1) S povećanjem učestalosti promjene nivoa podzemne vode treba povećati učestalost uzorkovanja.
(2) Ako se dostigne kritičan nivo, učestalost se mora temeljiti na mogućnosti poduzimanja korektivnih mjera između dva uzorkovanja, odnosno učestalost se mora utvrditi na temelju znanja i procjene brzine protoka podzemne vode.
(3) Kada se dosegne kritičan nivo (vidjeti podtočku C ovog Priloga), neophodna je provjera ponavljanjem uzorkovanja. Nakon potvrde kritičnog nivoa, mora se slijediti plan za nepredviđene okolnosti (utvrđen u dozvoli za upravljanje otpadom).

U prvih šest mjeseci rada deponije na svakih 15 dana vrši se mjerenje i ispitivanje (skraćene kemijske i bakteriološke analize) podzemnih voda, a nakon ovog perioda prema učestalostima datim u Tabeli 3. ovog Priloga.

Uzorci podzemnih voda, koji se uzimaju u vremenskim intervalima datim u Tabeli 3, rade se kao kompletne kemijske i bakteriološke analize u akreditiranim ustanovama za tu vrstu ispitivanja.

Ukoliko rezultati ispitivanja uzetih uzoraka pokažu da je odstupljeno od graničnih vrijednosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita vode, smatra se da je došlo do akcidentne situacije zaštitnih slojeva deponije.

U tom slučaju izrađuju se dodatni hidrogeološki objekti uzimajući u obzir hidrogeološke uvjete sredine.

Svi obrađeni podaci prikazuju se kontrolnim dijagramima s utvrđenim kontrolnim pravilima graničnih vrijednosti za svako mjerno mjesto za podzemne vode.

C. Kritični nivoi

Smatra se da su se u slučaju podzemnih voda dogodili značajni štetni utjecaji za okoliš, kako je određeno članovima 25. i 26. ovog Pravilnika, ako analiza uzorka podzemne vode pokaže značajnu promjenu u kvaliteti vode. Kritični nivo mora se

odrediti uzimajući u obzir posebni hidrogeološki sastav na mjestu deponije i kvalitetu podzemnih voda. Kritični nivo mora se propisati u dozvoli kad god je to moguće. Promatranja se moraju izraziti s pomoću kontrolnih grafikona s utvrđenim kontrolnim pravilima i nivoima za svaki podzemni izvor. Kontrolni nivoi moraju biti određeni na temelju lokalnih varijacija u kvaliteti podzemne vode.

5. Topografija terena: podaci o tijelu deponije

Tabela 4. Podaci o tijelu deponije

	Aktivno korištenje	Naknadno održavanje
5.1. Struktura i sastav tijela deponije (1)	godišnje	
5.2. Svojstvo slijeganja na određenom nivou tijela deponije	godišnje	Godišnje očitanje

(1) Podaci za plan postojećeg stanja deponije: površina koju zauzima otpad, zapremina i sastav otpada, metode odlaganja, vrijeme i trajanje odlaganja, izračun preostalih slobodnih kapaciteta za odlaganje.

6. Posebni zahtjevi za metalnu živu

Za potrebe privremenog skladištenja elementarne žive na više od godinu dana primjenjuju se sljedeći zahtjevi:

A. Zahtjevi u pogledu praćenja, inspekcijskog pregleda i slučajeva opasnosti

U skladišni se prostor ugrađuje sustav za stalno praćenje emisija živine pare s osjetljivošću od najmanje 0,02 mg žive/m^3 . Senzori se namještaju na tlu i na stropu. To uključuje sustav za optički i zvučni alarm. Sustav se održava svake godine.

Odgovorna osoba za upravljanje otpadom vizualno pregledava skladišni prostor i spremnike najmanje jednom mjesečno. Ako se otkrije isticanje, operater odmah poduzima sve potrebne korake kako bi se izbjegla emisija žive u okoliš i ponovno uspostavilo sigurno skladištenje žive. Svako isticanje prouzrokuje značajne štetne posljedice po okoliš.

U samom prostoru dostupni su planovi za postupanje u slučaju opasnosti i odgovarajuća zaštitna oprema primjerena rukovanju metalnom živom.

B. Vođenje evidencije

Svi dokumenti koji sadrže informacije navedene u točki 6. Priloga II. i točki 6. podtočki A. ovog Priloga, uključujući potvrdu koja je priložena uz spremnik, kao i evidenciju o smanjivanju zaliha i otpremi elementarne žive nakon njenog privremenog skladištenja, te o njenom odredištu i namijenjenoj obradi, čuvaju se najmanje tri (3) godine nakon završetka skladištenja.

PRILOG IV. MINIMUM UVJETA ZA DEPONIJE

Uvjeti koje svaka deponija mora zadovoljiti su:

I. Infrastruktura na deponiji

(1) Deponija mora biti ograđena ogradom visokom najmanje dva metra oko cijele površine deponije te imati kapiju koja se može zaključati radi sprječavanja ulaska neovlaštenih osoba u područje lokacije. Ograda mora biti takva da se spriječi ulazak životinja i da se spriječi raznošenje otpada van lokacije deponije vjetrom.
(2) Deponija mora raspolagati jednostavnim uredom s osnovnom uredskom opremom, napajanjem strujom, telefonom i grijanjem.
(3) Deponija mora imati odgovarajuće pristupne putove prema lokaciji deponije (nagiba manjeg od 1:10).
(4) Deponija mora raspolagati adekvatnim uređajima i mašinerijom u okviru deponije u odnosu na veličinu lokacije, trenutačne i očekivane ulazne količine otpada, uključujući buldožer s redovnim servisnim ugovorom, kao i dostupnost alternativnog buldožera u slučaju kvara na glavnom.

II. Kadrovi (osoblje) na deponiji

(1) Deponija, osim rukovodioca deponije, mora imati najmanje jednu odgovornu osobu za upravljanje otpadom koja dnevno radi na lokaciji, najmanje jednog operatera buldožera i najmanje još jednu osobu kao pomoćnika ostalom osoblju;
(2) Sve osoblje koje radi na lokaciji deponije mora biti adekvatno obučeno, osposobljeno i dostatno za rad s postojećim i očekivanim količinama otpada i prema ukupnoj veličini lokacije deponije.

III. Režim kretanja i procedure rada za sva vozila koja ulaze u kompleks deponije su sljedeće:

(1) kontrola otpada na ulazu u deponiju;
(2) mjerenje/vaganje otpada preko kolske vage;
(3) kretanje servisnim saobraćajnicama do aktivnog dijela deponije;
(4) istovar otpada na planski predviđeno mjesto - dio deponije;
(5) pranje i dezinfekcija praznog vozila nakon istovara u objektu za pranje i dezinfekciju;
(6) odlazak čistog vozila s deponije ili privremeno parkiranje na predviđeno mjesto;
(7) u radnoj zoni deponije nalaze se vozila za rasprostiranje i kompaktiranje otpada i ne napuštaju kompleks deponije.

IV. Pravila koja se primjenjuju prilikom odlaganja otpada:

(1) odlaganje otpada počinje na najnižoj koti deponije;
(2) osigurati da dnevna radna površina bude što manja;
(3) svaka dovezena šarža otpada se odmah rasprostire i kompaktira;
(4) "ćelije" i "slojevi" otpada se formiraju do projektirane visine;
(5) osigurati projektirane nagibe radne površine;
(6) osigurati svakodnevno pokrivanje radne površine inertnim materijalom;
(7) osigurati i definirati pojedinačne segmente na tijelu deponije za sve vrste otpada koji se prihvaćaju na deponiji;
(8) sloj sabijenog otpada prska se dezinfekcijskim sredstvom jednom dnevno u toku ljetnog perioda.

V. Kontrola tehnološkog procesa rada deponije:

(1) kontrola vrste i količine istovarenog otpada;
(2) kontrola vrste i količine izdvojenih sekundarnih sirovina;
(3) kontrola provedbe projektiranog tehnološkog procesa eksploatacije deponije i objekta za sekundarnu separaciju otpada;
(4) kontrola održavanja tijela deponije i saobraćajnica;
(5) kontrola kvalitete pranja i dezinfekcije transportnih vozila;
(6) kontrola uzročnika zaraze;
(7) kontrola količine i kvalitete procjedne vode;
(8) kontrola sastava i količine izdvojenog plina;
(9) kontrola zaštite zaposlenih na deponiji.

VI. Kontrola nastajanja i kvalitete procjedne i prečišćene vode na deponiji

(1) Ako je nivo okolnih površina viši od krajnjeg budućeg nivoa otpada, moraju postojati sabirni kanali za površinske vode oko granica lokacije deponije, a sakupljena voda se mora ispuštati pod nagibom, dalje od lokacije deponije.
(2) Kontrola procjedne i prečišćene vode na deponiji se vrši svakodnevno na osnovi sljedećih parametara:
   - temperatura na ulazu u projektirani objekt i temperatura okolnog zraka;
   - pH vrijednost procjedne vode na ulazu i prečišćene vode na izlazu iz projektiranog objekta;

- potrošnja permanganata;
- BPK (biološka potrošnja kisika).

(3) Sustavi upravljanja procjednim vodama se moraju redovito provjeravati kako bi se osiguralo besprijekorno funkcioniranje.

(4) Za deponije u područjima koja su osjetljiva na procjedne vode potrebno je nadzirati utjecaj procjednih voda na okoliš. Ovo se primjenjuje:
- ako je nivo podzemnih voda do 20 m ispod nivoa površine zemljišta i podzemna voda se crpi s udaljenosti do 2000 m od deponije, tj. mjesta odlaganja ili
- ako se procjedne vode ispuštaju u površinsku vodu iz koje se crpi voda s udaljenosti do 2000 m.

(5) U takvim slučajevima može biti potreban program nadzora procjednih voda ili podzemnih voda u skladu s izvješćem napravljenim od strane odgovorne osobe za upravljanje otpadom na osnovi procjene lokacije.

VII. Sustav upravljanja deponijskim plinom

(1) Kontrola izdvajanja plina sastoji se od praćenja njegovog sastava i količine, posebno metana (CH_4), ugljen dioksida (CO_2) i kisika (O_2).

(2) Zbor vrste sustava upravljanja deponijskim plinom izvršiti u ovisnosti od konkretnih okolnosti, ali je u svakom slučaju neophodno osigurati da plin ne napušta deponiju u pravcu okolnih objekata (zgrada).

(3) Kontrola deponijskog plina u pogledu sadržaja H_2S, H_2 se vrši ukoliko su prisutni u deponijskom plinu.

(4) U objektima na deponiji postavlja se sustav za detekciju prisustva eksplozivne količine metana.

(5) Ukoliko se na udaljenosti do 1000 m od deponije nalaze naselja ili osjetljivi objekti, kao i u slučaju konačnog (finalnog) pokrivanja otpada, potreban je program nadzora deponijskog plina. U tom slučaju je potrebno da vlasnik deponije ili odgovorna osoba za poslove upravljanja otpadom osigura procjenu lokacije deponije i izradi programe nadzora koji će biti odobreni od strane nadležnog organa.

VIII. Priprema nekorištenih površina

(1) Nekorištene površine koje stoje na raspolaganju (buduće faze) moraju biti izolirane razdjelnom zemljom (uzvisinama), tj. odvojene od trenutačno korištene površine (faze). Uzduž granice razdjelne zemlje, kao i između nje i trenutačno korištene faze mora se osigurati kanal za drenažu s perforiranom cijevi, čime se osigurava sabirni sustav za procjedne vode u toj fazi.

(2) Nekorišteni dijelovi deponije moraju biti "gradirani" (osnova nagiba do 1:100, bočni padovi nagiba do 1:3).

IX. Postupci upravljanja otpadom

(1) Neophodno je osigurati da se na deponiju prima isključivo otpad čije je odlaganje dozvoljeno.

(2) Sav otpad koji stiže na deponiju odlaže se, rasprostire i kompaktira prema planu odlaganja, pri čemu dubina slojeva otpada ne treba biti veća od tri metra. Potrebno je evidentirati zone bilo kakvog opasnog, problematičnog ili tečnog otpada.

(3) Kompaktirani otpad se redovito prekriva zemljom ili drugim inertnim materijalom, a deponija mora imati siguran i kontinuiran izvor prekrivnog materijala za očekivani životni vijek deponije. Ovaj materijal može biti zemlja ili šljunak iz nekog bliskog izvora ili gusti inertni otpad koji se redovito isporučuje deponiji, npr. raznovrsni građevinski otpad i otpad od operacija rušenja objekata. Dnevna pokrivka treba biti debljine od oko 10 cm.

(4) Pristup deponiji je dozvoljen samo ovlaštenom osoblju. To može uključivati ovlaštene sakupljače, ali se oni moraju pridržavati sigurnosnih pravila deponije, što u svakom slučaju uključuje apsolutnu zabranu pušenja ili paljenja vatre u područjima otpada.

(5) Dijelovi unutar svake faze na kojima je odlaganje kompletirano, tj. završeno pokrivaju se zemljom u debljini od najmanje jednog metra. Vanjske površine prekrivke ne smiju imati nagib veći od 1:5.

(6) Potrebno je poduzimati mjere sprječavanja rasipanja materijala ili otpada na javnim putevima (iz vozila koja dovoze otpad), a ukoliko do toga dođe, potrebno je ukloniti ga.

(7) Potrebno je poduzeti mjere sprječavanja raznošenja otpada vjetrom izvan operativnih granica deponije, a naročito izvan krajnjih granica lokacije deponije, te, ukoliko dođe do raznošenja otpada, mjere uklanjanja raznesenog otpada.

(8) Potrebno je poduzeti mjere sprječavanja ili eliminacije požara ili "vrelih" područja na ili unutar naslaga otpada (identificirani dubinski požari/vatre unutar naslaga otpada se u većini slučajeva mogu ugasiti samo iskopavanjem dotičnog dijela otpada).

X. Planiranje i dokumentacija

(1) Potrebno je voditi evidenciju svih dostava otpada, uključujući i podatke o podrijetlu otpada, vrsti i procijenjenoj zapremini. Potrebno je, također, voditi opsežnu evidenciju svih dostavnih vozila koja uđu na lokaciju deponije (npr. bilježenjem njihovih registarskih brojeva), ukoliko deponija nema vagu za vozila - evidenciju procijenjenih masenih količina - tonaže odloženog otpada (procjena ovih brojeva se bazira na odgovarajućim faktorima koji se primjenjuju na zapreminu otpada u dostavnom vozilu, ne na kapacitet samog vozila). Svi ovi podaci se unose u Informacijski sustav upravljanja otpadom.

(2) Audit (provjera) operativnih područja mora se provoditi najmanje tromjesečno kako bi se osiguralo da rad deponije nije u suprotnosti s projektnom dokumentacijom.

(3) Evidenciju, pisane procedure i crteže (skice) je potrebno čuvati i ažurirati barem jednom godišnje. Ovo se, između ostalog, odnosi na plan odlaganja, procedure/postupke prijema otpada i upravljanja otpadom, evidenciju primljenog otpada, pravilnik o radu deponije i procedure postupanja u izvanrednim situacijama.

PRILOG V. OBRAZAC ZAHTJEVA ZA IZDAVANJE DOZVOLE

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE DOZVOLE ZA UPRAVLJANJE OTPADOM													
PODACI O PODNOSITELJU ZAHTJEVA I LOKACIJI UPRAVLJANJA OTPADOM													
Gospodarsko društvo/obrt:													
Adresa:													
Mjesto:													
Poštanski broj:													
Kontakt osoba:													
Telefon:													
Faks:													
e-mail adresa:													
Matični broj poslovnog subjekta/obrta													
OIB													
DOZVOLA SE IZDAJE ZA DJELATNOST	**Označiti s X**												
Sakupljanja													
Skladištenja													
Obrade													
Obrade (R1-R13)	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8	R9	R10	R11	R12	R13
Zbrinjavanja (D1-D15)	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D8	D9	D10	D12	D13	D14	D15

VRSTA, KOLIČINE I PREDVIĐENI POSTUPAK UPRAVLJANJA NEOPASNIM OTPADOM						
Ključni broj otpada	Naziv otpada	Sakupljanje	Skladištenje	Obrada	Postupak R/D	Planirana količina s kojom će se godišnje poslovati (t)

Ključni broj otpada *- upisuje se šesteroznamenkasti ključni broj otpada (EWC) prema Pravilniku o kategorijama otpada s listama („Službene novine Federacije BiH“, broj 9/05)*

***Naziv otpada** - upisuje se puni naziv otpada prema Pravilniku o kategorijama otpada s listama („Službene novine Federacije BiH", broj 9/05).*

***Sakupljanje** - označava se ukoliko pravna osoba podnosi zahtjev za izdavanje dozvole za sakupljanje otpada određenog ključnog broja (uz sakupljanje uvjet je i skladištenje)*

***Skladištenje** - označava se ukoliko pravna osoba podnosi zahtjev za izdavanje dozvole za skladištenje otpada određenog ključnog broja*

***Obrada** - ukoliko se djelatnost ne može definirati kao $R^{(1)}$ ili $D^{(2)}$ postupak, upisuje se postupak obrade otpada za koji se traži dozvola. Postupci R i D – upisuju se postupci ponovnog iskorištenja/obrade/tretmana (R) i postupci odlaganja (D).*

***Planirana količina s kojom će se godišnje poslovati** – upisuje se okvirna količina otpada s kojom pravno lice planira poslovati za pojedini ključni broj, u tonama.*

***Napomena:** Uz popunjen obrazac zahtjeva za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom podnosi se:*

- *obvezna dokumentacija iz članka 19. stavak (2) ovog Pravilnika,*
- *elaborat o upravljanju otpadom u skladu sa člankom 20. ovog Pravilnika.*

D LISTA - POSTUPCI ODLAGANJA

D1 Odlaganje otpada u ili na tlo (na primjer odlagalište, itd.)
D2 Tretman otpada na ili u tlu (na primjer biološka razgradnja tekućeg ili muljevitog otpada u tlu, itd.)
D3 Duboko utiskivanje otpada (na primjer utiskivanje otpada crpkama u bušotine, iscrpljena ležišta soli, prirodne šupljine, itd.)
D4 Odlaganje otpada u površinske bazene (na primjer odlaganje tekućeg ili muljevitog otpada u jame, bazene, lagune, itd.)
D5 Posebno pripremljeno odlagalište (odlaganje u povezane komore koje su zatvorene i izolirane jedna od druge i od okoliša, itd.)
D6 Ispuštanje otpada u vode isključujući mora/oceane
D7 Ispuštanje otpada u mora/oceane uključujući i ukapanje u morsko dno
D8 Biološki tretman otpada koji nije specificiran drugdje u ovom Dodatku, a koji za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se odlažu bilo kojim postupkom D1 - D12 iz ovog Dodatka
D9 Fizikalno-kemijski tretman otpada koji nije specificiran drugdje u Dodatku, a koji za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se odlažu bilo kojim postupkom D 1 - D12 iz ovog Dodatka (na primjer isparavanje, sušenje, kalciniranje, itd.)
D10 Spaljivanje na kopnu
D11 Spaljivanje na moru
D12 Trajno uskladištenje (na primjer smještaj spremnika u rudnike, itd.)
D13 Spajanje ili miješanje otpada prije podvrgavanja bilo kojem postupku D1 – D12 iz ovog Dodatka
D14 Ponovno pakiranje prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka D1 - D13 iz ovog Dodatka
D15 Skladištenje prije primjene bilo kojeg od postupaka odlaganja D1 - D14 iz ovog Dodatka (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije sakupljanja)

R LISTA - POSTUPCI PONOVNOG KORIŠTENJA/OBRADE/TRETMANA OTPADA

R1 Korištenje kao gorivo (ne izravno spaljivanje) ili drugi način proizvodnje energije (Basel/OECD) – korištenje uglavnom kao gorivo ili drugo sredstvo za proizvodnju energije (EU)
R2 Obnavljanje/regeneracija otapala
R3 Recikliranje/obnavljanje otpadnih organskih tvari koje se ne koriste kao otapala (uključujući kompostiranje i druge procese biološke pretvorbe)
R4 Recikliranje/obnavljanje metala i spojeva metala
R5 Recikliranje/obnavljanje drugih anorganskih materijala
R6 Regeneracija kiselina ili lužina
R7 Tretman sastojaka koji se koriste za smanjivanje onečišćenja
R8 Tretman sastojaka iz katalizatora
R9 Ponovni tretman otpadnih ulja ili drugi načini ponovnog korištenja otpadnih ulja
R10 Tretiranje tla u svrhu poljoprivrednog ili ekološkog poboljšanja
R11 Korištenje otpada dobivenog iz bilo kojeg od postupaka pod brojem R1 do R10 iz ovog Popisa
R12 Mijenjanje otpada radi primjene bilo kojeg od postupaka označenih brojevima R1 do R 11 iz ovog Popisa
R13 Skladištenje otpada prije bilo kojeg od postupaka R1 do R12 (osim privremenog skladištenja na mjestu nastanka, prije sakupljanja)

VRSTE PAKIRANJA

1. Bačve
2. Drvene posude (bačve)
3. Metalne posude
4. Kutije
5. Vreće
6. Višeslojna ambalaža
7. Posuda pod tlakom
8. Rasuto
9. Drugo (navedi)

NAČIN PRIJEVOZA

R = Cesta A = Zrak
T = Vlak/željeznica W = Unutarnji plovni putovi
S = More

FIZIKALNA OBILJEŽJA

1. Praškovito/prah
2. Čvrsto
3. Viskozno/pasta
4. Muljevito
5. Tekuće
6. Plinovito
7. Drugo (navedi)

H-OZNAKA I UN KLASA

UN klasa	H-oznaka	Obilježja
1	H1	Eksplozivno
3	H3	Zapaljive tekućine
4.1	H4.1	Zapaljive krute tvari
4.2	H4.2	Tvari ili otpad podložni samozapaljenju
4.3	H4.3	Tvari ili otpad koji u dodiru s vodom ispuštaju zapaljive plinove
5.1	H5.1	Oksidacija
5.2	H5.2	Organski peroksidi
6.1	H6.1	Otrovi (akutno djelovanje)
6.2	H6.2	Infektivne tvari
8	H8	Korozivi
9	H10	Oslobađanje otrovnih plinova u dodiru sa zrakom ili vodom
9	H11	Toksične tvari (naknadno ili kronično djelovanje)
9	H12	Ekotoksične tvari
9	H13	Koji je u stanju, nakon odlaganja, proizvesti drugu tvar koja će imati neko od gore navedenih obilježja, npr. kod procjeđivanja

(1) R LISTA – POSTUPCI PONOVNOG KORIŠTENJA/OBRADE/TRETMANA OTPADA
(2) D LISTA – POSTUPCI ODLAGANJA OTPADA

PRILOG VI. OBRAZAC PRATEĆEG LISTA

DIO A – PODACI O OTPADU									**BROJ PL**			
KLJUČNI BROJ									KOMUNALNI ☐ PROIZVODNI ☐		OPASNI ☐ NEOPASNI ☐	
OPASNA SVOJSTVA HP1☐ H3☐ H4.1☐ H4.2☐ H4.3☐ H5.1☐ H6.1☐ H6.2☐ H8☐ H10☐ H11☐ H12☐ H13☐												
FIZIKALNA SVOJSTVA prah ☐ čvrsto ☐ pastozno ☐ muljevito ☐ tekuće ☐ plinovito ☐ ostalo ☐												
PAKIRANJE OTPADA: rasuto ☐ posuda ☐ kanta ☐ kanistar ☐ kontejner ☐ bačva ☐ kutija ☐ vreća ☐ ostalo ☐ BROJ PAKIRANJA: _____												
OPIS OTPADA:												
KOLIČINA OTPADA U POŠILJCI: m^3 kg VAGANJE ☐ PROCJENA ☐												
PODRIJETLO OTPADA:												
DIO B – POŠILJALAC OTPADA												
NAZIV OSOBE:									DATUM PREDAJE POŠILJKE:			
JIB.:												
SJEDIŠTE/ADRESA:									ADRESA POLAZIŠTA:			
KONTAKT OSOBA:												
KONTAKT PODACI:									PREDAO: _____ potpis			
									PRIJEVOZNIK PREUZEO: _____			
DIO C – PRIMALAC OTPADA												
GOSPODARSKI SUBJEKT:									DATUM PREUZIMANJA POŠILJKE:			
JIB:												
SJEDIŠTE/ADRESA:									ADRESA ODREDIŠTA:			
OVLAŠTENJE ZA PREUZIMANJE OTPADA U POSJED:												
KONTAKT OSOBA:									PREUZEO: _____ potpis			
KONTAKT PODACI:									PRIJEVOZNIK PREDAO: _____			

DIO D – PRIJEVOZNIK OTPADA	
I GOSPODARSKI SUBJEKT: JIB: SJEDIŠTE/ADRESA: KONTAKT OSOBA: KONTAKT PODACI:	NAČIN PRIJEVOZA: REGISTARSKA OZNAKA:
NAPOMENA:	

PRILOG VII. INERTNI OTPAD KOJI SE ODLAŽE NA DEPONIJU BEZ ISPITIVANJA

Na deponiju inertnog otpada bez ispitivanja otpada za odlaganje može se odlagati inertni otpad naveden u Tabeli 1. ovog Priloga.

Tabela 1. Popis otpada koji se može prihvatiti na deponije inertnog otpada bez ispitivanja

Oznaka iz Europskog kataloga otpada (EWC)	Opis	Ograničenja
10 1103	Otpadni vlaknasti materijali na bazi stakla	Sami bez organskih veziva
15 0107	Staklena ambalaža	
17 0101	Beton	Samo odabrani građevinski otpad i otpad od rušenja(*)
17 0102	Opeka	Samo odabrani građevinski otpad i otpad od rušenja(*)
17 0103	Crijep/pločice i keramika	Samo odabrani građevinski otpad i otpad od rušenja(*)
17 0107	Mješavine betona, opeke, crijepa/pločica i keramike	Samo odabrani građevinski otpad i otpad od rušenja(*)
17 0202	Staklo	
170504	Zemlja i kamenje	Isključujući površinski sloj tla, treset; isključujući zemlju i kamenje sa zagađenih/kontaminiranih lokacija
191205	Staklo	
200102	Staklo	Samo odvojeno sakupljeno staklo
200202	Zemlja i kamenje	Samo otpad iz vrtova i parkova; isključujući površinski sloj tla, treset

Popis otpada koji se može prihvatiti na deponiji inertnog otpada bez ispitivanja označen s (*) i niskim sadržajem drugih vrsta materijala podrazumijeva do 5 % tih materijala. Različite vrste otpada navedene u Tabeli 1. ovog Priloga mogu se prihvaćati zajedno pod uvjetom da potječu iz istog izvora.

U inertni otpad ne spada:

- građevinski otpad i otpad od rušenja koji je zagađen neorganskim ili organskim opasnim tvarima, npr.: zbog proizvodnih postupaka kod građenja, zagađenja tla, skladištenja i uporabe pesticida ili drugih opasnih tvari, itd., osim ako se dokaže da srušena građevina nije bila značajno zagađena,
- građevinski otpad i otpad od rušenja koji je obrađen, prekriven ili obojen tvarima koje sadrže značajne količine opasnih tvari.
- otpad naveden u tabeli je otpad koji potječe iz jednog toka otpada (samo jedan izvor) i sastoji se od jedne vrste otpada u skladu s Pravilnikom o kategorijama otpada s listama ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05).

PRILOG VIII. ODLAGANJE OTPADA U PODZEMNE DEPONIJE I SIGURNOSNA PROCJENA

1. Odlaganje otpada u podzemne deponije

Za podzemne deponije za svaku lokaciju vrši se sigurnosna procjena. U podzemne deponije odlaže se samo otpad koji ispunjava uvjete, za svaku lokaciju pojedinačno, utvrđene u skladu s **elaboratom o sigurnosnoj procjeni**. Otpad se odlaže u deponiju, samo ako je ona odvojena od rudarskih aktivnosti. U podzemne deponije za odlaganje opasnog otpada odlaže se samo otpad koji ispunjava uvjete ovog Pravilnika i granične vrijednosti parametara za odlaganje otpada iz točke 7. Priloga II. ovog Pravilnika.

U podzemnu deponiju za odlaganje neopasnog otpada odlaže se otpad koji ispunjava uvjete i granične vrijednosti parametara za odlaganje neopasnog otpada iz Priloga II. ovog Pravilnika**.**

U podzemne deponije za odlaganje inertnog otpada odlaže se inertni otpad bez primjene graničnih vrijednosti parametara za odlaganje ukoliko ispunjava uvjete utvrđene elaboratom o sigurnosnoj procjeni za promatranu lokaciju.

Procedura prihvaćanja otpada u podzemnu deponiju vrši se u skladu s ovim Pravilnikom.

Pri odlaganju otpada u podzemne deponije potrebno je odrediti kompatibilnost otpada, a nekompatibilni otpad fizički odvojiti.

Otpad se odlaže u podzemnu deponiju pod uvjetima propisanim ovim Pravilnikom i dozvolom za upravljanje otpadom u skladu sa Zakonom.

Kriteriji za prihvaćanje otpada u podzemnu deponiju mogu se izraditi samo na osnovi lokalnih uvjeta, pri čemu treba dokazati da slojevi odgovaraju uvjetima za izgradnju deponije, tj. potrebno je uraditi sigurnosnu procjenu propusnosti, uzimajući u obzir cjelokupni sustav odlaganja otpada, tehnička rješenja i šupljine u stijenskoj masi deponije.

2. Prirodni sustav zaštite biosfere

Ispunjenje ovih uvjeta utvrđuje se na osnovi rizika koji nastaje trajnim čuvanjem otpada u podzemnim prostorima, a koji trebaju pratiti zahtjeve iz dozvole za rad podzemne deponije, u kojoj se za svaku podzemnu deponiju posebno ocjenjuje:

1) utjecaj negativnih efekata na biosferu, posebno na podzemne vode,
2) način na koji otpad može dospjeti u biosferu,
3) efekt utjecaja tvari koje mogu dospjeti u biosferu iz deponiranog otpada.

Procjena podobnosti geoloških karakteristika stijenskih masa, procjena zaštitnih slojeva, od prirodnih (geološke barijere) i vještačkih izolacijskih sustava zaštite (geomembrane) za osiguranje podzemne deponije, vrši se tako da se uzimaju u obzir tehnika odlaganja, izgrađena struktura podzemnih objekata i geološke osobine stijenskih masa.

3. Sigurnosna procjena

Sigurnosna procjena sastoji se od:

1) geološke procjene,
2) hidrogeološke procjene,
3) inženjersko-geološke procjene,
4) seizmičke procjene,
5) geokemijske procjene,
6) procjene sigurnosti za biosferu,
7) procjene utjecaja operativne faze trajnog odlaganja,
8) procjene dugoročnog utjecaja trajnog odlaganja,
9) procjene utjecaja površinskih objekata namijenjenih prijemu otpada,
10) procjene ostalih rizika.

Sigurnosna procjena provodi se za period aktivne faze i za period nakon zatvaranja podzemnih deponija.

Otpad se može prihvatiti u podzemne deponije ako sigurnosna procjena pokaže da je mogućnost zaštitnih slojeva takva da iz svih aspekata štiti biosferu.

Na osnovi sigurnosne procjene provode se potrebne mjere kontrole i monitoringa u cilju stalnog praćenja sigurnosti podzemne deponije otpada.

Na osnovi sigurnosne procjene određuju se kriteriji za prihvaćanje otpada u podzemnu deponiju.

a) Geološke procjene

- Potrebno je provesti detaljno geološko istraživanje u cilju određivanja geoloških karakteristika stijenske mase.
- Geološkom procjenom se dokazuje podobnost lokacije za podzemno deponiranje.

- U procjenu treba uključiti mjesto, učestalost i strukturu pukotina okolnih geoloških slojeva i potencijalni utjecaj seizmičke aktivnosti na te strukture.

b) Hidrogeološke procjene

Potrebno je izvršiti detaljno hidrogeološko istraživanje i ispitivanje u cilju definiranja hidrogeoloških uvjeta sredine.

c) Inženjersko-geološke procjene

- Stabilnost podzemnog prostora dokazuje se odgovarajućim istraživanjima i predviđanjima.
- Prilikom procjene treba uzeti u obzir težinu i količinu otpada koji se odlaže.
- Procese treba sustavno analizirati i dokumentirati.

Potrebno je dokazati:

- da se za vrijeme i nakon stvaranja eventualno novog podzemnog prostora ne očekuje nikakva značajna deformacija u samom podzemnom prostoru niti na površini tla koja bi mogla narušiti funkciju podzemne deponije, odnosno stvoriti put ka biosferi;
- da je nosivost podzemnog prostora dovoljna da ne dođe do urušavanja za vrijeme rada;
- da odloženi materijal posjeduje potrebnu stabilnost s obzirom na inženjersko-geološka svojstva stijenske mase podzemnog prostora.

d) Seizmičke procjene

- Ova procjena se vrši na osnovi mikroseizmičke rajonizacije, a ako je to potrebno, i seizmičkim ispitivanjima terena, kojima se utvrđuje geološko-tektonski sklop terena, odnosno neotektonske karakteristike područja.

e) Geokemijske procjene

- Potrebno je provesti detaljno istraživanje sastava stijene i podzemne vode da bi se odredilo "nulto stanje" podzemnih voda i eventualne promjene tijekom vremena, vrste i količine minerala kojima su ispunjene pukotine, kao i kvantitativni mineraloški opis osnovne stijene.
- Treba procijeniti utjecaj promjenljivosti na geokemijski sastav osnovne stijenske mase i podzemnih voda.

f) Procjene utjecaja na biosferu

- Potrebno je istražiti biosferu na koju bi moglo utjecati podzemno odlaganje otpada i analizu postojećeg stanja radi utvrđivanja lokalnih prirodnih nivoa relevantnih tvari.

g) Procjene utjecaja operativne faze trajnog odlaganja otpada

Za aktivnu fazu rada, analizom treba dokazati sljedeće:

- stabilnost podzemnog prostora, kako je navedeno u inženjersko-geološkoj procjeni,
- da nema neprihvatljivih rizika stvaranja veze dodira između otpada i biosfere,
- da nema neprihvatljivih rizika koji bi utjecali na rad objekta.

Prilikom dokazivanja sigurnosti rada treba provesti sustavnu analizu rada objekta na osnovi konkretnih podataka o popisu otpada i upravljanju objektom i plana rada.

Potrebno je dokazati da između otpada i stijene neće doći ni do kakvih kemijskih i fizičkih reakcija koje bi mogle ugroziti čvrstoću i nepropusnost stijene i ugroziti samo odlaganje otpada.

U podzemne deponije ne prihvaća se otpad koji je zabranjeno odlagati u skladu s ovim Pravilnikom, kao ni otpad koji je sklon samozapaljenju u uvjetima odlaganja otpada (temperatura, vlaga), plinovite proizvode, lako isparljiv otpad niti otpad koji potječe iz neidentificiranih mješavina.

Potrebno je predvidjeti:

- događaje koji bi mogli dovesti do stvaranja veze dodira između otpada i biosfere u fazi rada,
- različite vrste potencijalnih radnih rizika po pojedinim kategorijama uz ocjenu njihovih mogućih učinaka,
- mjere u slučaju izvanrednih događaja.

Potrebno je dokazati da ne postoji nikakav neprihvatljiv rizik koji bi mogao narušiti nepropusnost podzemne deponije.

i) Procjene dugoročnog utjecaja trajnog odlaganja otpada

- Sigurnosnu procjenu treba izraditi na dugoročnoj osnovi, da bi se pokazalo da poslije zatvaranja podzemne deponije neće doći do kontakta između otpada i biosfere.
- Treba izraditi dugoročnu kvantitativnu procjenu barijera na lokaciji podzemne deponije, ponašanja osnovne stijene, okolnih slojeva i prekrivača i dati odgovarajuću ocjenu na osnovi podataka za konkretnu lokaciju.
- Pritom treba uzeti u obzir geokemijske, geološke i hidrogeološke uvjete, prije svega podzemne vode, efikasnost barijera, prirodno razrjeđenje i ponašanje pri procjeđivanju odloženog otpada.
- Dugoročnu sigurnost podzemne deponije treba dokazati sigurnosnom procjenom koja se sastoji od opisa početnog stanja u konkretnom trenutku (npr. trenutak zatvaranja) s predviđanjem važnih promjena koje se očekuju tijekom geološkog vremena.
- Na kraju treba procijeniti posljedice ispuštanja relevantnih tvari iz podzemne deponije za različite situacije, tj. predviđanja koja odražavaju moguće dugoročne promjene biosfere, geosfere i podzemne deponije.
- Kontejnere i vodonepropusne obloge podzemnog prostora ne treba uzimati u obzir prilikom procjene dugoročnih rizika od odloženog otpada, budući da oni imaju kratak životni vijek.

j) Procjene utjecaja površinskih objekata namijenjenih prijemu otpada

- Prije odlaganja u podzemne deponije otpad se istovara, ispituje i u ovisnosti od potrebe, privremeno skladišti na površini.
- Objekti za privremeni prijem otpada koji se odlaže u podzemnim deponijama moraju biti projektirani i izgrađeni na način da se spriječi njihov štetni utjecaj na zdravlje ljudi i okolinu i moraju ispunjavati uvjete propisane za objekte za prijem otpada.

k) Procjene ostalih rizika

- Otpad se u interesu zaštite radnika odlaže samo u podzemne deponije koje su obvezno odvojene od rudarskih aktivnosti.
- Otpad ne treba prihvatiti ako sadrži opasne tvari ili bi mogao tijekom odlaganja proizvesti opasne tvari koje bi štetno utjecale na ljudsko zdravlje, npr. patogene klice prenosivih bolesti.

4. Vrste otpada čije je odlaganje u podzemne deponije zabranjeno

U podzemnu deponiju zabranjeno je odlaganje vrsta otpada čijim odlaganjem može doći do fizičkih, kemijskih ili bioloških promjena koje bi ugrozile podzemnu deponiju ili

predstavljale opasnost za zagađenje okoliša i zdravlje ljudi, a posebno:

- otpada u neadekvatnim kontejnerima ili izvan njih koji u uvjetima podzemne deponije može reagirati s vodom ili osnovnom stijenom i dovesti do promjene zapremine, stvaranja samozapaljivih, toksičnih, eksplozivnih materija ili plinova, kao i bilo koje reakcije koja bi mogla ugroziti sigurnost rada podzemne deponije,
- otpada koji je biorazgradiv,

- otpada nadražujućih mirisa,
- otpada koji mogu stvoriti toksičnu smjesu plina i zraka, što se posebno odnosi na otpade koji stvaraju koncentracije toksičnih plinova zbog parcijalnih potisaka svojih komponenti i otpade koji u kontejneru stvaraju koncentracije veće od 1/10 donje granice eksplozivnosti,
- otpada koji nije stabilan u geomehaničkim uvjetima podzemne deponije,
- otpada koji je samozapaljiv ili može biti samozapaljiv u uvjetima podzemne deponije, plinovite tvari, lako isparljiv otpad, otpad nepoznatog sastava i dr.

5. Radni uvjeti u podzemnim deponijama otpada

- Rad podzemne deponije potrebno je osigurati u skladu sa svim posebnim propisima za ovu vrstu djelatnosti i uvjetima propisanim ovim Pravilnikom.

PRILOG IX. NAČIN I PROCEDURA ZATVARANJA DEPONIJE

Pri zatvaranju i naknadnom održavanju deponije potrebno je poduzimati mjere kako bi se u skladu s dozvolom za upravljanje otpadom a gdje je to primjenjivo:

(a) započeo postupak zatvaranja dijela ili čitave deponije:
   i. kada se za to ispune bitni uvjeti utvrđeni dozvolom;
   ii. po odobrenju nadležnog ministarstva, na zahtjev operatera;
   iii. po obrazloženoj odluci nadležnog ministarstva;

(b) čitava deponija ili samo njen dio smije se smatrati konačno zatvorenim za daljnje odlaganje otpada nakon izvršenog konačnog pregleda deponije od strane nadležnog organa, njegove procjene svih izvješća primljenih od operatera, te nakon izvještavanja operatera o odluci o zatvaranju deponije. To ne umanjuje odgovornost koju operater ima u odnosu na uvjete dozvole;

(c) nakon što se deponija konačno zatvori za daljnju uporabu, operater snosi odgovornost za njegovo održavanje, nadzor i kontrolu u razdoblju naknadnog održavanja, tako dugo dok to traži nadležno tijelo, vodeći računa o roku u kojem deponija može predstavljati opasnost.
   Operater izvješćuje nadležno tijelo o svim značajnijim štetnim utjecajima za okoliš koje otkriju kontrolni postupci i slijedi odluku nadležnog tijela u vezi s vrstom i rokovima sanacije;

(d) tako dugo dok nadležno ministarstvo smatra da postoji vjerojatnost da deponija predstavlja opasnost za okoliš.

Zajednice u pogledu odgovornosti posjednika otpada, operater deponije je odgovoran za praćenje stanja i provedbu analiza deponijskog plina i procjednih voda te sustava podzemnih voda u blizini deponije u skladu s Prilogom III. ovog Pravilnika.

Smatra se da su se u slučaju podzemnih voda dogodili značajni štetni utjecaji na okoliš ako analiza uzorka podzemne vode pokaže značajnu promjenu u kvaliteti vode. Kritični nivo mora se odrediti uzimajući u obzir posebni hidrogeološki sastav na mjestu deponije i kvaliteti podzemnih voda. Kritični nivo mora se propisati u dozvoli za upravljanje otpadom kad god je to moguće.

Promatranja se moraju izraziti pomoću kontrolnih grafikona s utvrđenim kontrolnim pravilima i nivoima za svaki podzemni izvor. Kontrolni nivoi moraju biti određeni na temelju lokalnih varijacija u kvaliteti podzemne vode.

Deponija se zatvara za dalje odlaganje formiranjem gornjeg prekrivnog sloja koji ispunjava sljedeće tehničko-tehnološke uvjete date u Tabeli 1.

Tabela 1. Tehničko-tehnološki uvjeti za zatvaranje deponije

Primijenjene mjere u smislu formiranja gornjeg prekrivnog sloja	Klasa deponije		
	Za neopasan otpad	Za opasan otpad	Za inertni otpad
Sloj za drenažu deponijskog plina ≥ 0,3 m	zahtijeva se	ne zahtijeva se	ne zahtijeva se
Vještačka vodonepropusna obloga - folija	ne zahtijeva se	zahtijeva se	ne zahtijeva se
Nepropusni mineralni sloj ≥ 0,5 m	zahtijeva se	zahtijeva se	ne zahtijeva se
Sloj za rekultivaciju ≥ 0,5 m	zahtijeva se	zahtijeva se	ne zahtijeva se

Tehničko-tehnološke mjere iz tabele ne primjenjuju se na deponijama na kojima se odlaže građevinski otpad, otpad koji sadrži čvrsto vezani azbest, kao i na deponije za inertni otpad, koji u procesu raspada ne utječe na okoliš, odnosno kod kojeg oticanje procjednih voda u okruženje nema negativnih efekata na kvaliteta zemljišta, podzemnih i površinskih voda.

Za sloj za rekultivaciju može se koristiti kompost ili otpad dobiven drugim tehnologijama biološkog tretmana, koji po sastavu zadovoljava granične vrijednosti parametara za odlaganje otpada iz točke 7. Priloga II. ovog Pravilnika.

Nakon zatvaranja deponije sve do njenog odumiranja operater na deponiji poduzima mjere koje se odnose na:

- održavanje, nadzor, kontrolu i monitoring prostora deponije, u skladu s ovim Pravilnikom i Zakonom;
- sastavljanje izvješća o stanju deponije za svaku kalendarsku godinu i njegovo dostavljanje nadležnom ministarstvu najkasnije do 31. marta za prethodnu kalendarsku godinu;
- prijavu nepravilnosti utvrđene kontrolom i monitoringom, koje mogu štetno utjecati na okoliš, a koja se dostavlja nadležnim institucijama, u roku od sedam dana od dana utvrđivanja.

Mjere za sprječavanje ili smanjenje zagađenja okoliša provodi operater o svom trošku i u danom roku, a u skladu sa Zakonom.

Broj 07-02-515/24
02. srpnja 2025. godine
Sarajevo

Ministrica
Dr. sc. **Nasiha Pozder**, v. r.

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГИЈУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ФЕРК

1221

На основу члана 59. став (4) Закона о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације ("Службене новине Федерације БиХ", број 82/23) и члана 14. став (3) Правилника о методологији утврђивања максималних вриједности гарантованих откупних цијена, замјенске тржишне цијене и граничних вриједности фиксних премија ("Службене новине Федерације БиХ", број 30/24), Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине - ФЕРК је, на XII редовној сједници одржаној у Мостару 30.6.2025. године, донијела

ОДЛУКУ

Члан 1.

Замјенска тржишна цијена електричне енергије за мјесец јули 2025. године износи 0,160810 KM/kWh (16,0810 фенинга/kWh).

Члан 2.

Цијена из члана 1. ове одлуке је утврђена као пондер остварене цијене трговине електричном енергијом у Федерацији Босне и Херцеговине из мјесеца маја 2025.